

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

Συνεδρίαση 19^{ης} Ιανουαρίου 2010

**Κοινή Συνεδρίαση της Επιτροπής
των Ειδικών, των Κοινωνικών Εταίρων
και της Πολιτικής Ηγεσίας του Υπουργείου
Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης**

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥ**

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 4^ο

Σήμερα, την 19.1.2010, ημέρα Τρίτη και ώρα 9.30 στην Αθήνα συνήλθαν στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Σταδίου 29, 4ος όροφος, αίθουσα συσκέψεων, σε κοινή συνεδρίαση η Επιτροπή των Ειδικών, οι Κοινωνικοί Εταίροι και η Πολιτική Ηγεσία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Από την Επιτροπή παρόντες ήταν ως ακολούθως:

1. Στεργίου Άγγελος, Καθηγητής Εργατικού-Ασφαλιστικού Δικαίου της Νομικής Σχολής του Α.Π.Θ., ως Πρόεδρος
2. Ρωμανιάς Γιώργος, Οικονομολόγος, ως μέλος
3. Ρομπόλης Σάββας, Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου, ως μέλος
4. Μπούρλος Δημήτρης, Νομικός-Ειδικός στα Ασφαλιστικά, ως μέλος
5. Κυριάκης Δημήτρης, Αναλογιστής-Γενικός Δ/ντης Ο.Α.Ε.Ε., ως μέλος
6. Κυριαζής Χαρίτων, Αντιπρόεδρος Σ.Ε.Β., ως μέλος
7. Μαργιός - Ξαφέλης Βασίλης, Αναλογιστής, ως μέλος
8. Πατρίνα Παπαρρηγοπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια Δικαίου Κοινωνικής Ασφάλειας της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, ως μέλος
9. Τσακλόγλου Παναγιώτης, Καθηγητής Ο.Π.Α., ως μέλος
10. Λοπατατζίδης Αθανάσιος, Ειδικός στη Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας, ως μέλος
11. Σακελλαρόπουλος Θεόδωρος, Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου, ως μέλος

Από την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης παρόντες ήταν οι κ.κ. Ανδρέας Λοβέρδος, Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Γεώργιος Κουτρουμάνης, Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και η κα Αθηνά Δρέττα, Γενική Γραμματέας Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Επίσης, παρευρέθησαν οι κ.κ. Άρτεμις Δεδούλη, Γενική Δ/ντρια Κοινωνικής Ασφάλισης της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Νικολέττα Γιαννακοπούλου, Γενική Δ/ντρια Διοικητικής Υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Από τους κοινωνικούς εταίρους παρόντες ήταν ως ακολούθως:

1. Βαρδαρός Σταμάτης, Παρατηρητής ΓΣΕΒΕΕ
2. Σωτηρίου Ιωάννης, εκπρόσωπος ΟΚΕ
3. Ορφανίδης Χαρ., εκπρόσωπος ΓΕΣΑΣΕ

Στη συνεδρίαση παρευρέθησαν ακόμη, μετά από κλήση της Επιτροπής, η κα Ευφροσύνη Κουσκούνα, Πρόεδρος της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής, η κα Μαριάννα Παπαμιχαήλ, μέλος της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής και ο κος Εμμανουήλ Βαλαβάνης, μέλος της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής. Επίσης, παρευρέθησαν μέλη της ειδικής Επιτροπής Υποστήριξης του έργου της Επιτροπής των Ειδικών για το Ασφαλιστικό.

Χρέη γραμματέα άσκησαν οι κ.κ. Στελλάτου Ιουλία, προϊσταμένη τμήματος της Γ.Γ.Κ.Α., Βασίλης Κουλούρης, προϊστάμενος τμήματος της Γ.Γ.Κ.Α. και Βρέκου Ελένη, υπάλληλος της Γ.Γ.Κ.Α..

Αφού διαπιστώθηκε η απαρτία άρχισε η συνεδρίαση.

Θέματα της ημερήσιας διάταξης της συνεδρίασης, σύμφωνα με την εισήγηση του Προέδρου, ήταν:

1. Εισήγηση κ. Γ. Ρωμανιά για τις πηγές χρηματοδότησης του ασφαλιστικού συστήματος.
2. Συζήτηση για πόρους-φόρους πλην εισφορών
3. Προτάσεις κατά της εισφοροδιαφυγής
4. Πορεία της αναλογιστικής μελέτης
5. Σχηματισμός υποομάδας για εξειδίκευση προτάσεων όσον αφορά τους ελέγχους και τους ελεγκτικούς μηχανισμούς

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η σημερινή συνεδρίαση θα ξεκινήσει με την εισήγηση του κ. Ρωμανιά. Πριν όμως θα ήθελα να διευκρινίσω ότι, τα θέματα της ημερήσιας διάταξης καθορίζονται από τον Πρόεδρο της Επιτροπής, αλλά όποιο μέλος επιθυμεί, έχει τη δυνατότητα να προσθέσει ή να προτείνει κάποιο θέμα. Επίσης, ήθελα να ρωτήσω για την πορεία της αναλογιστικής μελέτης.

ΜΑΡΓΙΟΣ

Δεν έχω κάποια ενημέρωση. Πάνω σε αυτή εργάζεται η ΕΑΑ, αλλά δεν γνωρίζω τι ακριβώς γίνεται.

ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Νομίζω ότι η ΕΑΑ πρέπει να ενισχυθεί στο έργο της με επιπλέον άτομα. Υπάρχει ανάγκη για 2 αναλογιστές και 2-3 άτομα που να γνωρίζουν το πρόγραμμα excel. Επίσης, πρέπει

άμεσα να καθοριστούν και οι παραδοχές πάνω στις οποίες θα βασιστεί η μελέτη. Έχω έρθει σε επικοινωνία με την ΕΑΑ και μέχρι την Παρασκευή θα της αποσταλούν τα στοιχεία από τα Ταμεία.

ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

Έχει υπάρξει συνεννόηση με τα ασφαλιστικά ταμεία και έχουν οριστεί κάποιιοι ως υπεύθυνοι για την παράδοση των στοιχείων. Κατά την παραλαβή των στοιχείων θα είναι παρόντες και οι κ.κ. Μαργιός και Κυριάκης, προκειμένου να συζητηθεί και το θέμα των παραδοχών. Όσον αφορά στην ενίσχυση της ΕΑΑ με προσωπικό, γίνονται συζητήσεις και υπάρχει η πρόβλεψη να ενισχυθεί η Αρχή με άτομα από τη Δ/ση Αναλογιστικών Μελετών της ΓΓΚΑ ή από την ΗΔΙΚΑ.

ΜΑΡΓΙΟΣ

Θέλω να επισημάνω ότι υπάρχει πίεση χρόνου και φοβάμαι ότι οι αναλογιστικές μελέτες που θα γίνουν υπό αυτή την πίεση δεν θα αναδεικνύουν όλα τα προβλήματα των ασφαλιστικών φορέων.

ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Δεν χρειάζεται να κινδυνολογούμε. Η ΕΑΑ ενημέρωσε την Επιτροπή στην προηγούμενη συνεδρίαση για την πορεία των εργασιών της. Η συνεργασία του κ. Μαργιού με την ΕΑΑ είναι καθορισμένη. Η ΕΑΑ δεν πρόκειται να αποκρύψει στοιχεία ούτε να λειτουργήσει αυθαίρετα, θα εργαστεί όσο το δυνατόν καλύτερα με τις δυνάμεις που διαθέτει. Η αναλογιστική μελέτη θα κατατεθεί στη Βουλή των Ελλήνων, αυτό είναι αποσαφηνισμένο. Επίσης, η συνάντηση των κ.κ. Μαργιού και Κυριάκη με την ΕΑΑ είναι προγραμματισμένη για αυτή την εβδομάδα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Θα συνεχίσουμε με την εισήγηση του κου Ρωμανιά για τις πηγές χρηματοδότησης του ασφαλιστικού συστήματος.

ΡΩΜΑΝΙΑΣ

Θέλω να κάνω μερικές εισαγωγικές παρατηρήσεις που δεν συμπεριλαμβάνονται στην εισήγηση. Θα ακολουθήσει συμπληρωματικό κείμενο.

1. Η γενική δυνατότητα αν υπάρχει η όχι αυτή την περίοδο μετάβαση σε ένα νέο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης. Συνήθως, αυτές οι μεταβάσεις γίνονται σε περιόδους οικονομικής άνθησης, όταν υπάρχουν οι αναγκαίες οικονομικές προϋποθέσεις. Είναι γνωστό ότι, στις περιπτώσεις μετάβασης υπάρχει διπλό κόστος μετάβασης (transitional cost). Περιλαμβάνει: α. το κόστος που καταβάλλει ο κρατικός προϋπολογισμός στο παλαιό σύστημα, διότι το παλαιό σύστημα δεν χρηματοδοτείται πλέον με εισφορές από νέους ασφαλισμένους, και β. το κόστος που καταβάλλει στο νέο σύστημα, στα πλαίσια

της τριμερούς χρηματοδότησης, για να μπορέσει αυτό το σύστημα να επιβιώσει. Συνεπώς, η περίοδος αυτή είναι εξαιρετικά δύσκολη για να επιτευχθεί ένα σωστό νέο ασφαλιστικό σύστημα.

2. Η μείωση των συντάξεων δεν προβλέπεται ποτέ ρητά από καμία νομοθεσία, επέρχεται όμως πλαγίως με τη θεσμοθέτηση ορισμένων μέτρων, π.χ. την εισαγωγή στον μαθηματικό τύπο των συντάξεων του προσδόκιμου επιβίωσης. Αυτό έχει γίνει σε πολλές χώρες, όπως η Σουηδία. Δηλαδή, η μείωση των συντάξεων επέρχεται με διάφορους τρόπους, οι οποίοι αρχικά δεν φαίνεται ότι οδηγούν σε αυτό το αποτέλεσμα.

3. Τι σύστημα μπορεί να υπάρξει. Η μέχρι τώρα εμπειρία έχει δείξει ότι τα ασφαλιστικά συστήματα στηρίζονται είτε στις ασφαλιστικές εισφορές (εισφοροδοτούμενα συστήματα) είτε στα έσοδα από τη φορολογία. Έτσι, αν υποθετικά εισηγηθούμε να εισαχθεί ένας νέος φόρος, για να γίνει αυτό, θα πρέπει να αλλάξει ολόκληρο το σύστημα. Είχε γίνει μια συγκριτική μελέτη των δυο συστημάτων από τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας πριν μερικά χρόνια. Διαπιστώθηκε ότι, στα εισφοροδοτούμενα συστήματα οι παροχές είναι πιο δίκαιες, γιατί συναρτώνται από τις εισφορές, ενώ στα φορολογικά συστήματα οι παροχές είναι περίπου καθορισμένες και δεν συναρτώνται άμεσα από το τι έχει καταβληθεί μέσω της φορολογίας. Επίσης, τα μη εισφοροδοτούμενα συστήματα δεν είναι δυνατόν να λειτουργήσουν σε χώρες όπου υπάρχουν πολλές ασφαλιστικές κατηγορίες εργαζομένων, όπως είναι η Ελλάδα. Γιατί ενώ υπάρχει ενιαία φορολόγηση, το κράτος διανείμει τα έσοδα από τη φορολογία σύμφωνα με τις ανάγκες κάθε κλάδου. Υπάρχουν βέβαια και συστήματα που κάθε κλάδος φορολογείται διαφορετικά. Είναι ξεκάθαρο ότι, όταν υπάρχει σύστημα που στηρίζεται στη φορολογία, πρέπει να είναι τύπου Beveridge, δηλαδή ενιαίο.

Η μετάβαση από ένα σύστημα εισφοροδοτούμενο σε ένα σύστημα μη εισφοροδοτούμενο, που στηρίζεται στη φορολογία, το οποίο μπορεί να στηρίξει καλύτερα το οικονομικό σύστημα μιας χώρας, χρειάζεται πολύ μεγάλη προσέγγιση, μαθηματική και αναλογιστική, ενώ πρέπει να ληφθούν υπόψη οι σημερινοί ασφαλισμένοι που στηρίζονται σε ένα ορισμένο ασφαλιστικό καθεστώς.

Το συμπέρασμα είναι ότι, για να υπάρξει ένα ασφαλιστικό σύστημα που στηρίζεται στη φορολόγηση πρέπει να υπάρχει ενιαία ασφαλιστική μεταχείριση για το σύνολο του πληθυσμού.

Στη βάση της σημερινής κατάστασης, που ο κρατικός προϋπολογισμός δεν μπορεί να ενισχύσει μια τέτοια μετάβαση, το πρώτο που πρέπει να γίνει είναι η ενίσχυση των αποθεματικών του συστήματος, τα οποία έχουν εκμηδενιστεί. Πρέπει να βρεθούν νέοι πόροι για να στηρίξουν το σύστημα.

Σύμφωνα με αναλογιστικές μελέτες που έγιναν 15-20 χρόνια, χρειάζονται οι εισφορές 3-4 εργαζομένων για να καλυφθεί η σύνταξη ενός συνταξιούχου. Η αναλογία αυτή σήμερα δεν ισχύει. Οι μελέτες δείχνουν ότι, χρειάζονται μέχρι και 7 εργαζόμενοι, διότι το προσδόκιμο ηλικίας έχει επιμηκυνθεί και έχει διογκωθεί η ανεργία. Αν δεν υπάρχει η δυνατότητα να επιτευχθεί η αναλογία αυτή, τότε είναι αναγκαία η ύπαρξη αποθεματικού,

το οποίο θα στηρίζει κατ' έτος τις ανάγκες του συστήματος. Γι' αυτό γίνεται μια προσπάθεια να εντοπιστούν πηγές από τις οποίες να αντληθούν πόροι για το σύστημα. Επισημαίνω όμως ότι, πρόκειται για μια μεταβατική περίοδο 3-5 ετών, οι πόροι δεν θα έχουν μόνιμο χαρακτήρα. Οι τελευταίες μελέτες δείχνουν ότι, με μια εισροή πόρων 3-3,5%, θα δημιουργηθεί σε βάθος χρόνου 10-15 ετών ένα υψηλό αποθεματικό. Θα πρέπει να δημιουργηθεί ένας κλειστός λογαριασμός, όπως ο ΑΚΑΓΕ, ο οποίος δεν θα διαχειρίζεται από την εκάστοτε κυβέρνηση. Θα υπάρχει μια κοινή διαχειριστική Επιτροπή, η οποία θα αποτελείται από κυβερνητικά στελέχη και από τους κοινωνικούς εταίρους, ενώ οποιαδήποτε εκποίηση ποσού από τον εν λόγω λογαριασμό θα απαιτεί ομόφωνη απόφαση της Επιτροπής. Τα χρήματα αυτά θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν έπειτα από αναλογιστική μελέτη. Η λογική αυτή προέκυψε από τις μέχρι τώρα πρακτικές, κατά τις οποίες ο κρατικός προϋπολογισμός σε περιόδους αναγκών χρησιμοποιούσε τα αποθεματικά του ασφαλιστικού συστήματος για να καλύπτονται οι πρόσκαιρες ταμειακές ανάγκες του, αλλά δεν επιστρεφόταν ποτέ.

Θέλω να κάνω μια ακόμη προσθήκη. Έχει λεχθεί ότι, το σύστημά μας έχει ανάγκη ρευστότητας. Λόγω της πολυμορφίας των συνταξιοδοτικών σχημάτων, θέλω να προσθέσω το εξής: Τα ασφαλιστικά ταμεία, με εξαίρεση ελάχιστα από αυτά, δεν έχουν πρόβλημα ρευστότητας. Πρόβλημα ρευστότητας έχει ο ΟΑΕΕ, που θα πρέπει να αντιμετωπιστεί με ειδικά μέτρα, το ΤΠΔΥ και ο ΟΠΑΔ. Για τα υπόλοιπα ταμεία δεν υπάρχει πρόβλημα ρευστότητας, υπάρχει όμως θέμα μακροχρόνιων αναλογιστικών ελλειμμάτων. Αυτό σημαίνει ότι, υπάρχουν χρονικά περιθώρια να καλυφθούν αυτές οι ανάγκες μέσω του σχηματισμού ενός αποθεματικού.

Για το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ θέλω να προσθέσω τα ακόλουθα:

Η σημερινή περιουσιακή κατάσταση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, σύμφωνα με τους τελευταίους ισολογισμούς, είναι μηδενική. Εμφανίζει ορισμένα περιουσιακά στοιχεία, ακίνητα, μετοχές, μετρητά και ταυτόχρονα εμφανίζει μηδενικές δανειακές υποχρεώσεις. Δηλαδή εμφανίζει μηδενικές δανειακές υποχρεώσεις, βραχυπρόθεσμες, μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες, ενώ όλη η περιουσία του οφείλεται στις εισφορές διαφόρων οργανισμών που παρακρατεί μέσω των μηχανισμών του και τις οποίες δεν αποδίδει στους εν λόγω οργανισμούς ή τις αποδίδει σταδιακά. Αυτή η παρακράτηση των εισφορών, από τις οποίες συχνά αποδίδει ένα μέρος, όχι το σύνολο, δεν εμφανίζεται στον ισολογισμό του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Από την άλλη πλευρά, το Δημόσιο οφείλει στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ από θεσμοθετημένους πόρους περίπου 8,5 δις ευρώ.

Επίσης, από τη θεσμοθέτηση της υποχρέωσης υποβολής των ΑΠΔ, η υποβολή των ΑΠΔ δεν συνοδεύεται από την καταβολή των εισφορών. Έτσι, το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ καταβάλλει συντάξεις χωρίς να έχουν εισπραχθεί προηγουμένως οι εισφορές. Υπολογίζεται ότι σήμερα το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, λόγω αυτής της πρακτικής, έχει ένα έλλειμμα ύψους 4 δις ευρώ συγκεντρωτικά.

Ακόμη, οι συγχωνεύσεις πολλών ταμείων στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ βασίστηκαν σε αναλογιστικές μελέτες που περιείχαν ψευδή/λανθασμένα στοιχεία και εκπονήθηκαν με εσφαλμένες

παραδοχές. Χρειάζεται λοιπόν να εκπονηθούν νέες αναλογιστικές μελέτες με σωστές παραδοχές και ένα προεξοφλητικό επιτόκιο 2-2,5%. Σε αυτή την περίπτωση, οι μελέτες θα δείξουν ότι, οι παροχές προς αυτά τα ειδικά ταμεία είναι πολύ μικρότερες από τα ποσά που θα έπρεπε να εισπράξει το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Με την εφαρμογή των σωστών πρακτικών, με εσωτερικές διεργασίες που μπορούν να πραγματοποιηθούν, η περίπτωση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ είναι δυνατόν να αντιμετωπιστεί μεμονωμένα και να περιοριστούν σημαντικά ορισμένες εστίες δαπανών, ώστε να αντιμετωπιστεί το οικονομικό πρόβλημα που υπάρχει στο εν λόγω ταμείο. Δεν εντάσσω το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ στα προβληματικά ταμεία, διότι αν αντιμετωπιστούν αυτά τα βασικά θέματα, δεν θα υπάρχει κανένα πρόβλημα στο εν λόγω ταμείο.

Τέλος, θέλω να προσθέσω ότι όποια συζήτηση και αν γίνει για το ασφαλιστικό, χρειάζεται να διασφαλιστούν δυο προϋποθέσεις: α. αποτελεσματική λειτουργία των ελεγκτικών μηχανισμών του Υπουργείου και των ασφαλιστικών ταμείων, προκειμένου να παταχθεί η εισφοροδιαφυγή και να υπάρξει σημαντική εισροή χρημάτων και β. υποχρέωση του κράτους να τηρεί τις θεσμοθετημένες υποχρεώσεις του. Για παράδειγμα, ο νομοθετημένος πόρος του 3,8% (άρθρο 35 του ν.2084/92) στον κλάδο ασθένειας, ο οποίος δεν έχει καταβληθεί ποτέ. Αν δεν τηρηθούν αυτές οι δυο προϋποθέσεις, η όποια μεταρρύθμιση δεν πρόκειται να έχει κανένα ουσιαστικό αποτέλεσμα.

Ακολουθεί η εισήγηση του κου Ρωμανιά με τίτλο «**ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ (ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΥΜΠΑΡΑ)**».

1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ

- Η χρηματοδότηση του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης στη χώρα μας προβλέπεται από ισχύουσες, *ειδικότερες κατά ασφαλιστικό φορέα*, νομοθετικές ρυθμίσεις.
- Οι ισχύουσες αυτές ειδικότερες ρυθμίσεις καλύπτουν, κατά το πλείστον, επαρκώς τις χρηματοδοτικές ανάγκες των επί μέρους ασφαλιστικών Φορέων, υπό την προϋπόθεση βεβαίως, ότι, οι υπόχρεοι στην καταβολή των κατά περίπτωση προβλεπόμενων ασφαλιστικών εισφορών (εργαζόμενοι, εργοδότες, κράτος) εξοφλούν, εγκαίρως και στο ακέραιο, τις συναφείς υποχρεώσεις τους και ότι, τα εκάστοτε υφιστάμενα ασφαλιστικά αποθεματικά αξιολογούνται, επενδυτικώς, κατά τον αποτελεσματικότερο, εκάστοτε τρόπο και σύμφωνα με τις αντίστοιχες προβλέψεις της νομοθεσίας.
- Επισημαίνεται, ότι, στην Ελλάδα ισχύει (ακριβέστερα είχε σχεδιασθεί να ισχύσει) το «διανεμητικό» (ακριβέστερα: «αναδιανεμητικό») κοινωνικο-ασφαλιστικό σύστημα, με συνέπεια οι ασφαλιστικές εισφορές των ενεργών ασφαλισμένων να μη κεφαλαιοποιούνται αλλά να διατίθενται απ' ευθείας για την καταβολή των συντάξεων

ετησίως. Με βάση τις συναφείς αναλογιστικές προσεγγίσεις που ίσχυαν πριν από 15-20 χρόνια, σ' ένα παρόμοιο σύστημα οι ασφαλιστικές εισφορές 3-4 (αναλόγως των κατά περίπτωση πληθυσμιακών και οικονομικών δεδομένων) ενεργών ασφαλισμένων, θα ήσαν επαρκείς για να καλύψουν τη σύνταξη 1 συνταξιούχου. Προστίθεται, ακόμη, ότι, με βάση τις προσεγγίσεις αυτές, υπάρχουν ακόμη και σήμερα θεωρητικοί της κοινωνικής ασφάλισης που υποστηρίζουν την άποψη, ότι, τα διανεμητικού (η αναδιανεμητικού) τύπου κοινωνικο-ασφαλιστικά συστήματα δεν χρειάζονται αποθεματικά ασφαλιστικά κεφάλαια αφού οφείλουν να διασφαλίζουν την αναγκαία αναλογία (3-4 ενεργοί έναντι 1 συνταξιούχου) για τη βιωσιμότητά τους.

- Με την πάροδο, όμως, των ετών και την αύξηση του προσδόκιμου επιβίωσης αλλά κυρίως, με τη διόγκωση της ανεργίας, διαπιστώνεται, πλέον, ότι, η πιο πάνω σχέση ενεργών προς συνταξιούχους δεν μπορεί να καλύψει τις χρηματοδοτικές ανάγκες του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης: απαιτείται πλέον η σχέση 7 περίπου ενεργών προς 1 συνταξιούχο.

- Η αδυναμία προσέγγισης της νέας αυτής σχέσης μπορεί να υπερκερασθεί μόνο με την ενίσχυση των συνταξιοδοτικών συστημάτων μέσω προσθέτων πόρων από νέες πηγές (δηλαδή πόρων που δεν προέρχονται από ασφαλιστικές εισφορές). Η μονιμότερη και ουσιαστικότερη παρόμοια πηγή είναι η προσφορότερη επενδυτική αξιοποίηση των ασφαλιστικών αποθεματικών των Φορέων (στις χώρες όπου ισχύει το σύστημα Bismarck – για τις χώρες του συστήματος Beveridge δεν τίθεται θέμα αξιοποίησης αποθεματικών).

- Ειδικότερα για την Ελλάδα, το αναγκαίο αυτό αποθεματικό για την χρηματοδοτική ενίσχυση του συστήματος έχει εξανεμισθεί με ευθύνη του κράτους (δήμευση περιουσίας ΙΚΑ από Μεταξά, άτοκη κατάθεση στην Τράπεζα της Ελλάδος των αποθεματικών του συστήματος επί 30ετία, σκάνδαλα χρηματιστηρίου και δομημένων ομολόγων κλπ).

- Ήδη, οι αναλογιστικές προσεγγίσεις αναδεικνύουν υψηλότατα μακροχρόνια αναλογιστικά ελλείμματα του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης της χώρας. Οφείλουμε, όμως, να διευκρινίσουμε: πρώτον, ότι, **πρόκειται όχι για τρέχον διαχειριστικό (ελλείπουσα άμεση ρευστότητα) αλλά για μακροχρόνιο αναλογιστικό έλλειμμα του συστήματος στο σύνολό του** (μόνο για ελάχιστα Ταμεία διαπιστώνεται τρέχον διαχειριστικό έλλειμμα – για τα Ταμεία αυτά θα πρέπει να υπάρξει ιδιαίτερη άμεση παρέμβαση) και δεύτερον, ότι **διαπιστώνεται πολύ μεγάλη απόκλιση των αναλογιστικών αποτελεσμάτων των επί μέρους ασφαλιστικών Φορέων.**

- Σε κάθε περίπτωση, οι πόροι που πρόκειται να προέλθουν από τις νέες πηγές θα πρέπει να συσσωρεύονται σε ειδικό κλειστό λογαριασμό κοινής διαχείρισης από το κράτος

και τους κοινωνικούς φορείς, τα αποθεματικά του οποίου θα μπορούν να ρευστοποιούνται μόνο μετά παρέλευση συγκεκριμένου χρόνου και μόνο έπειτα από απόφαση που θα λαμβάνεται ομόφωνα η με αυξημένη πλειοψηφία της Επιτροπής Διαχείρισης του λογαριασμού.

- Όλα τα προεκτεθέντα οδηγούν στο συμπέρασμα, ότι, επιβάλλεται η αντιμετώπιση του προβλήματος και *ο εντοπισμός νέων πηγών άντλησης (νέων) πόρων, ώστε σε μια μεταβατική περίοδο 5 – 10 ετών, να έχει σχηματισθεί το αναγκαίο αποθεματικό που θα διασφαλίσει την ομαλή λειτουργία του συστήματος στο μέλλον.*

- Επισημαίνω, ότι, *χρόνος υπάρχει ώστε να μη δικαιολογείται οποιοσδήποτε πανικός, υπό την προϋπόθεση βεβαίως, ότι, δεν θα παραμείνουμε αδρανείς αλλά θα προχωρήσουμε, με συνέπεια, στις προσφορότερες επιλογές για την αποκατάσταση του αποθεματικού του συστήματος και ότι, από τούδε, δεν θα παρατηρούνται τα απαραδέκτως υψηλά ποσοστά άρνησης εκπλήρωσης των υποχρεώσεων των καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών (κράτους και εργοδοτών που εκτός των εργοδοτικών παρακρατούν και τις εργατικές εισφορές).*

- Με το παρόν σημείωμα *κατατίθενται προτάσεις που δεν αναφέρονται στην προβλεπόμενη συνήθη χρηματοδότηση των ασφαλιστικών Φορέων και συνεπώς, δεν εισηγούνται σχετικές τροποποιήσεις της υφιστάμενης νομοθεσίας.* Η ανάληψη, άλλωστε, μιάς παρόμοιας προσπάθειας, σήμερα, δεν κρίνεται σκόπιμη, λόγω της πίεσης που ασκείται από την παρούσα υφεσιακή κατάσταση της οικονομίας αλλά και των έντονων δημοσιονομικών προβλημάτων που με τη σειρά τους έχουν οδηγήσει στους γνωστούς ασφυκτικούς εναγκαλισμούς της χώρας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές. Η εκ νέου αντιμετώπιση της σχέσης εισροών προς εκροές του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης απαιτεί πλήρως εξειδικευμένες προσεγγίσεις, συνοδευόμενες από οργανωτικές αναδιαρθρώσεις και ασφαλιστικές αναπροσαρμογές που προ-απαιτούν ευρεία κοινωνική διαβούλευση και συνεπώς ικανό χρόνο ωρίμανσης των όποιων παρεμβάσεων.

- Αντιθέτως, *οι κατατιθέμενες προτάσεις περιορίζονται στην κάλυψη της ανάγκης αποκατάστασης του εξανεμισθέντος αποθεματικού του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης της χώρας.* Ασφαλώς, οι υφιστάμενες, σήμερα, συνθήκες ύφεσης και κρίσης δεν αποτελούν το καταλληλότερο περιβάλλον επιδίωξης άντλησης νέων πόρων για την κάλυψη του ελλείποντος ασφαλιστικού αποθεματικού, χωρίς, αυτό να σημαίνει, όμως, ότι δεν πρέπει να σπεύσουμε να διερευνήσουμε το πεδίο των πιθανολογούμενων νέων πηγών.

- Με βάση τα πιο πάνω και **με δεδομένη τη σημερινή συγκυρία** της ύφεσης και κρίσης, επισημαίνω στη συνέχεια τις προτεινόμενες νέες πηγές άντλησης (νέων) πόρων για την αποκατάσταση του ελλείποντος αποθεματικού και τονίζω, ότι, **δεν πρόκειται για μόνιμες αλλά για έκτακτες και πρόσκαιρες πηγές** που θα ισχύσουν για περιορισμένο χρονικό διάστημα (5 – 10 χρόνια αναλόγως των προβλεπόμενων αποδόσεων).

2. ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΠΗΓΩΝ ΑΝΤΛΗΣΗΣ ΠΟΡΩΝ

- **Η πρόταση για επιβολή νέου (ειδικού) φόρου εισοδήματος υπέρ του ασφαλιστικού συστήματος δεν φαίνεται να είναι σήμερα σκόπιμη.** Σε περιόδους ύφεσης, άλλωστε, όπως η σημερινή, πρέπει να αποφεύγεται η επιβάρυνση της οικονομίας με νέα φορολογικά μέτρα. Εκτός αυτού, αν η επιβάρυνση επιβληθεί στο σύνολο, ασχέτως ύψους, των εισοδημάτων, θα πρόκειται για έμμεση αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών, ενώ αν επιλεγούν μόνο τα υψηλά εισοδήματα (άνω π.χ. των 60.000 ευρώ ετησίως) η αναμενόμενη απόδοση του νέου φόρου δεν θα είναι αξιόλογη (λόγω του τρόπου λειτουργίας του φορολογικού συστήματος στην Ελλάδα και της υψηλότερης φοροδιαφυγής). Ασφαλώς, θα μπορούσε να συζητηθεί η επιβολή ενός παρόμοιου νέου ειδικού φόρου εισοδήματος μετά την παρέλευση της σημερινής υφεσιακής περιόδου – όχι, πάντως, σήμερα.

- Αντί της επιβολής νέου άμεσου ειδικού φόρο, όμως, μπορεί να ενισχυθεί το **Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης, με την νομοθετική πρόβλεψη απόδοσης στον Λογαριασμό του αποθεματικού αλληλεγγύης του Συστήματος ενός ποσοστού από το σύνολο των ετήσιων εισπράξεων εξ άμεσων φόρων του κρατικού προϋπολογισμού.**

- Σοβαρή πηγή ενίσχυσης του αποθεματικού του συστήματος μπορεί να αποτελέσει ο **κατάλληλος χειρισμός των εκάστοτε αναπροσαρμογών της αντικειμενικής αξίας των ακινήτων και εκτάσεων γής του δημοσίου.** Πράγματι, θα μπορούσε να προβλεφθεί, ότι, σε κάθε αναπροσαρμογή της αντικειμενικής αξίας της ακίνητης περιουσίας του δημοσίου ένα ποσοστό (π.χ. 10 %) της διαφοράς μεταξύ παλαιάς και νέας αντικειμενικής αξίας θα μπορούσε να ενισχύσει το Λογαριασμό του αποθεματικού, **με τη μορφή τίτλου ιδιοκτησίας ανάλογης αξίας.** Με δεδομένη τη σημερινή υπολογιζόμενη αξία της ακίνητης περιουσίας του δημοσίου (περί τα 240-250 δις ευρώ) μια αναπροσαρμογή της αντικειμενικής της αξίας κατά π.χ. 10 % η 15 % θα μπορούσε να αποφέρει άμεση ενίσχυση του αποθεματικού κατά 2,5 η 3,75 περίπου δις ευρώ αντιστοίχως.

- Η ίδια αντιμετώπιση μπορεί να νομοθετηθεί **και για την εκκλησιαστική περιουσία.** Σε μια παρόμοια περίπτωση θα πρέπει να κληθεί η εκκλησία να συζητήσει το θέμα ώστε να

προκύψουν συνθήκες αμοιβαίας συνεννόησης για το ύψος του ποσοστού και την αξία των παραχωρούμενων προς το Λογαριασμό του αποθεματικού τίτλων ιδιοκτησίας.

- Ειδική εισφορά υπέρ του ασφαλιστικού αποθεματικού μπορεί να διεκδικηθεί **και μέσω της διαδικασίας ρύθμισης των ημι-υπαίθριων χώρων**. Το θέμα παραμένει σε εκκρεμότητα αλλά με την οριστικοποίηση οποιασδήποτε ρύθμισής του, μπορεί να καθορισθεί συγκεκριμένο ύψος υπέρ του ασφαλιστικού αποθεματικού.

- **Σε κάθε περίπτωση συμβάσεων παραχώρησης δημοσίων έργων ο εργολήπτης μπορεί να επιβαρύνεται με ένα (μικρό) ποσοστό επί της αξίας του αναλαμβανόμενου έργου**, υπέρ του αποθεματικού του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης. Το μέτρο μπορεί να ισχύσει τόσο για τις περιπτώσεις των δημοσίων επενδύσεων (αναπτυξιακοί νόμοι) π.χ. μεγάλες οδικές αρτηρίες, ενεργειακά έργα κλπ, όσο και για τις συνήθειες ΣΔΙΤ (ανέγερση νοσοκομειακών μονάδων, σχολικών κτιρίων, αναπλάσεις πλατειών, γεφυρών κλπ)

- Η ίδια ρύθμιση μπορεί να ισχύσει και **σε κάθε περίπτωση ενίσχυσης** επιχειρήσεων είτε μέσω αναπτυξιακών νόμων είτε μέσω των κοινοτικών πλαισίων στήριξης : η ενισχυόμενη επιχείρηση θα υποχρεούται να αποδώσει στο αποθεματικό του συστήματος ένα (μικρό) ποσοστό του ύψους της ενίσχυσης για τις περιπτώσεις ενισχύσεων μέσω του ΕΣΠΑ θα απαιτηθεί η τήρηση συγκεκριμένης εγκριτικής διαδικασίας.

- Συμπλήρωση της αμέσως προηγούμενης ρύθμισης μπορεί να αποτελέσει και **η θέσπιση ειδικής έκτακτης προσαυξημένης επιβάρυνσης στις επιδοτούμενες επιχειρήσεις που μετατρέπονται σε εντάσεως κεφαλαίου από εντάσεως εργασίας**.

- Με δεδομένο, ότι, στη χώρα μας, το εισόδημα αποκρύπτεται και φοροδιαφεύγει, φαίνεται σκόπιμη η **μετακίνησή μας, για φορολογικούς σκοπούς, από το εισόδημα στη δαπάνη που συλλαμβάνεται (η έστω μπορεί να συλληφθεί) ευχερέστερα**. Με βάση τη λογική αυτή, θα μπορούσε να επιβληθεί **ειδική έκτακτη εισφορά επί του συνόλου των συναλλαγών που πραγματοποιούνται μέσω των πάσης φύσεως (δημοσίων, ιδιωτικών η συνεταιριστικών) πιστωτικών ιδρυμάτων**. Η εισφορά αυτή θα επιβάρυνε, αποκλειστικώς, τα πιστωτικά ιδρύματα (όχι τους συναλλασσόμενους μ' αυτά) και θα περιοριζόταν σ' ένα **μικρό ποσοστό επί της αξίας των συναλλαγών**. Πρόκειται, βέβαια, για μια **παραλλαγή του φόρου Tobin** (θα μπορούσε να αποκληθεί φόρος *mini Tobin*), αφού εξαιρούνται οι διεθνείς του διαστάσεις. Το ύψος της εισφοράς θα μπορεί να είναι **ενιαίο για το σύνολο των συναλλαγών η να διαφοροποιείται ανάλογα με το είδος των συναλλαγών**. Ειδικότερα για τους λογαριασμούς μισθοδοσίας η συντάξεων η εισφορά θα μπορούσε να καθορισθεί σε πολύ χαμηλά επίπεδα η και να μηδενισθεί. Εννοείται, ότι, για τη θέσπιση της ειδικής αυτής εισφοράς, **προ-απαιτείται αναλυτική επεξεργασία και**

εμπεριστατωμένη επισήμανση των πιθανών συνεπειών της στη λειτουργία ειδικότερων τομέων της οικονομίας.

- Με την ίδια λογική μετακίνησης από το εισόδημα στις δαπάνες θα μπορούσε να επιβληθεί ***ειδική εισφορά στις χρηματιστηριακές συναλλαγές***. Η εισφορά αυτή θα πρέπει να επιβαρύνει αμοτέρους τους συναλλασσόμενους (πωλητές και αγοραστές). Εννοείται, ότι και στην περίπτωση αυτή προ-απαιτείται αναλυτική επεξεργασία και εμπεριστατωμένη επισήμανση των επί μέρους η γενικότερων επιπτώσεων μιας παρόμοιας ρύθμισης.
- Στην ίδια επίσης λογική μετακίνησης από το εισόδημα στις δαπάνες, θα μπορούσε να επιβληθεί ***ειδικός φόρος υπέρ του ασφαλιστικού αποθεματικού στις δαπάνες συμμετοχής σε τυχερά παιχνίδια, λαχεία, λόττο, προπό, καζίνο κλπ***. Ο φόρος αυτός θα επιβάρυνε, κατ' αρχήν, τον απλώς συμμετέχοντα στις δραστηριότητες αυτές.
- Ο πρόσθετος φόρος της προηγούμενης παραγράφου θα μπορούσε ***να επιβαρύνει με το ίδιο ποσοστό και τις επιχειρήσεις τυχερών παιχνιδιών κλπ (ΟΠΑΠ, ΛΑΧΕΙΑ, ΚΑΖΙΝΑ κλπ)***. Οι επιχειρήσεις αυτές θα μπορούσαν, όμως, να φορολογηθούν ***με βάση (όχι τον τζίρο αλλά) τα κέρδη τους (με μεγαλύτερο, βέβαια, συντελεστή)***.
- ***Τα κέρδη από τη συμμετοχή στα τυχερά παιχνίδια κλπ*** των αμέσως προηγούμενων παραγράφων θα μπορούσαν να φορολογηθούν, αυτοτελώς, με ένα ποσοστό υπέρ του ασφαλιστικού αποθεματικού.
- Τμήμα της κερδοφορίας των δημόσιων επιχειρήσεων θα μπορούσε να διατεθεί υπέρ του αποθεματικού.
- Ποσοστό του προϊόντος της αποκρατικοποίησης δημόσιων Επιχειρήσεων και Οργανισμών προβλέπεται, ήδη, με το Ν. 3655/2008 υπέρ του ασφαλιστικού αποθεματικού. Επιβάλλεται, όμως, η ενίσχυση της πρόβλεψης αυτής..
- Έκτακτη φορολόγηση των διανεμόμενων (μόνο) κερδών των επιχειρήσεων (περιλαμβανομένων και των Τραπεζών) είναι σκόπιμο να προβλεφθεί για την ενίσχυση του αποθεματικού. Ανάλογη φορολόγηση των μη διανεμόμενων κερδών δεν φαίνεται σκόπιμη αφού τα κέρδη αυτά επενδύονται στις επιχειρήσεις.
- Η πρόβλεψη ειδικού ποσοστού επί των εκτός προϋπολογισμού εσόδων των ειδικών λογαριασμών μπορεί να αποδώσει σοβαρό κονδύλι ενίσχυσης του αποθεματικού.

- Χρήσιμη μπορεί να αποδειχθεί και η πρόβλεψη υπέρ του αποθεματικού ενός σημαντικού ποσοστού επί των πάσης φύσεως εσόδων από ποινές και πρόστιμα για πάσης φύσεως παραβάσεις της νομοθεσίας, διαφθορά κ.λ.π..
- Χρήσιμη, ομοίως, μπορεί να αποδειχθεί και η πρόβλεψη υπέρ του αποθεματικού ενός ποσοστού επί των καταλογισθέντων πρόσθετων ποσών φόρων, τελών κ.λ.π..
- Ειδικότερο ζήτημα που πρέπει να αντιμετωπισθεί με συνεκτίμηση και των αντίστοιχων ευρωπαϊκών πολιτικών, αποτελεί **η προταθείσα ενίσχυση του ασφαλιστικού αποθεματικού μέσω ειδικής εισφοράς επί του τζίρου των επιχειρήσεων.**
- Συναφές ζήτημα υπήρξε στην Ιταλία, όπου **κατέληξαν στην επιβολή ειδικού φόρου επί των φορολογικών εσόδων (κερδών) της επιχείρησης, όχι, όμως, για το σύνολο του ασφαλιστικού συστήματος αλλά μόνον για τον φορέα ασφάλισης των ελεύθερων επαγγελματιών.**
- Η Ιταλία (όπου ισχύει ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς για τους αυτοαπασχολούμενους) έχει καθιερώσει ασφαλιστικές εισφορές **ως ποσοστό των ετήσιων φορολογικών εσόδων της επιχείρησης** με βάση και την ηλικία του ασφαλιζόμενου (με μικρές αποκλίσεις για τους εμπόρους σε σχέση με τους βιοτέχνες).
- Αναλυτικότερα:
  - Για τους βιοτέχνες ηλικίας κάτω των 21 ετών: 14,2 % για φορολογητέα έσοδα μέχρι 38.641 ευρώ και 15,2 % για φορολογητέα έσοδα μεταξύ 38.642 και 64.402 ευρώ.
  - Για τους βιοτέχνες ηλικίας άνω των 21 ετών: 17,2 % για φορολογητέα έσοδα μέχρι 38.641 ευρώ και 18,2 % για φορολογητέα έσοδα μεταξύ 38.642 και 64.402 ευρώ.
  - Για τους εμπόρους ηλικίας κάτω των 21 ετών: 14,59 % για φορολογητέα έσοδα μέχρι 38.641 ευρώ και 15,59 % για φορολογητέα έσοδα μεταξύ 38.642 και 64.402 ευρώ.
  - Για τους εμπόρους ηλικίας άνω των 21 ετών: 17,59 % για φορολογητέα έσοδα μέχρι 38.641 ευρώ και 18,59 % για φορολογητέα έσοδα μεταξύ 38.642 και 64.402 ευρώ.
  - Σε όλες τις περιπτώσεις ορίζεται ως **ελάχιστο φορολογητέο εισόδημα το ποσό των 13.133 ευρώ, ενώ υπάρχει και ανώτατο όριο φορολογητέων εσόδων (64.402 ευρώ εφόσον η υπαγωγή στην ασφάλιση έγινε μέχρι 1.1.1996) που όμως αναπροσαρμόζεται ανάλογα με το χρόνο ένταξης στην ασφάλιση (ήδη έχει φθάσει στο ύψος των 84.049 ευρώ για όσους εντάχθηκαν στο σύστημα μετά το 2005).**
- Οι ιδιαιτερότητες του ιταλικού συστήματος εντοπίζονται στην υποχρεωτικότητα της ένταξης με βάση τα φορολογητέα έσοδα της επιχείρησης και η απαγόρευση

οποιασδήποτε δυνατότητας επιλογής από τον ίδιο τον ασφαλιζόμενο αυτοαπασχολούμενο συγκεκριμένης κλίμακας ασφάλισης.

- Ασφαλώς, δεν εισηγούμαι την εισαγωγή του ιταλικού συστήματος στη χώρα μας, οπωσδήποτε, όμως, το ιταλικό μοντέλο μπορεί να αποτελέσει πεδίο μελέτης και προβληματισμού και για την Ελλάδα (πάντοτε σε σχέση με τον ΟΑΕΕ).

- Επισημαίνεται, ότι, μπορεί να αποδειχθεί χρήσιμη η αναλογιστική προσέγγιση εναλλακτικών σεναρίων μεταβολών στο ύψος των ποσοστών των εισφορών αλλά και στη εισοδηματική βάση υπολογισμού των ποσοστών αυτών.

- Εξάλλου, οι αναλογιστικές προσεγγίσεις πρέπει **να συνεκτιμούν και τη συμμετοχή του κρατικού προϋπολογισμού** στη χρηματοδότηση της κοινωνικής ασφάλισης των αυτοαπασχολούμενων.

- Η προσαρμογή στα ελληνικά δεδομένα μιάς παρόμοιας ρύθμισης δεν μπορεί να έχει γενικό χαρακτήρα, ούτε και να είναι μόνιμη. Το ζήτημα μπορεί να αντιμετωπισθεί στα πλαίσια εξειδικεύσεων προσωρινού χαρακτήρα (βλ. προηγούμενες ενότητες για τζίρο πιστωτικών ιδρυμάτων, επιχειρήσεων τυχερών παιχνιδιών κλπ).

- Εξάλλου μια παρόμοια γενικού χαρακτήρα ρύθμιση προσκρούει στις σχετικές προβλέψεις της ΔΣΕ 102, ενώ αμφίβολη και συζητήσιμη είναι και η συνταγματικότητά της.

3. ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- Η αναλογική συμμετοχή των πιο πάνω πηγών στα αναμενόμενα συνολικά ετήσια έσοδα υπέρ του ασφαλιστικού αποθεματικού μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο επεξεργασίας και προβολής **πολλών εναλλακτικών συναφών σεναρίων**, αρκεί τα αναμενόμενα συνολικά, εξ εκάστου σεναρίου έσοδα, να είναι επαρκή για το σχηματισμό του αναγκαίου αποθεματικού.

- Εξάλλου, ο πιο πάνω κατάλογος των νέων πηγών δεν είναι εξαντλητικός. Ο εμπλουτισμός του με την παράθεση και άλλων πηγών επιβάλλεται.

- Προστίθεται, τέλος, ότι, θεωρητικώς, θα ήταν ορθότερος ο προηγούμενος ακριβέστερος προσδιορισμός του ύψους του μακροχρόνιου αναλογιστικού ελλείμματος του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης και ο εν συνεχεία προσδιορισμός του ύψους της αναγκαίας ετήσιας ενίσχυσης του αποθεματικού του. Σε κάθε περίπτωση, όμως και με

δεδομένη την έλλειψη ενός σαφούς σχετικού προσδιορισμού, *επιβάλλεται και προέχει η άμεση έναρξη της ενίσχυσης του αποθεματικού σε συνδυασμό και με την καταπολέμηση της εισφοροδιαφυγής και της ανασφάλιστης «μαύρης» εργασίας, με στόχο την επίτευξη της αποκατάστασης του ελλείποντος αποθεματικού του συστήματος.*

Μετά την ολοκλήρωση της γραπτής εισήγησής του ο κ. Ρωμανιάς επισημαίνει ότι, οι ανωτέρω προτάσεις είναι προς συζήτηση, τα μέτρα που προτείνονται, τα οποία έχουν πρόσκαιρο χαρακτήρα, έχουν αποτιμηθεί και έχουν υπολογιστεί τα κόστη και τα οφέλη που θα προκύψουν.

Δύο επιπλέον μέτρα που προτείνονται είναι: ποσοστό οφέλους από συγχωνεύσεις δημόσιων οργανισμών και ποσοστό εσόδων από τον λεγόμενο «πράσινο φόρο».

Τελικώς, χρειάζεται να γίνει η αναλογιστική μελέτη, να υπολογιστεί το σύνολο του αναλογιστικού ελλείμματος και να ληφθούν κατ' έτος μέτρα, προκειμένου μέσα σε μια δεκαετία το έλλειμμα να καλυφθεί.

Θέλω να κάνω την εξής παρατήρηση: οι αναλογιστικές μελέτες ποτέ δεν επαληθεύονται. Αυτό είναι σωστό, καθώς οι αναλογιστικές μελέτες δεν γίνονται για να επαληθευτούν, αλλά για να δείξουν ποια θα είναι η πορεία του συστήματος αν δεν ληφθούν κάποια μέτρα. Είναι πολύ χρήσιμες για τη λήψη μέτρων πολιτικής. Τα αποτελέσματα των αναλογιστικών μελετών είναι μια ένδειξη, το πιο σημαντικό κατά τη λήψη των απαιτούμενων μέτρων είναι η σωστή λειτουργία των ελεγκτικών μηχανισμών, η τήρηση των θεσμοθετημένων υποχρεώσεων του κράτους και η ενίσχυση των αποθεματικών του συστήματος. Η μετάβαση από ένα ασφαλιστικό σύστημα σε ένα άλλο πρέπει να γίνει με πολλή προσοχή, διότι ο χρονικός ορίζοντας που έχει καθοριστεί είναι πολύ μικρός. Σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες τέτοιου είδους μεταβάσεις έχουν γίνει σε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα (2,3,5 ακόμη και 7 χρόνια). Η οποιαδήποτε μετάβαση πρέπει να έχει σταδιακό χαρακτήρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Θα συνεχίσουμε με τις εισηγήσεις που υπάρχουν. Θα αναπτύξω με την μορφή αντιλόγου στην εισήγηση του κου Ρωμανιά την εισήγησή μου με τίτλο **«Για μια κοινωνικά δίκαιη διεύρυνση της χρηματοδότησης της κοινωνικής ασφάλισης»** και στη συνέχεια θα ακολουθήσει η εισήγηση του κου Κυριαζή.

Επισημαίνω ότι, στην εισήγηση που ακολουθεί δυο είναι οι βασικές θέσεις: α. τάσσομαι υπέρ ενός φόρου για την κοινωνική ασφάλιση και β. είμαι κατά των κοινωνικών πόρων.

Ακολουθεί η εισήγηση του κου Στεργίου με τίτλο **«Για μια κοινωνικά δίκαιη διεύρυνση της χρηματοδότησης της κοινωνικής ασφάλισης»**.

I. Γιατί ένας φόρος υπέρ της κοινωνικής ασφάλισης;

Προκαταρκτικά να σημειώσουμε ότι γενικός προσανατολισμός είναι η αύξηση των πόρων του συστήματος. Αυτή η αύξηση μπορεί να επιτευχθεί με την προσφυγή σε όλα τα δυνατά μέσα. Κανένα μέσο δεν είναι σωτήριο από μόνο του. Γι' αυτό απαιτείται ένας συνδυασμός μέσων (ένα μείγμα πόρων) με κυρίαρχο την πάταξη της εισφοροδιαφυγής. Από την άλλη, θα πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι δεν υπάρχει ο «ιδανικός» πόρος. Κάθε πόρος εμφανίζει ανεπιθύμητες συνέπειες σε κάποιο άλλο πεδίο, όπως απασχόληση, ανταγωνιστικότητα, κ.α.

Κοινά αποδεκτή –αλλά και συνεπής με τη λογική της κοινωνικής πολιτικής- αρχή χρηματοδότησης είναι η προσαρμογή των πηγών (των πόρων) στη φύση των παροχών. Έτσι, από τη στιγμή που η κοινωνική ασφάλιση αναλαμβάνει να εγγυηθεί –συγχρόνως με τις άλλες λειτουργίες της - ένα ελάχιστο (αξιοπρεπές και βασικό) επίπεδο προστασίας (παροχών), χωρίς άμεση σύνδεση με τις ασφαλιστικές εισφορές, είναι ανάγκη να προστρέξουμε, για τη χρηματοδότησή της, στην εθνική αλληλεγγύη. Κυρίως οι παροχές ασθένειας και οι βασικές-κατώτατες συντάξεις είναι εκείνες που δικαιολογούν την προσφυγή σε μια διευρυμένη χρηματοδότηση¹.

Πράγματι, στην περίπτωση εξασφάλισης μιας βασικής κοινωνικής προστασίας, η κρατική συνδρομή νομιμοποιείται στη βάση της ιδιότητας του μέλους της κοινωνίας (της κοινωνικής ιδιότητας του πολίτη). Επομένως, η χορήγηση των βασικών παροχών στηρίζεται κατά κύριο λόγο στην εθνική αλληλεγγύη (και δεν περιορίζεται στην επαγγελματική) που εκφράζεται –σε επίπεδο πόρων- με το φόρο. Δηλαδή ο φυσιολογικός τρόπος χρηματοδότησης παροχών που οφείλονται από την εθνική κοινότητα, είναι η φορολογία. Ο φόρος συνδέεται με τη σειρά του με τη φοροδοτική ικανότητα του καθενός.

Η χρηματοδότηση των κοινωνικών σκοπών του κράτους θα πρέπει να στηρίζεται πρωτίστως στη φορολογία. Η μετάθεση του βάρους κάλυψης των κοινωνικών αναγκών, σε σημαντική έκταση, στις ασφαλιστικές εισφορές θίγει ανεπανόρθωτα την αρχή της ισότητας. Με άλλα λόγια, η ανάθεση γενικότερων κοινωνικών στόχων στους φορείς επιτρέπεται με την προϋπόθεση της μεταφοράς του βάρους της σχετικής δαπάνης στη φορολογία.

Η προσφυγή στη φορολογία με τη θεσμοθέτηση ενός (άμεσου) φόρου επιβάλλεται για ένα πρόσθετο λόγο : τα ελλείμματα του θεσμού θα πρέπει να κατανεμηθούν ανάμεσα στις γενεές². Πράγματι , στο πλαίσιο της εκλογίκευσης της αναδιανεμητικής αρχιτεκτονικής του συνταξιοδοτικού μας συστήματος, η φορολογία προσφέρει στους σχεδιαστές ένα ισχυρό εργαλείο ανακατανομής του κόστους γήρανσης (και των ελλειμμάτων που προκαλούνται από αυτή) ανάμεσα στις γενιές, γιατί βασίζεται στη συμμετοχή όλων, δηλαδή τόσο των συνταξιούχων όσο το πολιτών γενικά που βρίσκονται

¹ Βλ. A. Euzéby, *La contribution sociale généralisée (CSG) : justifications et perspectives*, Dr.soc. 1991, 644.

² Στη Γαλλία έχει θεσμοθετηθεί και μια εισφορά υπέρ της μείωσης του κοινωνικού χρέους (CRDS).

σε εργάσιμη ηλικία³. Με το φόρο θα επιβαρυνθούν κι οι συνταξιούχοι (όχι ωστόσο οι χαμηλοσυνταξιούχοι) και με αυτό τον τρόπο θα συμμετάσχουν κι αυτοί στην κατανομή των θυσιών⁴. Η μικρή συμμετοχή των συνταξιούχων στη χρηματοδότηση της κοινωνικής ασφάλισης οφειλόταν στο αρχικό επίπεδο των συντάξεων που ήταν πολύ χαμηλό. Από τη στιγμή όμως που οι συντάξεις βελτιώθηκαν, θα πρέπει να αυξηθεί και η συμμετοχή τους στους πόρους του συστήματος⁵.

Η καθιέρωση ενός φόρου για την κοινωνική ασφάλιση δεν αποτελεί μια ήσσων τεχνική διευθέτηση για την άμεση κάλυψη των ελλειμμάτων. Εκφράζει περισσότερο την αποκρυστάλλωση μιας δομικής εξέλιξης. Η καθιέρωση ενός τέτοιου φόρου δεν αποβλέπει μόνο στην άντληση πρόσθετων πόρων για το σύστημα, αλλά εστιάζεται εξίσου στην προσαρμογή της δομής της χρηματοδότησης στους ευρύτερους στόχους του θεσμού. Όλες οι προνοιακές παροχές –δηλαδή οι παροχές που εξυπηρετούν τους γενικότερους σκοπούς κοινωνικής πολιτικής- που χορηγούνται από το ασφαλιστικό σύστημα, οφείλουν να στηρίζονται στην εθνική αλληλεγγύη⁶. Άλλωστε, στην Ελλάδα η κοινωνική πολιτική είχε και εξακολουθεί να έχει ως κεντρικό της όχημα το θεσμό της κοινωνικής ασφάλισης. Χοντρικά το 20 – 30% των δαπανών της κοινωνικής ασφάλισης ανάγονται περισσότερο στη λογική της εθνικής αλληλεγγύης παρά στην ανταποδοτική πλευρά του συστήματος.

Η επιβολή ενός φόρου υπέρ κοινωνικής ασφάλισης δεν συνεπάγεται αναπόφευκτα μια επιπλέον αύξηση των φόρων. Αν συνδυαστεί, κατόπιν ενός κεντρικού και συνολικού σχεδιασμού –ως άλλωστε πρέπει-, με μια μείωση (ή περιορισμό) της γενικής φορολογίας, δεν θα καταλήξει σε ακόμη μεγαλύτερους φόρους.

Στα πλεονεκτήματα που εμφανίζει ο εν λόγω φόρος, μπορούμε να συμπεριλάβουμε το γεγονός ότι πρόκειται για μέτρο που αποφέρει άμεσα αύξηση πόρων, ενώ αντίθετα οι όποιες δομικές αλλαγές χρειάζονται αρκετό χρόνο για την απόδοσή τους. Στα μειονεκτήματα από την επιβολή ενός φόρου είναι η μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος. Η μείωση αυτή θα έχει αρνητική επίπτωση στην κατανάλωση (μείωση ζήτησης) με όλα όσα η τελευταία μπορεί να σημαίνει για τα επίπεδα της απασχόλησης⁷.

---

³ Βλ. J. Myles στο G. Esping-Andersen, Γιατί χρειαζόμαστε ένα νέο κοινωνικό κράτος.

⁴ Κατά της εισαγωγής ενός φόρου φαίνεται να τάσσεται η Έκθεση της Επιτροπής για την εξέταση της μακροπρόθεσμης οικονομικής πολιτικής, «Οικονομία και Συντάξεις», Αθήνα, 1997, σελ. 43.

⁵ Αν κι η ιδέα αυτή της τροφοδότησης των ελλειμματικών ταμείων από τα πλεονασματικά δεν υλοποιήθηκε με τον καλύτερο τρόπο από το ν. 2084/92, ωστόσο δεν άξιζε την καθολική της απόρριψη. Ας προσθέσουμε ότι η ίδια η απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου 27/04, που έκρινε παράνομη την παρακράτηση της ειδικής εισφοράς από τις συντάξεις υπέρ του ΛΑΦΚΑ, δεν έκρινε τη νομιμότητα του δικαιολογητικού λόγου, αλλά την απουσία του από την Εισηγητική Έκθεση.

⁶ Να θυμίσουμε ότι με το άρθρο 68 του ν. 2084/92 θεσπίζεται υποχρέωση του κράτους να καλύπτει κάθε οικονομική επιβάρυνση των φορέων που προκύπτει από μείωση ασφαλιστικών εισφορών ή από την πραγματοποίηση των λεγόμενων προνοιακών παροχών.

⁷ Βλ. ΚΕΠΕ Εκθέσεις 10 για το Πρόγραμμα 1988-1992, Κοινωνική Ασφάλιση, Αθήνα, 1990, σελ. 289-291.

Από την άλλη, η χρηματοδότηση με ασφαλιστικές εισφορές που προέρχονται από την εργασία, έχει αγγίξει τα όριά της⁸. Να σημειώσουμε ότι ο φόρος, διευρύνοντας τη χρηματοδότηση –αφού στη βάση του υπάγονται και εισοδήματα από άλλες πηγές πέραν της εργασίας-, δεν «τιμωρεί» την απασχόληση ή τουλάχιστον την «τιμωρεί» ηπιότερα. Ο συντονισμός με τη φορολογία είναι ικανός να καταστήσει τις δομές χρηματοδότησης πιο φιλικές στην απασχόληση⁹. Γενικά, δεν μπορούμε στο μέλλον να αποφύγουμε τη διολίσθηση προς τη φορολογία, για άντληση πρόσθετων πόρων για το σύστημα, αν επιθυμούμε η κοινωνική ασφάλιση να διαδραματίζει ένα σοβαρό αναδιανεμητικό (κοινωνικό) ρόλο.

Η στροφή προς τη φορολογία για τη συμπλήρωση της χρηματοδότησης της κοινωνικής ασφάλισης αποκτά μια ολοένα και μεγαλύτερη δυναμική¹⁰ (βλ. σχετικές συστάσεις BIT, *La sécurité sociale à l'horizon 2000*, N° 195). Στις χώρες της Ε.Ε., η συμμετοχή της φορολογίας στη χρηματοδότηση της κοινωνικής ασφάλισης ακολουθεί μια αυξητική πορεία : από 30,3% το 1990 στο σύνολο των εσόδων πέρασε στο 36,8% το 2002 για φθάσει το 38% το 2007 (59% έσοδα από εισφορές και 3% διάφορα)¹¹ –φυσικά πρόκειται για μέσους όρους που κρύβουν σοβαρές διαφοροποιήσεις μεταξύ των κρατών (στη Δανία τα έσοδα από φόρους το 2007 ανερχόταν στο 64%), καθώς και διαφορετικούς τρόπους στην οργάνωση των συστημάτων¹². Στην Ελλάδα, επειδή βρισκόμαστε (ελαφρώς) κάτω από το μέσο όρο, έχουμε περιθώρια περαιτέρω ανάπτυξης των φορολογικών εσόδων του θεσμού. Να σημειώσουμε ότι η ύπαρξη ενός φόρου δεν είναι ασυμβίβαστη με τα συστήματα βισμαρκιανού τύπου –απλώς τα συστήματα τύπου Beveridge στηρίζονται εξ ολοκλήρου στη φορολογία (συνήθως τα συστήματα έχουν μια μικτή χρηματοδότηση από ασφαλιστικές εισφορές και φόρους).

Η αποδοχή του φόρου και στην Ελλάδα θα οδηγήσει στην εκλογίκευση της χρηματοδότησης, καθώς και στην αποσαφήνιση των ρόλων της εθνικής και της επαγγελματικής αλληλεγγύης. Βέβαια, βασικός όρος για την επιτυχία του μέτρου αυτού είναι η απόδοση των ποσών από το Κράτος στην κοινωνική ασφάλιση –σ' έναν ειδικό λογαριασμό που θα διαχειρίζονται οι κοινωνικοί εταίροι-, καθώς και η πάταξη της

---

⁸ Το επίπεδο των ασφαλιστικών εισφορών στην Ελλάδα παραμένει από τα υψηλότερα στις χώρες του ΟΟΣΑ (το σύνολο φόρων και εισφορών αντιστοιχεί στο 42,3% του μισθού, ενώ το αντίστοιχο μέσο ποσοστό στον ΟΟΣΑ ανέρχεται σε 37,7%) –αν και οι διεθνείς συγκρίσεις στείρων κι αποκομμένων αριθμών (ποσοστών) περικλείουν κινδύνους αυθαίρετων συμπερασμάτων. Φαίνεται λοιπόν ότι δεν υπάρχει περιθώριο περαιτέρω αύξησής τους. Ούτε βέβαια φαίνεται να υπάρχουν περιθώρια για μείωσή τους. Μια κάποια μείωση επιτυγχάνεται μόνο με τον περιορισμό κάποιων ειδικών εισφορών, όπως εκείνων για τα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα (περιορισμός του πίνακά τους).

⁹ Βλ. Ανακοίνωση Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, *Εκσυγχρονισμός και βελτίωση της κοινωνικής προστασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση* 12.3.1997 Com (97) 102 τελικό.

¹⁰ Βλ. Πιερ Ροζανβαλόν, *Το νέο κοινωνικό ζήτημα*, Αθήνα, 2001, σελ. 107.

¹¹ Βλ. MISSOC 2008.

¹² Βλ. γενικότερα Gillon-Turner-Bailey-Latulippe, *Social Security Pensions. Development and reform*, ILO, Geneva, 2000, σελ. 139.

φοροδιαφυγής. Ειδικά, ο εν λόγω φόρος θα μετατραπεί σε μια «καρικατούρα», σε φορομπηχτικό μέτρο, κακέκτυπο αλλοδαπών (πετυχημένων) εμπειριών.

II. Ποια ειδικότερη μορφή θα ταίριαζε στο φόρο υπέρ της κοινωνικής ασφάλισης;

Το πρώτο και θεμελιώδες ερώτημα στο οποίο πρέπει να απαντήσουν όσοι τάσσονται υπέρ μιας «φορολογικοποίησης», είναι αν ο φόρος υπέρ της κοινωνικής ασφάλισης θα είναι άμεσος ή έμμεσος ; Δεν θα μπορούσε παρά να είναι άμεσος. Κι αυτό γιατί οι έμμεσοι φόροι, ως γνωστόν, δεν συμβιβάζονται με την αρχή της φορολογικής δικαιοσύνης. Ας θυμίσουμε ότι γίνεται ευρέως αποδεκτό ότι οι έμμεσοι φόροι οδηγούν σε μια αντίστροφη προοδευτική φορολογία που δύσκολα συμβαδίζει με τη φορολογική ισότητα και την αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου.

Ειδικότερα, ένας φόρος υπέρ της κοινωνικής ασφάλισης θα πρέπει να συγκεντρώνει, κατά τη γνώμη μας, τα εξής χαρακτηριστικά¹³ :

- Θα είναι ένας άμεσος φόρος. Ως άμεσος φόρος θα επιβληθεί σε βάρος των προσώπων με βάση στοιχεία που αποκαλύπτουν τη φοροδοτική τους ικανότητα (εισοδήματα, περιουσία).
- Θα είναι ένας (ειδικός) φόρος (δημοσιονομικό βάρος ειδικού φορολογικού χαρακτήρα)¹⁴ για τη διασφάλιση του κοινωνικού ρόλου του θεσμού –παρά τον κανόνα της μη ειδικότητας του φόρου. Για την ακρίβεια θα είναι ένα οικονομικό βάρος φορολογικού χαρακτήρα, μια «παραφορολογική» επιβάρυνση¹⁵ που θα θεσπιστεί για την εξυπηρέτηση ενός κρατικού σκοπού σύμφωνα με το άρθρο 22 παρ. 5 του Συντ/τος (δηλαδή της κοινωνικής ασφάλισης). Ψυχολογικά γίνεται ευκολότερα αποδεκτός ένας φόρος του οποίου τον προορισμό γνωρίζουν οι φορολογούμενοι.
- Θα επιβληθεί σε βάρος όλων όσων διαμένουν στην Ελλάδα και φέρουν φορολογική υποχρέωση.
- Θα έχει τακτικό και μόνιμο χαρακτήρα. Δεν θα είναι ένα συγκυριακό εργαλείο, αλλά ένας εναλλακτικός τρόπος χρηματοδότησης που θα συμπληρώνει τον κύριο τρόπο χρηματοδότησης του θεσμού που είναι ασφαλιστικές εισφορές.
- Το ποσοστό του φόρου θα καθορίζεται εκάστοτε με βάση την εξέλιξη και τις ανάγκες του συστήματος (σήμερα θα μπορούσε να κυμανθεί σήμερα ανάμεσα στο 1% και 2%).
- Θα υπολογίζεται σε όλα τα εισοδήματα που προέρχονται από την εργασία, τις παροχές (συντάξεις) καθώς κι από την εκμετάλλευση της περιουσίας. Με τη φόρο διευρύνεται η φορολογητέα ύλη σε σχέση με τις ασφαλιστικές εισφορές.

---

¹³ Κατά το πρότυπο του γαλλικού φόρου CSG (καθολική κοινωνική εισφοράς) που καθιερώθηκε το 1991. Βλ. A. Euzéby, La contribution sociale généralisée (CGS) : justifications et perspectives, Dr.soc. 1991, 644, Conseil des Impôts, La contribution sociale généralisée, Quatorzième Rapport, 1995. Πρβλ. P. Tsantilas, Les modes de financement de la sécurité sociale, 180. Βλ. ακόμη, Rapport au Premier ministre – J-Baptiste de Foucauld, Le financement de la protection sociale, La documentation française, 1995.

¹⁴ Βλ. Δ. Αναστόπουλου – Θ. Φορτσάκη, Φορολογικό Δίκαιο, β' εκδ., Αθήνα-Κομοτηνή, 2003, σελ. 60.

¹⁵ Βλ. Δ. Αναστόπουλου – Θ. Φορτσάκη, ό.π., σελ. 38.

➤ Θα παρακρατείται στην πηγή και θα αποδίδεται σ' ένα κοινό Λογαριασμό. Η τεχνική αυτή, ως γνωστόν, διευκολύνει την είσπραξή του και απομακρύνει το ενδεχόμενο απόκρυψης εισοδημάτων. Από την πλευρά των φορολογουμένων είναι λιγότερο επώδυνη.

➤ Θα προϋποθέτει την προηγούμενη πάταξη (περιορισμό) της φοροδιαφυγής.

➤ Θα πρέπει να συμβαδίζει με τη λογική και τις ρυθμίσεις του λοιπού φορολογικού συστήματος. Ο εν λόγω φόρος δεν μπορεί να σχεδιαστεί κατά τρόπο αποκομμένο από τις λοιπές φορολογικές ρυθμίσεις.

➤ Κατά τη θεσμοθέτηση του εν λόγω φόρου, θα πρέπει να γίνουν σεβαστές οι γενικές αρχές που διέπουν την άσκηση της φορολογικής εξουσίας (αρχή νομιμότητας, βεβαιότητας, φορολογικής δικαιοσύνης, κ.α.)¹⁶

➤ Αν το μέτρο αποδώσει, ενδεχομένως να είναι δυνατή στο μέλλον η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών (γενικά ή κάποιων κατηγοριών, όπως νέων, κ.α.). Η απόδοση των εσόδων από το φόρο μπορεί να επιτρέψει τη μείωση του μη μισθολογικού κόστους, ειδικά στο πλαίσιο καταπολέμησης της ανεργίας¹⁷.

➤ Θα πρέπει να προβλέπονται σοβαρές εγγυήσεις για απόδοση των συγκεντρωμένων ποσών στους ασφαλιστικούς φορείς, καθώς και για τη διαχείρισή τους.

Κεντρική επιλογή, κατά το σχεδιασμό του φόρου αυτού, είναι αν θα είναι προοδευτικός ή αναλογικός. Μπορεί ένας προοδευτικός φόρος να είναι πιο κοντά στην αρχή φορολογικής δικαιοσύνης¹⁸, ωστόσο ένας αναλογικός (δηλαδή σταθερός κι ανεξάρτητα από το ύψος της φορολογητέας ύλης συντελεστής) βάσει ενός μικρού συντελεστή μπορεί να αποδειχθεί πιο αποδοτικός και γενικά αποδεκτός.

Να σημειώσουμε ότι ως προς τη νομική του μορφή ο φόρος αυτός είναι ένα υβρίδιο. Για το εσωτερικό δίκαιο, έχει φορολογικό χαρακτήρα, ενώ για το κοινοτικό δίκαιο, θεωρείται ένα είδος ασφαλιστικής εισφοράς. Κατά το Δικαστήριο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, στην έννοια της εισφοράς εμπίπτει κάθε ποσό που αποβλέπει στη χρηματοδότηση της κοινωνικής ασφάλισης (CJCE 15 février 2000, C-34/98, Commission européenne c/France). Πρόκειται για μια ευρεία πρόσληψη της έννοιας της ασφαλιστικής εισφοράς, που υιοθετείται κυρίως για τις ανάγκες εφαρμογής του Κανονισμού 1408/71 (883/2004), κοινωνική ασφάλιση διακινούμενων προσώπων.

Με την επιβολή φόρου αποσαφηνίζεται το περιεχόμενο της τριμερούς χρηματοδότησης (το σκέλος της κρατικής συμμετοχής). Το κράτος, μέσω της θεσμοθετημένης τριμερούς χρηματοδότησης, συμμετέχει με δύο εναλλακτικούς τρόπους : με επιπλέον φορολογία ή με αύξηση του δημόσιου χρέους. Αν δεχτούμε ότι το δημόσιο χρέος είναι αντίθετο στη

¹⁶ Βλ. Κ. Φινοκαλιώτη, Φορολογικό Δίκαιο, β' εκδ., Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 1999, σελ. 68 επ.

¹⁷ Βλ. Ανακοίνωση Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Εκσυγχρονισμός και βελτίωση της κοινωνικής προστασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση 12.3.1997 Com (97) 102 τελικό. Μελέτες έδειξαν ότι μια μείωση του μη μισθολογικού κόστους δεν επιδρά σημαντικά στο συνολικό επίπεδο απασχόλησης. Γι' αυτό θα πρέπει να συνδυαστεί με τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

¹⁸ Βλ. Κ. Φινοκαλιώτη, ό.π., σελ. 57.

διαγενεακή αλληλεγγύη, τότε απομένει ως ένας σαφής και δίκαιος τρόπος η άμεση φορολογία. Δεν αποκλείεται η καθιέρωση του ειδικού φόρου να γίνει επιπλέον της ήδη θεσμοθετημένης κρατικής επιχορήγησης.

Να σημειώσουμε ότι η αύξηση του ΦΠΑ (ένα είδος κοινωνικού ΦΠΑ) για τη χρηματοδότηση της κοινωνικής ασφάλισης παρουσιάζει περισσότερα μειονεκτήματα παρά πλεονεκτήματα (ο ΦΠΑ πλήττει τις εισαγωγές κι όχι τις εξαγωγές). Κατά πρώτο λόγο, ενδέχεται να προκαλέσει πληθωριστικές τάσεις και πιέσεις για αύξηση των μισθών¹⁹. Κατά δεύτερο λόγο, δεν κάνει τίποτα άλλο από το να μεταφέρει το κόστος της κοινωνικής ασφάλισης στους ίδιους τους καταναλωτές, εξασθενώντας την αγοραστική τους δύναμη. Πιο ανώδυνη είναι η χρήση του 4% επί των ετήσιων συνολικών εσόδων του ΦΠΑ, για τη χρηματοδότηση του ταμείου αλληλεγγύης γενεών (άρθρο 149 ν. 3655/08), αφού στην περίπτωση αυτή δεν έχουμε αύξηση του ΦΠΑ.

III. Ποια θα πρέπει να είναι η τύχη των κοινωνικών πόρων;

Ως γνωστόν οι κοινωνικοί πόροι δεν συγκεντρώνουν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της ασφαλιστικής εισφοράς. Καταβάλλονται ασύνδετα προς οποιαδήποτε ασφαλιστικά ή εργασιακά στοιχεία. Πιο συγκεκριμένα, δεν καταβάλλονται ενόψει συγκεκριμένης απασχόλησης, ούτε υπολογίζονται επί των αποδοχών του απασχολουμένου. Οφείλονται σε κάθε περίπτωση, ακόμη και σε περίπτωση προσώπου που δεν χαρακτηρίζεται ως έχον κύρια κι αποκλειστική απασχόληση υπαγόμενη στο Ταμείο (λ.χ. κράτηση 1% υπέρ του ΤΣΜΕΔΕ επί πιστοποιήσεων παντός δημοσίου έργου)²⁰.

Οι κοινωνικοί πόροι είναι κατ' ουσία φόροι σε βάρος του κοινωνικού συνόλου για την ενίσχυση συγκεκριμένου ασφαλιστικού φορέα. Όσον αφορά την ειδικότερη φύση τους, οι κοινωνικοί πόροι αποτελούν έμμεσους φόρους, φόρους υπέρ τρίτων, με την έννοια ότι επιβάλλονται επί οικονομικών στοιχείων που εκδηλώνουν κατά έμμεσο τη φοροδοτική ικανότητα του φορολογουμένου.

Κατά το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, μια κράτηση που δεν έχει καμία σχέση με το κόστος της συγκεκριμένης υπηρεσίας ή της οποίας το ύψος υπολογίζεται όχι με βάση το κόστος της πράξης της οποίας αποτελεί αντιπαροχή, αλλά με βάση το συνολικό κόστος λειτουργίας και επενδύσεων της επιφορτισμένης με την πράξη αυτή υπηρεσίας πρέπει να θεωρείται φόρος²¹, δηλαδή δεν αντιμετωπίζεται ως ασφαλιστική εισφορά. Ειδικότερα, στην απόφαση της 19.3.2002, υπόθεση C-426/98, Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, το Δικαστήριο έκρινε ότι είναι

¹⁹ Βλ. ΚΕΠΕ Εκθέσεις 10 για το Πρόγραμμα 1988-1992, Κοινωνική Ασφάλιση, Αθήνα, 1990, σελ. 112 και 113.

²⁰ Το «αγγελιόσημο» έχει χαρακτηριστεί από το ΣτΕ (1998/90, ΕΔΚΑ 1991, σελ. 546) ως κοινωνικός πόρος. Ως γνωστόν, το αγγελιόσημο είναι ποσοστό στην τιμή των τιμολογίων διαφημίσεων που γίνονται από το Τύπο ή την Τηλεόραση ή το Ραδιόφωνο. Στην επιβάρυνση αυτή υπέρ των Ταμείων τύπου υπόκεινται όλοι οι διαφημιζόμενοι. Ομοίως, τα γνωρίσματα του κοινωνικού πόρου συγκεντρώνει και το ποσοστό επί της τιμής των πωλουμένων εφημερίδων υπέρ ορισμένων ταμείων τύπου (ΣτΕ 199/1991, ΔΕΝ 49, σελ. 353).

²¹ Πρβλ. υπόθεση C-426/98, απόφαση ΔΕΚ της 19ης Μαρτίου 2002, ΕΔΚΑ ΜΔ' (2002), σελ. 193.

ανίσχυρες ως αντίθετες στην Οδηγία 69/335/ΕΟΚ περί εμμέσων φόρων των επιβαλλομένων επί των συγκεντρώσεων κεφαλαίων, οι επιβαρύνσεις που επιβάλλονται υπέρ του Ταμείου Νομικών και του Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων, κατά τη σύσταση, τη δημοσίευση, την τροποποίηση του καταστατικού και την αύξηση του κεφαλαίου των Α.Ε. και Ε.Π.Ε. Σε συμμόρφωση στην προηγούμενη απόφαση του ΔΕΚ, ο έλληνας νομοθέτης πρόβλεψε ότι οι Α.Ε. και Ε.Π.Ε. εξαιρούνται από τις επιβαρύνσεις αυτές (άρθρο 14, παρ. 15 του ν. 3050/02).

Η αλήθεια είναι ότι η ανωτέρω απόφαση του ΔΕΚ δεν αμφισβήτησε την ίδια τη χρηματοδότηση των ασφαλιστικών φορέων με κοινωνικούς πόρους, αλλά το γεγονός ότι το σύνολο των φορολογικών επιβαρύνσεων στο κεφάλαιο των Α.Ε. και Ε.Π.Ε. υπερέβαινε το 1% του συγκεντρωθέντος κεφαλαίου. Αυτό το 1% μπορεί να διαμορφωθεί, κατά διακριτική ευχέρεια, από τα κράτη-μέλη. Άρα, μπορούν να επιβληθούν κοινωνικοί πόροι, εφόσον μαζί με τους άλλους φόρους δεν υπερβαίνουν το όριο του 1%. Από την άλλη, το ΔΕΚ έκρινε σαφώς ότι οι επιβαρύνσεις υπέρ του Ταμείου Νομικών και των Ταμείων Προνοίας Δικηγόρων συγκεντρώνουν χαρακτηριστικά φορολογικής φύσης και συγκεκριμένα των «φόρων υπέρ τρίτων». Η τελευταία επισήμανση κλείνει την οδό του χαρακτηρισμού των κοινωνικών πόρων ως οιονεί εργοδοτικών εισφορών, ως δηλαδή αμοιβής των δικηγόρων για τη σύμπραξή τους στις υπό εξέταση πράξεις, καθώς κι ως ανταποδοτικών τελών.

Οι «κοινωνικές εισφορές» κατευθύνθηκαν άνισα προς ορισμένες κατηγορίες απασχολούμενων που τις απέσπασαν μέσα από πελατειακής φύσης διαμεσολαβήσεις²². Η σημασία των κοινωνικών πόρων στα έσοδα ορισμένων Ταμείων διαφαίνεται ενδεικτικά από το εξής χαρακτηριστικό παράδειγμα : σύμφωνα με τον Κοινωνικό Προϋπολογισμό του 2008, τα έσοδα του Ταμείου Νομικών καλυπτόταν από 127.050.000 καταβολές ασφαλισμένων και 153.724.000 κοινωνικούς πόρους. Αντίθετα, πιο ισχνή είναι η συμμετοχή των κοινωνικών πόρων στη χρηματοδότηση των άλλων φορέων : το 2008, ανέρχονταν στο ποσό των 3.734.950 του ΙΚΑ (όταν οι καταβολές ασφαλισμένων-κλάδος σύνταξης σε 2.468.332.846 και των εργοδοτών σε 4.888.855.411).

Η χρηματοδότηση των ασφαλιστικών φορέων στην Ελλάδα με κοινωνικούς πόρους έχει επικριθεί δικαίως από όλους²³. Συνέπεια μιας στρεβλής ανάπτυξης της κοινωνικής ασφάλισης, η επιβολή κοινωνικών πόρων υπέρ των ασφαλιστικών ταμείων αποτελεί έναν

---

²² Βλ. Δ. Σωτηρόπουλου, «Όψεις Βαβυλωνίας : ερμηνείες της μεταπολεμικής ανάπτυξης του κράτους πρόνοιας στην Ελλάδα», στο Δ. Βενιέρη - Χ. Παπαθεοδώρου, Η κοινωνική πολιτική στην Ελλάδα, Αθήνα, 2003, σελ. 103.

²³ Λ.χ. το Ταμείο Νομικών έχει έσοδα από κοινωνικούς πόρους : λ.χ. ποσοστό 20% στο δικαστικό ένσημο (βλ. άρθρο 150 ν. 3655/2008). Έσοδα αντλεί και το ΤΣΜΕΔΕ από τη θέσπιση των κοινωνικών πόρων, όπως το 1%/οο στην αξία των εισαγομένων από την αλλοδαπή μηχανημάτων για την εκτέλεση έργων οδοποιίας, οικοδομικών, υδραυλικών και λιμενικών, κ.α. Γενικά, βλ. κοινωνικούς πόρους που απαριθμεί το άρθρο 150 ν. 3655/08.

ανορθόδοξο τρόπο, που έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τις αρχές της ισότητας, της φορολογικής δικαιοσύνης και της ίδιας της κοινωνικής ασφάλισης. Οι κοινωνικοί πόροι πλήττοντας αδιάκριτα τους συναλλασσόμενους, θίγουν τελικά κατηγορίες χαμηλού εισοδηματικού επιπέδου. Οι φόροι αυτοί ενσωματώνονται στην τιμή του προϊόντος, με αποτέλεσμα να μεταφέρονται τελικά από τους πωλητές στους καταναλωτές, που είναι και οι πραγματικά επιβαρυνόμενοι με αυτούς.

Ειδικότερα, η επιβολή κοινωνικών πόρων υπέρ ορισμένων ταμείων, όπως κι η ανισοκατανομή τους ανάμεσα στα ταμεία είναι αντίθετη στη συνταγματική αρχή της ισότητας ως αυθαίρετη. Οι ασφαλισμένοι ενός ταμείου που αντλεί έσοδα από κοινωνικούς πόρους, δεν τελούν υπό ουσιωδώς διαφορετικές συνθήκες σε σχέση με τις λοιπές κατηγορίες ασφαλισμένων, αφετέρου δεν υφίστανται λόγοι υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος που να δικαιολογούν την ευνοϊκότερη μεταχείρισή τους.

Ακόμη, οι κοινωνικοί πόροι δεν βρίσκονται σε συνάρτηση με τη λογική και το σκοπό της κοινωνικής ασφάλισης. Η κοινωνική ασφάλιση αποβλέπει στην εξουδετέρωση των επιπτώσεων από την επέλευση ορισμένων κινδύνων, χρηματοδοτούμενη από εισφορές (ασφαλισμένων - εργοδοτών) και κρατική συμμετοχή. Οι κοινωνικοί πόροι είναι αντίθετοι προς το στόχο της κοινωνικής αλληλεγγύης που υπηρετεί η κοινωνική ασφάλιση, διαμέσου της αναδιανομής του εισοδήματος. Η ανισότητα στην κατανομή κοινωνικών πόρων ανάμεσα στα ταμεία οδηγεί σ' ένα άνισο επίπεδο παροχών και στην εξουδετέρωση των αναδιανεμητικών αποτελεσμάτων της κοινωνικής ασφάλισης.

Οι κοινωνικοί πόροι έχουν κλείσει τον ιστορικό τους κύκλο στην Ελλάδα. Το κακό παρελθόν των κοινωνικών πόρων απορρέει από το γεγονός ότι αξιοποιήθηκαν από συντεχνίες για την προνομιακή κοινωνικοασφαλιστική τους προστασία. Ισχυρές ομάδες πίεσης απέσπασαν από την πολιτική εξουσία τη νομοθετική καθιέρωση πόρων υπέρ των ειδικών τους Ταμείων (κύριας κι επικουρικής ασφάλισης) για να τα εμφανίσουν κατόπιν ως εύρωστα²⁴.

Η άνιση ανάπτυξη της κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα στηρίχθηκε, σε μεγάλο βαθμό, στην καθιέρωση κοινωνικών πόρων υπέρ ορισμένων ταμείων. Όπως χαρακτηριστικά ως σημειωθεί ότι δύο Επιτροπές, Φακιολά και Σπράου, που ασχολήθηκαν συνολικά με την αναμόρφωση του ασφαλιστικού συστήματος, τάχθηκαν σαφώς υπέρ της κατάργησης των κοινωνικών πόρων.

Είναι επομένως δεκτό, στο πλαίσιο της συνταγματικής νομιμότητας, ότι δεν απαγορεύεται, κατ' αρχήν, η επιβολή φόρων υπέρ της κοινωνικής ασφάλισης. Όταν όμως ο νομοθέτης προσφεύγει στην άντληση πόρων από τη φορολογία, θα πρέπει να το κάνει σεβόμενος τις αρχές της φορολογικής δικαιοσύνης, όπως είναι η αρχή της καθολικότητας του φόρου και της φορολογικής ισότητας που κατοχυρώνονται από το Σύνταγμά μας. Ειδικότερα, η φορολογική ισότητα επιβάλλει την ίση κατανομή των φορολογικών

---

²⁴ Βλ. Γ. Βακαλόπουλος, «Η ρύθμιση του θέματος των κοινωνικών πόρων», ΕΔΚΑ ΛΔ' (1992), σελ. 670.

βαρών. Το πρόταγμα αυτό ερμηνεύεται ως κατανομή των φορολογικών βαρών με βάση τη φοροδοτική ικανότητα των πολιτών.

Ακόμη, παρατηρεί κανείς ότι τα ταμεία με υψηλά έσοδα από κοινωνικούς πόρους αδιαφορούν για τη διεύρυνση των υπαγομένων σε αυτά προσώπων, αποφεύγοντας να οργανώσουν τον έλεγχο των προσώπων που διαφεύγουν από την ασφάλισή τους –όσο λιγότερο, τόσο καλύτερη η μοιρασιά.

Οι κοινωνικοί πόροι, μορφή έμμεσων φόρων, συμβαδίζουν με τη αρχή της φορολογικής ισότητας ; Η απάντηση δεν μπορεί παρά να είναι αρνητική. Συγκεντρώνει την κριτική που συνοδεύει την επιβολή έμμεσων φόρων. Ειδικότερα, γίνεται δεκτό ότι οι έμμεσοι φόροι οδηγούν σε μια αντίστροφη προοδευτική φορολογία που δύσκολα συμβαδίζει με τη φορολογική ισότητα και την αρχή του κοινωνικού κράτους. Οι έμμεσοι φόροι, οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης και κατ' επέκταση οι κοινωνικοί πόροι αντενδείκνυνται, γιατί αφαιρούν ένα μεγαλύτερο ποσοστό του εισοδήματος των οικονομικά αδυνάτων σε σχέση με το ποσοστό που αφαιρούν από τις υψηλές εισοδηματικά τάξεις.

Από το 1992 σημειώνονται κάποιες δειλές προσπάθειες του νομοθέτη να «διαχύσει» τους κοινωνικούς πόρους σε ολόκληρο γενικά το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης. Με το άρθρο 59 παρ. 1 ν. 2084/92, κατ' αρχάς, προβλέφθηκε ότι τα εισπραττόμενα από το 1993 και μετά ποσά κοινωνικών πόρων διατηρούνται ως έσοδα των φορέων στο ύψος των βεβαιωθέντων ποσών κατά το έτος 1992. Τα επιπλέον ποσά αποδίδονται σ' ένα κοινό λογαριασμό αλληλεγγύης των ασφαλιστικών φορέων, το ΛΑΦΚΑ, για την ενίσχυση των ελλειμματικών οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης (άρθρο 67)²⁵.

Πρόσφατα, με το άρθρο 149 του ν. 3655/08 ιδρύθηκε ένα Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης (άρθρο 149). Σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι η δημιουργία αποθεματικών για τη χρηματοδότηση των κλάδων σύνταξης των φορέων κοινωνικής ασφάλισης. Ανάμεσα στους πόρους του συμπεριλαμβάνεται ένα ποσοστό 10% επί του συνόλου των ετησίως εισπραττομένων ποσών από κοινωνικούς πόρους από τους φορείς, κλάδους ή λογαριασμούς κοινωνικής ασφάλισης που αναφέρονται στο άρθρο 150 του νόμου. Πρόκειται για μια μορφή ενδο-ταμειακής (μεταξύ οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης) αλληλεγγύης με κοινωνικούς πόρους. Έτσι, κατά κάποιο τρόπο, γίνονται πιο «φόροι», αφού δεν αποβλέπουν στη χρηματοδότηση συγκεκριμένου φορέα, αλλά όλου του συστήματος.

Προτείνεται μια επανεξέταση των κοινωνικών πόρων. Όσοι από αυτούς συμβάλλουν γενικά στην ενίσχυση του ασφαλιστικού κεφαλαίου των ταμείων για την πραγμάτωση των σκοπών της κοινωνικής ασφάλισης, χωρίς να συνοδεύονται από κάποιο ειδικό αντάλλαγμα για τον υπόχρεο καταβολής τους, χωρίς σύνδεση με κάποια εργασιακά στοιχεία, ή θα καταργηθούν ή θα μεταφερθούν σ' ένα Ταμείο Αλληλεγγύης μεταξύ των φορέων. Όσοι θα εμφανίζουν χαρακτηριστικά «οιονεί εργοδοτικής εισφοράς», δηλαδή

---

²⁵ Κρίθηκε ορθώς ότι δεν αντίκεινται στο άρθρο 22 παρ. 5 Συντάγματος, ούτε στην αρχή της ισότητας, οι διατάξεις περί ΛΑΦΚΑ του ν. 2084/92. Βλ. ΣτΕ 1461/95 (Ολομ.), ΕΔΚΑ ΛΖ' (1995), σελ. 593.

όσοι θα συνδέονται με την προσφορά μιας συγκεκριμένης υπηρεσίας, θα παραμείνουν ως πόροι των συγκεκριμένων Ταμείων.

Βέβαια, κατά τον επανασχεδιασμό και τη ρύθμιση των κοινωνικών πόρων, θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα έτσι ώστε να μη διακυβευθεί η βιωσιμότητα εκείνων των Ταμείων που θα υποστούν μείωση εσόδων από τη μεταφορά των κοινωνικών πόρων. –λ.χ. μπορεί να ακολουθηθεί μια βαθμιαία αύξηση του προβλεπόμενου 10% (άρθρο 149). Εν κατακλείδι, να επαναλάβουμε ότι η κοινωνική ασφάλιση γνωρίζει δύο βασικές πηγές χρηματοδότησης, τις ασφαλιστικές εισφορές και την κρατική επιχορήγηση (φορολογία) : η πρώτη είναι ξεχωριστή για κάθε Ταμείο, ενώ η δεύτερη θα πρέπει να κατανέμεται ισόποσα ανάμεσα σε όλους τους φορείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο λόγος στον κο Κυριαζή.

ΚΥΡΙΑΖΗΣ

Είναι πιθανόν να παρεξηγηθούν όσα ακούστηκαν και να γίνει η παρανόηση ότι πρόκειται για μια νέα φορολογική επιβάρυνση. Αντιλαμβάνομαι ότι, αυτό που επιδιώκεται είναι από τις υπάρχουσες φορολογικές επιβαρύνσεις να αποκοπεί ένα κομμάτι με κάποιο τρόπο είτε είναι αυτόνομο είτε είναι μέρος άλλου. Δεν πρόκειται για πρόσθετη επιβάρυνση σε σχέση με τους ήδη υπάρχοντες φόρους.

Θέλω να κάνω την εξής παρατήρηση: Αυτή η προσπάθεια είναι δυνατόν να επιφέρει συγκεκριμένα οφέλη, διότι θα υπάρξει καλύτερη οργάνωση στα οικονομικά της κοινωνικής ασφάλισης. Μέχρι σήμερα η απεικόνιση των οικονομικών της κοινωνικής ασφάλισης δεν υπήρξε καθόλου καλή. Δεν υπάρχει σαφής απεικόνιση της περιουσίας των ασφαλιστικών φορέων, δεν υπάρχουν ισολογισμοί αντίστοιχοι με αυτούς των επιχειρήσεων, οικονομικοί απολογισμοί, κ.λ.π.. Υπάρχουν νόμοι που υποχρεώνουν τους ασφαλιστικούς φορείς να έχουν διπλογραφικό σύστημα, να ακολουθούν τα διεθνή λογιστικά πρότυπα, κ.λ.π., όμως μέχρι σήμερα δεν εφαρμόζεται τίποτα. Συνέπεια αυτών είναι η έλλειψη στοιχείων, τα οποία θα διευκόλυναν τόσο την οργάνωση των οικονομικών της κοινωνικής ασφάλισης όσο και την εκπόνηση των αναλογιστικών μελετών.

Είναι σαφές ότι, αν δεν υπάρχει οργάνωση στην οικονομική κατάσταση των ασφαλιστικών φορέων, δεν μπορεί να διενεργείται και ο απαιτούμενος έλεγχος. Θεωρώ λοιπόν ότι, η συζήτηση, πέρα από έναν ενδεχόμενο φόρο στην κοινωνική ασφάλιση, πρέπει να επεκταθεί και στα λοιπά διαχειριστικά προβλήματα που υπάρχουν, για τα οποία δεν απαιτούνται λύσεις, αλλά καλές πρακτικές, που ήδη υπάρχουν σε άλλες χώρες, και οι οποίες χρειάζεται να εφαρμοστούν στα ασφαλιστικά ταμεία της χώρας.

Θέλω να προσθέσω τα εξής: όσον αφορά τη χρηματοδότηση της κοινωνικής ασφάλισης, αν οδηγηθούμε στη λύση της χρηματοδότησης της κοινωνικής ασφάλισης μέσω των φορολογικών εσόδων του κράτους, πρέπει να ληφθεί υπόψη κάτι πολύ σημαντικό. Η

χώρα παράγει ένα εθνικό προϊόν, το οποίο μπορεί να «αντέξει» ορισμένα βάρη τόσο στη φοροδοτική ικανότητα όσο και στις δαπάνες για την κοινωνική ασφάλιση. Αν νομοθετηθεί ένας φόρος για την κοινωνική ασφάλιση, το εθνικό προϊόν που παράγεται από τη χώρα μας σε λίγα χρόνια δεν θα έχει τη δυνατότητα να τον «αντέξει». Επομένως, πρέπει να δούμε συνολικά τις αλλαγές πρέπει να υπάρξουν στο σύνολο των δαπανών σε σχέση με την δυνατότητα αντοχής αυτού του εθνικού προϊόντος όταν θα καταβάλλονται αυτά τα ποσά. Η ανωτέρω προσέγγιση μπορεί να υλοποιηθεί με τη δημιουργία ενός αποθεματικού από διάφορες πηγές που αναφέρθηκαν προηγουμένως και δεν αποτελούν φόρους. Σημειώνω ότι, αναφορικά με τις προτάσεις που αναφέρθηκαν, αν αφαιρεθούν τα σημεία που έχουν σχέση με συναλλαγές, π.χ. τζίρος στον τομέα της οικονομίας, εμείς συμφωνούμε στα υπόλοιπα για τη δημιουργία του αποθεματικού για την ενίσχυση του συστήματος. Παραμένει όμως το θέμα της διαχείρισης, όπου απαιτείται μεγαλύτερη οργάνωση, προκειμένου να αποτρέπονται οι καταχρήσεις, όπως για παράδειγμα οι καταχρήσεις στη χορήγηση πρώιμων συντάξεων, αναπηρικών συντάξεων, στα βαρέα και ανθυγιεινά, κ.λ.π..

Κατά την άποψή μας, θα πρέπει να αντιμετωπιστούν αρχικά οι αποκλίσεις από τους βασικούς κανόνες της ηλικίας συνταξιοδότησης, του ποσοστού αναπλήρωσης και των όρων συνταξιοδότησης, στη συνέχεια να επικεντρωθούμε στα διαχειριστικά θέματα και τελικά να ελέγξουμε ποιες άλλες παράμετροι θα ήταν αναγκαίο να τροποποιηθούν, προκειμένου να ενισχυθεί η βιωσιμότητα του ασφαλιστικού μας συστήματος.

Ακολουθεί η εισήγηση του κ. Κυριαζή, που αφορά στις **θέσεις του ΣΕΒ για το ασφαλιστικό**.

Οι παρακάτω θέσεις και παρατηρήσεις αφορούν στην μέχρι σήμερα ανταλλαγή απόψεων και τις υποβληθείσες εισηγήσεις, και υποβάλλονται με την επιφύλαξη πρόσθετων παρατηρήσεων κατά την πρόοδο της συζήτησης στην Επιτροπή.

Η σειρά των θεμάτων ακολουθεί επίσης, σε γενικές γραμμές τις προηγηθείσες συζητήσεις στα πλαίσια της Επιτροπής

Εισαγωγική τοποθέτηση

1. Από πλευράς προτεραιοτήτων, πρέπει πρώτα να εξασφαλίσουμε τη μακρόχρονη βιωσιμότητα του ασφαλιστικού συστήματος με τις θεσμικές και παραμετρικές αλλαγές που χρειάζονται, την εφαρμογή των ισχυόντων νόμων, την αποκατάσταση ειδικών ρυθμίσεων που με τα χρόνια γενικεύθηκαν πέρα από τη λογική και την κοινωνική ανοχή, τη μείωση της σπατάλης, την καταπολέμηση της εισφοροδιαφυγής και της αδήλωτης εργασίας, καθώς και την υιοθέτηση καλών πρακτικών στο επίπεδο της διαχείρισης των φορέων. Στην συνέχεια, εάν απαιτείται μεταβατικά χρηματοδοτική ένεση πέρα από τα θεσμοθετημένα, αυτή μπορεί να εξεταστεί για κάποιο διάστημα μέχρι να επιτευχθεί η εξυγίανση.

2. Εάν προτάξουμε την άμεση ταμειακή ενίσχυση χωρίς προηγουμένως να έχει δρομολογηθεί ουσιαστική μεταρρύθμιση με στόχο την μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα, τότε ελλοχεύει ο κίνδυνος με την άρση των πρόσκαιρων πιέσεων η επίπονη προσπάθεια για μακροπρόθεσμη λύση να περιπέσει σε αδράνεια (πράγμα που συνέβη την τελευταία δεκαετία)

Εθνική Αναλογιστική Αρχή

3. Το Υπουργείο πρέπει να στηρίζει την Εθνική Αναλογιστική Αρχή ώστε να επιτελέσει το έργο που προβλέπεται στον ιδρυτικό της νόμο. Εάν αυτό συνέβαινε στο παρελθόν, θα είχαμε σήμερα στη διάθεσή μας αξιόπιστα στοιχεία για την αποτίμηση των προτεινόμενων πολιτικών, και ενδεχομένως θα υπήρχε στην κοινωνία και τους φορείς της πληρέστερη αντίληψη του προβλήματος της κοινωνικής ασφάλισης και ωριμότητα για τις απαιτούμενες λύσεις.

Εκτίμηση Μελλοντικών Ταμειακών Ελλειμμάτων-Κρίσιμη Ημερομηνία

4. Από τεχνικής πλευράς, πιστεύουμε ότι πρέπει να ορισθεί ποιο είναι το κρίσιμο μέγεθος των ταμειακών ελλειμμάτων του συστήματος που θα πρέπει να καλύψει ο τακτικός προϋπολογισμός (ως ποσοστό του ΑΕΠ). Η χρονιά κατά την οποία το κρίσιμο αυτό μέγεθος θα επιτευχθεί, είναι η κρίσιμη χρονιά που τα ελλείμματα δεν μπορούν πλέον να καλύπτονται χωρίς υπέρμετρη επιβάρυνση των φορολογουμένων και συνακόλουθη οπισθοδρόμηση της ανάπτυξης και δημοσιονομικό εκτροχιασμό. Για τον καθορισμό του κρίσιμου αυτού μεγέθους πρέπει να ληφθούν υπόψη και οι δημόσιες δαπάνες για την υγεία (περιλαμβανομένων των δαπανών υγείας του ασφαλιστικού συστήματος) που ακολουθούν μια παράλληλη μακροπρόθεσμη αύξηση. Μετά από έναν τέτοιο καθορισμό, οποιοδήποτε (θεσμικό ή παραμετρικό) μέτρο προτείνεται μπορεί να αξιολογηθεί ως προς την συνεισφορά του στη «βιωσιμότητα» του συστήματος μετρώντας για πόσο διάστημα «αναβάλλεται» η έλευση της κρίσιμης ημερομηνίας.

5. Για τον σκοπό της παραπάνω εργασίας πρέπει να εξεταστεί το σύνολο του συστήματος, γιατί, όπως ορθά επισημάνθηκε, τα συστήματα που σήμερα χαρακτηρίζονται ως «μικρά» μπορεί να προκαλούν δυσανάλογα ταμειακά προβλήματα όταν ωριμάσουν.

6. Παρόλα αυτά υπάρχει σωρεία μέτρων που μπορούν ληφθούν άμεσα, πριν δηλαδή ολοκληρωθούν οι μελέτες, και τα οποία θα έχουν βέβαιη θετική επίδραση στην βιωσιμότητα του ασφαλιστικού.

7. Για τις αναλογιστικές μελέτες προτάθηκε να υπάρξει ειδική συζήτηση ως προς τις υποθέσεις εργασίας που πρέπει να γίνουν για ορισμένα μεγέθη που συνδέονται με εκτιμήσεις μακροοικονομικών δεδομένων, απασχόλησης κλπ σε μακρόχρονο χρονικό ορίζοντα. Πιστεύουμε ότι μία τέτοια συζήτηση (πολύ δε περισσότερο μία συμφωνία) αναδεικνύει την σπουδαιότητα άλλων δημόσιων πολιτικών που δεν συνδέονται άμεσα στα μάτια της κοινής γνώμης με το ασφαλιστικό, έχουν όμως καθοριστική επίπτωση πάνω σε αυτό. Τέτοιες πολιτικές είναι εκείνες για την αύξηση της απασχόλησης (αύξηση ρυθμού γεννήσεων, μετανάστευση, αύξηση ποσοστού εργαζομένων γυναικών και άλλων

κατηγοριών που η συμμετοχή τους σήμερα υστερεί, μείωση ανεργίας μακροπρόθεσμα κλπ), την βελτίωση της παραγωγικότητας της εργασίας, την δημιουργία συνθηκών για αύξηση των εξαγωγών σε διατηρήσιμη βάση κ.ά. Τέτοιες συζητήσεις είναι πλέον σκόπιμο να πάψουν να περιορίζονται σε στενούς κύκλους επιστημόνων, και να γίνουν με την ενεργό συμμετοχή των πολιτικών ηγεσιών και των κοινωνικών φορέων.

Χρηματοδότηση του Συστήματος

8. Είναι αντιληπτό ότι η κρατική εγγύηση του 1^{ου} πυλώνα του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης σημαίνει ότι το κράτος καλύπτει τα ελλείμματα που προκύπτουν μετά από την εισπραξη των θεσμοθετημένων εισφορών του τριμερούς συστήματος. Πρέπει εδώ να σημειωθεί ότι, από δημοσιονομικής πλευράς δεν έχει σημασία εάν οι κυβερνητικές ενέσεις στο σύστημα αντιστοιχούν σε θεσμοθετημένους πόρους ή σε πρόσθετα ελλείμματα. Όμως τα ποσά που δίδονται από την κυβέρνηση στα ταμεία είναι σκόπιμο να διακρίνονται στα ποσά που αντιστοιχούν σε εργοδοτικές εισφορές (όπου κατά καιρούς εμφανίζονται μη εξηγήσιμες καθυστερήσεις), στο μερίδιο του κράτους που προκύπτει από την θεσμοθετημένη τριμερή χρηματοδότηση, στις πρόσθετες θεσμοθετημένες πηγές, όπως το 1% του ΑΕΠ για το ΙΚΑ, κλπ, ή σε απλή κάλυψη ελλειμμάτων που προκύπτουν μετά από όλες αυτές τις καταβολές. Η επικέντρωση στα τελευταία αυτά ελλείμματα αποτελεί σοβαρή αιτία (σε πραγματικό αλλά και ηθικό επίπεδο) για να επανεξετάζεται εκάστοτε η βιωσιμότητα του συστήματος. Στην κατεύθυνση αυτή είναι επιπλέον πολύ χρήσιμος και ο λογιστικός διαχωρισμός του προνοιακού τμήματος των καταβαλλομένων συντάξεων από εκείνο που προκύπτει με βάση τις πράγματι καταβληθείσες εισφορές. Ο διαχωρισμός αυτός αναδεικνύει το προνοιακό εκείνο μέρος που πρέπει εξ ολοκλήρου να καταβληθεί από το κράτος, και που σήμερα παραμορφώνει την εικόνα της βιωσιμότητας.

9. Συμφωνούμε με τα περιλαμβανόμενα στην εισήγηση του Υπουργού της 22ας Δεκεμβρίου 2009, και θέλουμε με έμφαση να τονίσουμε τα εξής:

i. **Όχι στην αύξηση των εισφορών.** Ήδη το υπάρχον επίπεδο εισφορών υποσκάπτει την διεθνή ανταγωνιστικότητα της χώρας, γεγονός που το έχουν παραδεχθεί όλες οι πλευρές. Η τοποθέτηση αυτή περιλαμβάνει και την αυτονόητη θέση για κανένα πρόσθετο ποσό που θα δίδεται από τους εργοδότες ή/και εργαζόμενους για την κάλυψη των κοινωνικοασφαλιστικών ελλειμμάτων με οποιοδήποτε ένδυμα (τακτική ή έκτακτη εισφορά, τέλος, ειδικός φόρος, κ.ο.κ.) Εφόσον υπάρχουν ελλείμματα αυτά θα πρέπει να καλύπτονται είτε από τη γενική φορολογία είτε από την πρόσοδο αξιοποίησης της περιουσίας των ταμείων ή/και του δημοσίου. Με άλλα λόγια πρέπει να βρεθεί λύση χωρίς αύξηση της φορολογίας (βλ. και εισαγωγική παρατήρηση).

ii. **Ναι στην πάταξη της αδήλωτης εργασίας και της εισφοροδιαφυγής.** Στο τέλος του παρόντος κειμένου παραθέτουμε επιγραμματικά τα μέτρα (προληπτικά όσο και κατασταλτικά) που πιστεύουμε ότι πρέπει να ληφθούν με συντονισμένο τρόπο ώστε σε τακτό διάστημα να υπάρξει ουσιαστικό αποτέλεσμα.

10. Συμφωνούμε επίσης με τα προτεινόμενα μέτρα στο σημείωμα του κ. Ρωμανιά (11-1-2010) στο Κεφάλαιο 2, πλην των κάτωθι εξαιρέσεων.

- i. Σελίς 6 σημειώματος, πρώτη παράγραφος: ήδη υπάρχουν κρατήσεις στις προμήθειες του δημοσίου γενικά υπέρ διαφόρων σκοπών (οι περισσότεροι από αυτούς είναι ήδη υπέρ ταμείων)
- ii. Σελίς 6, δύο επόμενες παράγραφοι: το μέτρο σηματοδοτεί κατεύθυνση αντίθετη προς την προσέλκυση επενδύσεων που δημιουργούν θέσεις εργασίας.
- iii. Σελίς 6, τελευταία παράγραφος και επόμενη παράγραφος της σελίδας 7: ήδη οι τραπεζικές συναλλαγές είναι επιβαρυνμένες με άλλα βάρη, όπως και οι χρηματιστηριακές συναλλαγές.
- iv. Σελίς 8, πρώτη παράγραφος: αυτό το μέτρο ήδη υπάρχει και δημιουργεί έσοδα για τον τακτικό προϋπολογισμό.
- v. Σελίς 8, 3^η από το τέλος παράγραφος: η θέση μας για την ειδική εισφορά επί του τζίρου των επιχειρήσεων είναι αρνητική, όπως προκύπτει από τα προηγούμενα.

11. Προσθετικά στις παραπάνω προτάσεις προτείνουμε να εξεταστούν ορισμένες «συνεισπραττόμενες» εισφορές. Εφόσον ο αρχικός τους σκοπός κρίνεται ότι δεν υφίσταται πλέον, ή ότι μπορεί να καλυφθεί διαφορετικά, οι αντίστοιχες εισφορές μπορούν να χρησιμοποιηθούν ευθέως για τη στήριξη του κοινωνικοασφαλιστικού συστήματος χωρίς αύξηση των εισφορών (εισφορά επαγγελματικού κινδύνου, στράτευσης, ΔΛΟΕΜ εκεί όπου το επίδομα καταβάλλεται ήδη από τον εργοδότη, υπέρ ΟΕΚ που μπορεί να υποκατασταθεί από άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία, υπέρ ΟΕΕ με περιορισμό των δαπανών του οργανισμού προς χάριν του ασφαλιστικού συστήματος κλπ). Μέσα σε αυτό το πνεύμα προτείνουμε επίσης να επανεξεταστεί το σύνολο των Φόρων Υπέρ Τρίτων (ΦΥΤ), εκκινώντας από την διεξοδικότατη εργασία που είχε επιτελεστεί από την «Επιτροπή Γεωργακόπουλου» το 2001-2002 (²⁶).

12. Τέλος πιστεύουμε ότι θα πρέπει αμέσως μετά την παρούσα διαβούλευση να δρομολογηθεί συζήτηση για την δυνατότητα σε βάθος χρόνου ενίσχυσης του 2^{ου} και 3^{ου} πυλώνα του συνταξιοδοτικού συστήματος.

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΑΞΗ ΤΗΣ ΕΙΣΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ

ΠΡΟΛΗΨΗ

i. Κεντρικός φορέας είσπραξης για όλα τα ταμεία, και μείωση διοικητικής επιβάρυνσης με χρήση λύσεων πληροφορικής για όλες τις αρχές που ζητούν τα ίδια στοιχεία (Εφορία, ΙΚΑ, Επιθεωρήσεις Εργασίας, ΟΑΕΔ κλπ)

---

²⁶ Αναλυτική Έκθεση της Επιτροπής Αναμόρφωσης του Φορολογικού Συστήματος (Μάρτιος 2002) υπό την Προεδρία του καθ. Θ. Γεωργακόπουλου – τεύχος 5^ο ομάδας εργασίας για την Αναμόρφωση των Φόρων Υπέρ Τρίτων και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Στις σελίδες 15, 16 καταγράφονται οι δικαιούχοι φορείς και σε διάφορα σημεία της έκθεσης αναφέρονται οι ΦΥΤ που είχαν εντοπιστεί. Πρέπει να γίνει εργασία επικαιροποίησης (για απαλοιφή όσων ΦΥΤ έκτοτε καταργήθηκαν) και αξιολόγηση όσων είναι σήμερα σε ισχύ

- ii. Εγκαθίδρυση «Έξυπνων Πληροφοριακών Συστημάτων» παρακολούθησης καταβολής εισφορών και σύνδεση με Συστήματα Εφορίας και ΟΑΕΔ
- iii. Διαχωρισμός Δήλωσης από Καταβολή, ηπιότερη μεταχείριση σε όσους υποβάλλουν σωστή δήλωση αλλά καθυστερούν την αντίστοιχη καταβολή μέσα σε λογικά όρια που συνδέονται και με τις ευρύτερες χρηματοοικονομικές συνθήκες
- iv. Εκλογίκευση των προστίμων - Διαχωρισμός Τόκου (χωρίς πλαφόν) από Διοικητικά Πρόστιμα και προσαυξήσεις πέραν του νομίμου τόκου (με πλαφόν) – επαύξηση στους υπότροπους
- v. Κατάργηση της πρακτικής των έκτακτων ρυθμίσεων εκκρεμών οφειλών – Δημιουργία ενός ενιαίου παγίου πλαισίου ρύθμισης οφειλών προς το δημόσιο και τα ταμεία (και άλλες δημόσιες αρχές), με δυνατότητες συμψηφισμών και ευνοϊκότερες ρυθμίσεις όταν προσφέρονται εμπράγματα ασφάλειες
- vi. Επικοινωνιακή καμπάνια προς το ευρύ κοινό περί εισφοροδιαφυγής και χρήσης των εσόδων – κατανόηση των βασικών εννοιών και των ποσοστών – ευρύτερη μάχη κατά της αδήλωτης εργασίας – συστράτευση των εργατικών και εργοδοτικών συνδικάτων για το σκοπό αυτό
- vii. Απλοποίηση, διαφάνεια και κωδικοποίηση νομοθετικού πλαισίου
- viii. Σταθερότητα νομοθετικού πλαισίου – κάθε αλλαγή να είναι γνωστή ένα πλήρες οικονομικό έτος πριν την έναρξη ισχύος
- ix. Δημοσιότητα των Οικονομικών Καταστάσεων και των Αναλογιστικών Μελετών των ΦΚΑ ανάλογη με αυτή των εισηγμένων εταιρειών (27)
- x. Εκκαθάριση αδιαφανών πηγών και Κοινωνικών Πόρων/ΦΥΤ
- xi. Επανατοποθέτηση στη σωστή τους βάση των ειδικών προνομίων που έχουν κατά καιρούς θεσπιστεί και οδήγησαν σε μη ανεκτές υπερβολές
- xii. Ειδικό καθεστώς για πολύ μικρές επιχειρήσεις - Στόχος είναι η ανάδειξη της έκτασης της αδήλωτης εργασίας, με μέτρα ελαχιστοποίησης του μη μισθολογικού κόστους για πολύ μικρές επιχειρήσεις και άλλες κατηγορίες με πολύ υψηλή παραβατικότητα στον τομέα αυτό. Τα μέτρα αυτά μπορεί να έχουν προγραμματισμένη διάρκεια με σταδιακή επαναφορά στους γενικούς κανόνες μετά από 10-15 έτη. Για την τεκμηρίωση ενός τέτοιου μέτρου χρειάζεται σοβαρή μελέτη με εκτιμήσεις για την σημερινή έκταση της εισφοροδιαφυγής κάθε τύπου, η οποία δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα.

ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ

- xiii. Τεκμήρια για την διαπίστωση της άδηλης εργασίας ανάλογα με τα τεκμήρια διαβίωσης – διασταύρωση στοιχείων με φορολογική αρχή, ΟΑΕΔ και άλλες αρχές
- xiv. Άρση τραπεζικού απορρήτου απέναντι στην Ασφαλιστική Αρχή (κάτω από προϋποθέσεις ανάλογες με εκείνες που θα ισχύουν για την φορολογική αρχή)
- xv. Διαφοροποίηση Μεθοδολογίας ελέγχου σε μεγάλες – μεσαίες και μικρές επιχειρήσεις

---

²⁷ νόμος 3556 (ΦΕΚ Α' 91/30-4-07) με το άρθρο 36 § 9

xvi. Όρια Παραγραφών

xvii. Ποιοτικός Έλεγχος Ελεγκτικού μηχανισμού - Υιοθέτηση επιλογής ελεγχόμενων εργοδοτών με δειγματοληψία και με διαδικασία προσδιορισμού εργοδοτών «Υψηλού Ρίσκου»

xviii. Εφαρμογή στην πράξη της συνυπευθυνότητας του εργαζόμενου, ιδιαίτερα στην περίπτωση αδήλωτης εργασίας

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Για την πάταξη της εφοροδιαφυγής υπάρχουν δυο προτάσεις, μία από τον κο Μπούρλο και μια από την κα Παπαρρηγοπούλου. Ο λόγος στον κο Μπούρλο.

ΜΠΟΥΡΛΟΣ

Πριν από την πρόταση, θέλω να μεταφέρω στην Επιτροπή μερικές σκέψεις για όσα αναφέρθηκαν. Αρχικά θέλω να διευκρινιστεί ότι, η ΕΣΕΕ είναι αντίθετη στην επιβολή οποιουδήποτε νέου άμεσου φόρου. Αν πρόκειται για διαφορετική κατανομή ήδη εισπραττόμενων φόρων, αυτό μπορεί να συζητηθεί. Υπήρξαν στο παρελθόν και άλλες χώρες οι οποίες κατέφυγαν στην επιβολή ενός φόρου για την ενίσχυση του ασφαλιστικού συστήματος, όμως στις χώρες αυτές το ποσοστό της εφοροδιαφυγής ήταν κάτω του 10%. Στην περίπτωση της Ελλάδας που η εφοροδιαφυγή είναι περίπου 30-35%, δεν θα έπρεπε να συζητάμε τη λύση της επιβολής ενός νέου άμεσου φόρου, γιατί σε αυτή την περίπτωση υπάρχει ο κίνδυνος όσοι καταβάλλουν κανονικά τις εισφορές τους να επιβαρυνθούν και με τις εισφορές όσων δεν τις καταβάλλουν.

Επίσης, θέλω να κάνω δυο παρατηρήσεις σε όσα αναφέρθηκαν από τη ΓΣΕΕ: 1. οι έμποροι δεν επιθυμούν τη λύση του υπολογισμού των εισφορών με βάση τα έσοδα των επιχειρήσεων και 2. αναφορικά με την νομιμοποίηση των ημιυπαίθριων, από την οποία μπορεί να προκύψουν κάποια έσοδα για το ΑΚΑΓΕ ή κάποιο άλλο κεφάλαιο, οποιαδήποτε νομιμοποίηση των ημιυπαίθριων σημαίνει και νομιμοποίηση της εφοροδιαφυγής, αν δεν υπάρξει ειδική ρύθμιση για την καταβολή των εισφορών που αφορούν στον νομιμοποιούμενο.

Σε σχέση με την εισήγηση της κας Παπαρρηγοπούλου θέλω να σημειώσω τα ακόλουθα: συμφωνούμε με την πρόταση για τη συγκέντρωση των κοινωνικών πόρων σε έναν κοινό λογαριασμό, όπως ο ΑΚΑΓΕ, με την πρόταση για τη δημιουργία ενιαίας αρχής για τη διαχείριση των αποθεματικών και με την πρόταση για τη δημιουργία ενιαίας αρχής για την είσπραξη των εισφορών. Να διευκρινιστεί ότι, αναφερόμαστε στην αναγκαστική είσπραξη των εισφορών, ενώ η εισήγηση της κας Παπαρρηγοπούλου αναφέρεται γενικά στην είσπραξη των εισφορών. Είναι κάτι διαφορετικό.

Θέλω να προσθέσω μια διευκρίνιση: στα καταστατικά των ασφαλιστικών φορέων εκτός από τις γενικές διατάξεις, περιέχονται ρυθμίσεις που αφορούν τα έσοδα και τους πόρους των Ταμείων. Στα περισσότερα Ταμεία, πλην των ποσοστών που αφορούν τις εισφορές, δεν υπάρχει πλήρης γνώση και παρακολούθηση της είσπραξης των κοινωνικών πόρων

που προβλέπονται. Χρειάζεται λοιπόν να δοθεί μια κατευθυντήρια γραμμή προς τα ασφαλιστικά ταμεία, ώστε να διενεργούνται έλεγχοι αναφορικά με το τι εισπράττεται, αν εισπράττονται οι κοινωνικοί πόροι, αλλά και να υπάρχει γνώση για το τι πρέπει να εισπράττεται από τους πόρους αυτούς.

Κλείνοντας, θέλω να αναφερθώ στις θεσμοθετημένες υποχρεώσεις του κράτους, οι οποίες συχνά δεν τηρούνται, για παράδειγμα οι υποχρεώσεις του κράτους προς το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Το κράτος οφείλει στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ από το 2000 για την εισφορά που προβλέπεται στο άρθρο 35 του ν.2084/92, η οποία καταβάλλεται στα πλαίσια της τριμερούς χρηματοδότησης, ποσό ύψους 5 δις ευρώ περίπου. Επίσης, οφείλει από παλαιότερες εθελούσιες εξόδους ποσό ύψους 1,5 δις ευρώ περίπου, κ.λ.π.. Εκείνο που έχει σημασία στο πλαίσιο της ανεύρεσης νέων πόρων είναι να διασφαλιστεί η τήρηση των διατάξεων που αφορούν τη χρηματοδότηση των ασφαλιστικών φορέων και η είσπραξη των ποσών που προβλέπονται σε ήδη θεσμοθετημένες διατάξεις.

Ακολουθεί η εισήγηση του κου Μπούρλου με τίτλο «ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ».

Είναι γνωστό ότι, μέχρι σήμερα η χρηματοδότηση των φορέων κοινωνικής ασφάλισης γίνεται κατ' αρχήν μέσω των ανά φορέα και κατά κλάδο προβλεπομένων εισφορών δευτερευόντως δε μέσω θεσμοθετημένων πόρων ή έκτακτων οικονομικών επιχορηγήσεων.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο περιορισμός των έκτακτων οικονομικών επιχορηγήσεων θα καταδείκνυε μια αποκατάσταση ισορροπημένης λειτουργίας του συστήματος έσοδα-παροχές, που είναι μεν απαραίτητη όσο όμως και δυσχερής στην παρούσα φάση εξέλιξης του κοινωνικοασφαλιστικού μας συστήματος.

Σε κάθε περίπτωση όμως οποιαδήποτε αντιμετώπιση του θέματος χρηματοδότησης απαιτεί πλήρη διευκρίνιση των ανά φορέα υφισταμένων πηγών και του τρόπου λειτουργίας τους, καθώς έλεγχος και αποτίμηση της αποτελεσματικότητας τους, σε σχέση πάντοτε βέβαια με τις νομοθετημένες παροχικές ανάγκες.

Θεωρούμε λοιπόν πριν φτάσουμε σε προτάσεις νέων πηγών άντληση πόρων, είναι απαραίτητο να ξεκαθαρίσουμε ποιοι είναι οι ήδη θεσμοθετημένοι πόροι του συστήματος και αν αυτοί διαμορφώνονται σε έσοδα με τον κατά τις σχετικές διατάξεις προβλεπόμενο τρόπο. Διότι σε αντίθετη περίπτωση, αν δηλαδή οι θεσμοθετημένοι πόροι δεν αποδίδονται στους φορείς, και δη κατά το χρόνο που έχει ορισθεί, το πρόβλημα είναι άλλης φύσεως. Είναι δηλαδή απαραίτητο κατ' αρχήν να αποκαταστήσουμε την χρηματοδότηση του συστήματος μέσω των πόρων που σήμερα προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις.

Η αναζήτηση νέων πόρων χωρίς εξάντληση των περιθωρίων είσπραξης των θεσμοθετημένων θα δημιουργήσει σύγχυση αλλά και ανασφάλεια, αφού βεβαίως και

πάλι καμιά εγγύηση δεν θα υπάρχει για το αν θα λειτουργήσει και θα αποβεί αποτελεσματική για τα οικονομικά των φορέων.

Η δημιουργία μελλοντικού αποθεματικού κατά την άποψη μας είναι θετικό μέτρο, όμως δεν είναι δυνατόν η βιωσιμότητα του συστήματος να στηριχθεί σε μελλοντικό κεφάλαιο αβέβαιου ύψους που θα αφορά ασφαλιστικούς φορείς με διαφορετικές ανάγκες, ποικιλόμορφες παροχές, διαφορετικού ύψους συντάξεις κ.λ.π.

Η βιωσιμότητα του συστήματος απαιτεί στο ακέραιο είσπραξη των πόρων που προβλέπονται από το θεσμικό πλαίσιο αξιοποίηση με αυστηρούς κανόνες των αποθεματικών και εξορθολογισμό των παροχών με τήρηση του δόγματος «περιορισμός των αλόγιστων και άχρηστων δαπανών – πλήρης και άμεση ικανοποίηση (εντός των πλαισίων των ισχυουσών διατάξεων) των απαραίτητων για την αντιμετώπιση των ασφαλιστικών περιπτώσεων υγειονομικών παροχών.

Είμεθα παντελώς αντίθετοι με την θέσπιση άμεσου ειδικού φόρου για το ασφαλιστικό. Ειδικά σε περίοδο ύφεσης όπως η παρούσα, που η αγορά αντιμετωπίζει σοβαρότατα προβλήματα που σχετίζονται βεβαίως και συνεχονται με οικονομικές παραμέτρους αλλά και με μια διάχυτη αρνητική ψυχολογία, η εμφάνιση νέου φόρου θεωρούμε ότι θα λειτουργούσε αρνητικά σε όλα τα επίπεδα, ακόμη και αν δεν επεβάλλετο σε χαμηλά εισοδήματα.

Αναμφίβολα πρέπει αν αποκατασταθεί καλύτερη ροή χρηματοδότησης κατ' αρχήν μέσω της πάταξης ή έστω του περιορισμού της εισφοροδιαφυγής. Διότι βεβαίως όσες περαιτέρω πηγές και αν εφεύρει κάποιος αυτές μπορούν να βοηθήσουν όχι όμως να υποκαταστήσουν τις απώλειες από την εισφοροδιαφυγή. Άλλωστε θα ήτο και άδικο η αδυναμία των φορέων να επιτελέσουν το ελεγκτικό και εισπρακτικό τους καθήκον και έργο, να αποβαίνει σε βάρος συνεπών εργοδοτών ή αυταπασχολουμένων, οι οποίοι μέσω άλλης επιβάρυνσης θα καλούνται να καταβάλλουν και να καλύπτουν την εισφοροδοτική ασυνέπεια των οφειλετών των φορέων.

Είναι γνωστό ότι και άλλες Ευρωπαϊκές χώρες κατέφυγαν στην λύση της επιβολής ειδικού φόρου για την αντιμετώπιση των οικονομικών προβλημάτων του συστήματος. Σε καμιά όμως από αυτές η εισφοροδιαφυγή δεν υπερέβαινε το 10%. Στις περιπτώσεις αυτές είναι προφανές ότι ο τρόπος χρηματοδότησης του συστήματος έχει φθάσει σε κάποια οριακή κατάσταση, απαιτείται δε νέα ρυθμιστική παρέμβαση. Δεν μπορούμε όμως να υποστηρίξουμε το ίδιο όταν διαπιστώνουμε και αποδεχόμεθα εισφοροδιαφυγή που ανέρχεται σε 30% έως 35%. Στην περίπτωση αυτή θεωρούμε ότι δεν υπάρχει νομιμοποίηση υποκατάστασης της απώλειας αυτής με επιβολή φόρου που κατά πάσα πιθανότητα τελικά θα καταβάλλουν αυτοί που καμιά συμμετοχή δεν έχουν στην διόγκωση του φαινομένου της εισφοροδιαφυγής.

Η αποκατάσταση της χρηματοδότησης των φορέων τέλος, όπως προείπαμε, απαιτεί συνεπή εκπλήρωση των θεσμοθετημένων υποχρεώσεων του Κράτους προς τους φορείς. Κι αυτό βεβαίως δεν ταυτίζεται με την γενική συνταγματική υποχρέωση που έχει προς τον θεσμό.

Θεωρούμε ότι υπάρχει σαφής υποχρέωση των φορέων να παρακολουθούν και να διεκδικούν την ακριβόχρονη εκπλήρωση των θεσμοθετημένων υποχρεώσεων του Δημοσίου προς αυτούς, που κατ' ουσίαν συνιστά υποχρέωση προς τους ασφαλισμένους τους.

Είναι γνωστό ότι το Ι.Κ.Α. στο τέλος του χρόνου αντιμετώπισε πρόβλημα ρευστότητας (όχι βεβαίως μακροχρόνιο αναλογιστικό, αλλά άμεσης ρευστότητας). Το πρόβλημα για το Ι.Κ.Α. αναμφίβολα δεν θα εμφανίζονταν αν το Ελληνικό Δημόσιο είχε εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του προς αυτό.

Πιο συγκεκριμένα το Δημόσιο οφείλει στο Ι.Κ.Α.

1. Την προβλεπόμενη, στα πλαίσια της τριμερούς χρηματοδότησης από το άρθρο 35 ν. 2084/1992, εισφορά κλάδου ασθένειας 3,80% για τους πρωτοασφαλισμένους μετά την 1.1.1993.

(Από το έτος 2000 και μετά η εισφορά δεν έχει καταβληθεί) η οποία ανέρχεται σε ..... 5 δις Ευρώ

2. Ποσά από «εθελούσιες εξόδους»

(πλην Ο.Τ.Ε. και πρόσφατη Ολυμπιακής)

που ανέρχονται τουλάχιστον σε ..... 1,5 δις Ευρώ

3. Την διαφορά χρηματοδότησης κλάδου σύνταξης (άρθρ. 4 ν. 3029/2002) από

την αναθεώρηση του Α.Ε.Π., που ανέρχεται σε ..... 1 δις Ευρώ περίπου

4. Την προβλεπόμενη από το άρθρο 27

ν. 3227/2004 επιχορήγηση ύψους..... 1,4 δις Ευρώ περίπου

5. Την προβλεπόμενη από το άρθρο 44 παρ. 5

ν. 2084/1992 συμμετοχή που αφορά κάλυψη

διαφοράς εισφορών επιχειρήσεων που καταβάλλουν μειωμένες εισφορές ύψους .....

1,3 δις Ευρώ περίπου

6. Ποσά (άγνωστου ύψους) από τις εντάξεις

των κλάδων σύνταξης ΤΑΠΠΛΤ, ΤΣΠ-ΑΤΕ

και ΤΣΕΑΠΣΟ (άρθρ. 5 ν. 3029/2002).

7. Ποσά από τις εντάξεις των κλάδων σύνταξης

των λοιπών 5 ταμείων (αρθρ. 2 ν. 3655/2008)

(άγνωστου ύψους).

Πέραν αυτών υπάρχουν τόσο για το Ι.Κ.Α. όσο και για πολλούς άλλους φορείς θεσμοθετημένοι κοινωνικοί ή άλλοι πόροι που είναι άγνωστο αν εισπράττονται έστω και εν μέρει.

Συμφωνούμε με την διεύρυνση της βάσης του ΑΚΑΓΕ με προσθήκη και άλλων εσόδων (π.χ. για τους προμηθευτές – συναλλασσόμενους με τα ασφαλιστικά Ταμεία, από εξαγορά ποινικών καταδικών μη καταβαλλόντων ασφαλιστικές εισφορές κ.λ.π.).

Είμεθα τέλος αντίθετοι με την πρόταση της Γ.Σ.Ε.Ε. για καθιέρωση ασφαλιστικών εισφορών σε συνάρτηση με τα φορολογικά έσοδα της επιχείρησης για τους ελεύθερους επαγγελματίες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο λόγος στον κο Υφυπουργό.

ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

Θα πρέπει να δούμε ποιες είναι οι υποχρεώσεις του Δημοσίου. Η εμπειρία έχει δείξει ότι, για παράδειγμα ο φόρος-πόρος 1% υπέρ του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, η καταβολή του οποίου ελεγχόταν, αν δηλαδή το Δημόσιο τον κατέβαλε ή όχι, λειτούργησε θετικά. Η εμπειρία όμως έχει δείξει ταυτόχρονα ότι, όταν υπάρχει ρευστότητα στα ασφαλιστικά ταμεία, τα οποία εισπράττουν τα χρήματα από το Δημόσιο, δεν αναζητούνται οι υπόλοιποι πόροι, όπως οι εισφορές. Έτσι, δεν περιορίζεται η εισφοροδιαφυγή. Γι' αυτό πρέπει και το Δημόσιο να καταβάλλει τις νομοθετημένες υποχρεώσεις του, αλλά και οι ασφαλιστικοί φορείς να διασφαλίζουν τα έσοδά τους.

Αναφορικά με τον ΑΚΑΓΕ θέλω να σημειώσω ότι, τα χρήματα έχουν καταβληθεί σε λογαριασμό που έχει ανοιχθεί στην Τράπεζα Ελλάδος, επίσης έχει συσταθεί και 5μελής Επιτροπή που ασχολείται με αυτόν το λογαριασμό, ενώ στη συνέχεια θα χρειαστεί να συσταθεί και μια Επιτροπή για τη διαχείριση του λογαριασμού.

Όσον αφορά τις ΑΠΔ, αυτές αποτελούν ένα καλό εργαλείο, και με την υποβολή τους επιλύθηκαν πολλά προβλήματα. Η μη παρακολούθησή του όμως είχε ως αποτέλεσμα να καταβάλλονται συντάξεις από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ χωρίς την προηγούμενη καταβολή των οφειλόμενων εισφορών. Το τελευταίο διάστημα περίπου 45.000 επιχειρήσεις έχουν υποβάλλει τις ΑΠΔ χωρίς να έχουν καταβάλλει τις εισφορές. Είναι λοιπόν απαραίτητη η άμεση ρύθμιση του θέματος αυτού, ώστε η υποβολή των ΑΠΔ από τις επιχειρήσεις να θεωρείται ως μη γενόμενη αν δεν έχουν καταβληθεί και οι σχετικές εισφορές.

Θέλω να προσθέσω ότι, από την πλευρά μας καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια, με τα διαθέσιμα μέσα και εργαλεία, ώστε να παταχθεί η εισφοροδιαφυγή και να περισταλούν οι δαπάνες. Στις 26.1 θα δοθεί και σχετική συνέντευξη τύπου, στην οποία θα ανακοινωθούν τα μέτρα και οι δράσεις που θα αναληφθούν από τον επόμενο μήνα για την μείωση της εισφοροδιαφυγής και για τον έλεγχο των δαπανών. Πρώτη προτεραιότητά μας είναι ο περιορισμός της αδήλωτης, της «μαύρης» εργασίας με τα μέσα και τα εργαλεία που υπάρχουν.

Στο σημείο αυτό θέλουμε ο κος Υπουργός, η κα Γενική Γραμματέας και εγώ να θέσουμε στην κρίση σας μια προσέγγιση, η οποία, με την κατάλληλη επεξεργασία και μελέτη, θεωρείται ότι έχει τη δυνατότητα να επιλύσει προβλήματα: Αφορά μια μορφή ασφάλισης για το προσωπικό που απασχολείται σε κατ' οίκον και σε αγροτικές εργασίες και το οποίο είναι ανασφάλιστο σε μεγάλο ποσοστό. Η πρότασή μας είναι να πληρώνεται το εν λόγω προσωπικό από τον εργοδότη-φυσικό πρόσωπο μέσω μιας επιταγής, παραβόλου ή

κουπονιού, το οποίο θα παράγεται από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και τον ΟΓΑ και θα διατίθεται από τις τράπεζες, από τα ΚΕΠ, από τα περίπτερα, κ.λ.π., αφού θα έχει διασφαλιστεί η γνησιότητά του. Ο εργοδότης-φυσικό πρόσωπο θα πληρώνει με αυτό το κουπόνι και ο εργαζόμενος το εξαργυρώνει στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και τον ΟΓΑ με την παρακράτηση και της εισφοράς που αναλογεί στον συγκεκριμένο φορέα. Τα πλεονεκτήματα αυτής της μορφής ασφάλισης είναι: κάθε ελληνική οικογένεια απαλλάσσεται από το άγχος της καταγγελίας στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για απασχόληση ανασφάλιστου. Ειδικά, σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος, ο εργοδότης που απασχολεί ανασφάλιστο εργαζόμενο κινδυνεύει να του επιβληθεί πολύ υψηλό πρόστιμο. Έτσι, παρέχεται η δυνατότητα σε όλους τους εργοδότες να απασχολούν προσωπικό νόμιμα και ταυτόχρονα σε όλους τους εργαζόμενους να έχουν ασφάλιση. Ειδικά για τον ΟΓΑ πρέπει να σημειωθεί ότι, όλες οι πληρωμές των απασχολούμενων σε αγροτικές εργασίες γίνονται με τρόπο παράνομο, χωρίς δηλαδή την καταβολή και της ανάλογης ασφαλιστικής εισφοράς. Με την ανωτέρω πρόταση δίδεται η δυνατότητα σε όλους τους αγρότες να απασχολούν προσωπικό νόμιμα και ταυτόχρονα σε όλους τους εργαζόμενους να είναι ασφαλισμένοι. Έτσι, διασφαλίζονται τα έσοδα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και του ΟΓΑ, στα οποία παρατηρούνται υψηλά επίπεδα εισφοροδιαφυγής. Ο πολίτης που θα χρησιμοποιεί τον εν λόγω τρόπο για να πληρώνει το προσωπικό που απασχολεί θα έχει ένα επιπλέον κίνητρο: με την υποβολή αυτού του κουπονιού, το οποίο θα είναι διπλότυπο, θα έχει την αντίστοιχη έκπτωση από το φορολογητέο εισόδημά του. Η πρότασή μας απαιτεί περεταίρω επεξεργασία, προκειμένου να υπάρξει πλήρης διασφάλιση και των δυο πλευρών. Τίθεται στην κρίση της Επιτροπής. Τέλος, προτείνω να γίνει κάποια ταξινόμηση-κωδικοποίηση των προτάσεων που έχουν υποβληθεί, να δημιουργηθεί ένας πίνακας, προκειμένου στην επόμενη συνεδρίαση να έχουμε τη δυνατότητα να συζητήσουμε πάνω σε συγκεκριμένους άξονες για το κεφάλαιο των συντάξεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Θα ήθελα να ρωτήσω τον κο Υφυπουργό τι γίνεται με την υποχρέωση των φαρμακευτικών εταιρειών να αποδίδουν το 3% του ετήσιου τζίρου τους στα ασφαλιστικά ταμεία.

ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

Σύμφωνα με τα στοιχεία που διαθέτουμε και όσον αφορά τους ασφαλιστικούς φορείς αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, υπάρχει ένα χρέος των φαρμακευτικών επιχειρήσεων προς τα ασφαλιστικά ταμεία ύψους 320 εκ ευρώ περίπου. Εκκρεμεί σχετική απόφαση του ΣτΕ, στο οποίο έχουν προσφύγει οι εν λόγω εταιρείες. Να σημειωθεί ότι, καθεμιά από τις φαρμακευτικές εταιρείες, 263 στον αριθμό, έχει ενημερωθεί με σχετική επιστολή για τις οφειλές της προς τα ασφαλιστικά ταμεία για το έτος 2009. Τις επόμενες ημέρες που θα έχουμε και τη απόφαση του δικαστηρίου, θα αναζητηθούν οι οφειλές αυτές.

ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Για το συγκεκριμένο θέμα θα ανακοινωθεί συγκεκριμένο μέτρο στη συνέντευξη τύπου της 26.1.2010.

Είμαστε οι πρώτοι που εγκαινιάσαμε τον κοινωνικό διάλογο ήδη από το Νοέμβριο και είμαστε αισιόδοξοι για την πορεία των εργασιών της Επιτροπής. Οι προτάσεις που κατατέθηκαν στην προηγούμενη συνεδρίαση μέσω των εισηγήσεων του κου Μπούρλου, της κας Παπαρρηγοπούλου και του κου Στεργίου κωδικοποιήθηκαν σε έναν ενιαίο πίνακα, το ίδιο θα συμβεί και με τις προτάσεις που θα κατατεθούν στη σημερινή συνεδρίαση.

Παρακαλώ τα πρακτικά να διανέμονται σε όλους ηλεκτρονικά.

ΣΤΕΛΛΑΤΟΥ

Τα αποστέλλουμε σε όλους κάθε φορά, ηλεκτρονικά ως σχέδια, για τυχόν διορθώσεις - συμπληρώσεις, ώστε στη συνέχεια να διαμορφωθούν τα τελικά κείμενα, τα οποία θα εγκριθούν και επικυρωθούν από τον Πρόεδρο και τα μέλη της Επιτροπής σε επόμενη συνεδρίασή της.

ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Έχουν αναρτηθεί στο διαδύκτιο;

ΣΤΕΛΛΑΤΟΥ

Έχουν αναρτηθεί τα πρακτικά (σχέδιο) της συνεδρίασης της 22.12.2009, αλλά δεν έχουν επικυρωθεί.

ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Να επικυρωθούν τα πρακτικά και να αναρτηθούν στο διαδύκτιο, προκειμένου να υπάρχει η δυνατότητα όσοι παρακολουθούν τις εργασίες της Επιτροπής να ενημερώνονται και να υποβάλλουν τις προτάσεις τους.

Θα ήθελα να μεταφέρω εκ μέρους του κου Παπακωνσταντίνου, Υπουργού Οικονομικών, την παράκληση να μην γίνουν ανακοινώσεις σήμερα αναφορικά με τον πόρο που αναζητείται ως βασικό έσοδο για τη χρηματοδότηση του ασφαλιστικού συστήματος. Στην επόμενη συνεδρίαση, που θα παρίσταται και ο ίδιος, θα γίνει η σχετική ανακοίνωση.

Ο κος Υφυπουργός ανακοίνωσε μια σκέψη για την υιοθέτηση ενός μέτρου. Στα πλαίσια της συγκέντρωσης πόρων για το σύστημα, θα ήθελα να σας ενημερώσω σχετικά με μια οικονομική μελέτη, που πραγματοποιήθηκε κατόπιν δικής μου εντολής, για το κόστος, την επιβάρυνση που είχε η ένταξη των Ειδικών Ταμείων που εντάχθηκαν στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Ο κος Υπουργός κατέθεσε το από 14.1.2010 έγγραφο της Επιτροπής για τη διερεύνηση της οικονομικής επιβάρυνσης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ από την ένταξη σε αυτό των Ειδικών Ταμείων, το οποίο περιλαμβάνει τους φορείς που εντάχθηκαν στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, το συνολικό μέχρι σήμερα έλλειμμα από τις εν λόγω εντάξεις, το οποίο για το οικονομικό έτος 2009 ανέρχεται σε 341.930.723,00 ευρώ, την αντίστοιχη πρόβλεψη για το 2010, αλλά και την επιβάρυνση κάθε Ασφαλιστικού Φορέα στο συνολικό έλλειμμα. Επίσης, κατέθεσε την από 19.1.10 επιστολή προς τον Πρόεδρο του ΟΤΕ με την οποία ζητείται από τον ΟΤΕ η καταβολή των οικονομικών του υποχρεώσεων που προκύπτουν από τις εθελούσιες εξόδους του προσωπικού του και από την ένταξη του ΤΑΠ-ΟΤΕ στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, καθώς και την από 19.1.10 επιστολή προς τον Διοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, με την οποία ζητείται από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ να προβεί στην αναγγελία όλων των απαιτήσεων του από τις εταιρείες «Ολυμπιακές Αερογραμμές Α.Ε.», «Ολυμπιακή Αεροπλοΐα – Υπηρεσίες Α.Ε.» και «Ολυμπιακή Αεροπορία – Υπηρεσίες Α.Ε.», οι οποίες έχουν τεθεί σε καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης δημοσίων επιχειρήσεων, μέσω κατάσχεσης περιουσιακών στοιχείων. Οι απαιτήσεις ανέρχονται σε 660.000.000,00 ευρώ περίπου. Τα ανωτέρω επισυνάπτονται στο παρόν πρακτικό και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του.

ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Μετά την υποβολή όλων των προτάσεων για την ανεύρεση νέων πόρων για το σύστημα, πιστεύουμε ότι θα υπάρξει αρκετός χρόνος για τη διεξοδική συζήτηση αυτών. Για την ύπαρξη ενός φόρου για το ασφαλιστικό σύστημα υπάρχουν τρεις προσεγγίσεις, οι οποίες έχουν συζητηθεί αρκετά. Το ίδιο θα πρέπει να συμβεί και για τις υπόλοιπες προτάσεις, οι οποίες έχουν κωδικοποιηθεί σε ενιαίο πίνακα, προκειμένου στο Πόρισμα που θα συνταχθεί μετά το πέρας των εργασιών της Επιτροπής να αποτυπωθεί η πλειοψηφική θέση της Επιτροπής πάνω σε αυτές τις προτάσεις.

Θα ήθελα να ζητήσω τα θέματα που αφορούν στην πορεία των εργασιών της ΕΑΑ να συζητούνται πριν από κάθε συνεδρίαση. Υπάρχει σήμερα εκπρόσωπος από την ΕΑΑ, η οποία θα μας ενημερώσει για την πορεία των εργασιών της ΕΑΑ από την προηγούμενη συνεδρίαση μέχρι σήμερα. Η συνεργασία της ΕΑΑ με τους κ.κ. Κυριάκη και Μαργιό είναι απολύτως απαραίτητη.

Κε Πρόεδρε θα ήθελα να υπενθυμίσετε το πρόγραμμα των εργασιών της Επιτροπής, προκειμένου τα μέλη και ηγεσία του Υπουργείου να προετοιμάσουν και να οργανώσουν καλύτερα τις εργασίες τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Πριν ξεκινήσει η συζήτηση θέλω να αναφέρω ότι, παρευρίσκεται σήμερα στη συνεδρίαση της Επιτροπής ο κος Χρ. Σκιαδάς, Δ/ντης της Δ/σης Αναλογιστικών Μελετών του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ο οποίος εκπόνησε και την οικονομική μελέτη για το ΙΚΑ-

ΕΤΑΜ και από τον οποίο ζητώ να παρέμβει. Η συζήτηση θα ξεκινήσει με τον κο Ρομπόλη, ο οποίος έχει το λόγο.

ΡΟΜΠΟΛΗΣ

Θα ήθελα να αναφερθώ σε δυο ζητήματα: τον πόρο-φόρο του ασφαλιστικού συστήματος και τους κοινωνικούς πόρους. Υπάρχει η θεωρητική προσέγγιση, όμως εγώ θέλω να δώσω μια ποσοτική και αριθμητική προσέγγιση.

Αν επιβληθεί ένας νέος φόρος π.χ. 1% στην άμεση φορολογία, τα έσοδα που θα προκύψουν, σύμφωνα με τα στοιχεία του 2009, θα είναι 150.000.000,00 ευρώ, ενώ το σύστημα χρειάζεται σήμερα τουλάχιστον 4 δις ευρώ το χρόνο από έναν νέο φόρο-πόρο. Είναι αντιληπτό ότι, τα έσοδα από το νέο φόρο είναι ελάχιστα και ως εκ τούτου, δεν πρέπει να θεωρηθεί ότι με την επιβολή ενός νέου φόρου θα επιλυθεί το πρόβλημα του ασφαλιστικού συστήματος.

Όσον αφορά τους κοινωνικούς πόρους, υπάρχουν αναλογιστικές μελέτες που καταδεικνύουν ότι οι ασφαλιστικοί φορείς έχουν έσοδα από κοινωνικούς πόρους. Υπάρχουν ασφαλιστικοί φορείς, στους οποίους αν δεν υπάρχουν κοινωνικοί πόροι, αλλά ένα τρίπτυχο σύστημα χρηματοδότησης (εργαζόμενου-εργοδότη-κράτους), το ύψος των εισφορών θα ανέρχεται σε 68% των εσόδων και ως εκ τούτου, οι επιχειρήσεις του Κλάδου δεν θα επιβιώσουν περισσότερο από ένα χρόνο. Υπάρχουν ασφαλιστικά ταμεία στα οποία το ύψος των εισφορών θα ανέρχεται σε 63% και ως εκ τούτου, οι επιχειρήσεις του Κλάδου δεν θα καταφέρουν να επιβιώσουν καθόλου. Θέλω να επισημάνω ότι, οι κοινωνικοί πόροι δεν αποτελούν λύση του προβλήματος. Για την υιοθέτηση μιας πρότασης που αφορά τους κοινωνικούς πόρους, είναι απαραίτητο να μελετηθούν προηγουμένως οι αναλογιστικές μελέτες των ασφαλιστικών φορέων και να προβλεφθούν τα προβλήματα που πιθανώς θα προκληθούν τόσο στη βιωσιμότητα κάθε ασφαλιστικού φορέα όσο και στη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων του κάθε Κλάδου που ασφαλίζεται στον φορέα αυτό.

Θέλω να ρωτήσω αν η Επιτροπή θα αποφασίσει κατά πλειοψηφία. Θεωρώ ότι, η δική μας ψήφος δεν έχει την ίδια βαρύτητα με την ψήφο για παράδειγμα του κου Τσακλόγλου, διότι εμείς εκπροσωπούμε και τον φορέα μας.

ΚΥΡΙΑΖΗΣ

Θα έπρεπε να είναι γνώμη τύπου ΟΚΕ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Το ποσό που δώσατε είναι πολύ μικρό. Πώς υπολογίστηκε;

ΡΟΜΠΟΛΗΣ

Από τα στοιχεία που έχω στη διάθεσή μου, από τον κρατικό προϋπολογισμό, 10,9 δις ευρώ είναι τα έσοδα που προέρχονται από την άμεση φορολογία φυσικών προσώπων και 3,8 δις ευρώ από την άμεση φορολογία νομικών προσώπων.

ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Θέλω να επισημάνω δυο βασικά σημεία: τον περιορισμό της σπατάλης και την προσθήκη χρημάτων στο σύστημα με νέους πόρους. Θα ήθελα να προσθέσω περισσότερα πάνω σε αυτά, αλλά θα έπρεπε να παρευρίσκεται και ο κος Παπακωνσταντίνου.

ΡΟΜΠΟΛΗΣ

Η τοποθέτησή μου προκύπτει από τα στοιχεία, τους αριθμούς που ακούγονται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Δηλαδή μας λέτε να διατηρήσουμε τα Ταμεία με τη συνδρομή των καταναλωτών; Πληρώνοντας οι καταναλωτές τον κοινωνικό πόρο;

ΡΟΜΠΟΛΗΣ

Η θέση μου βασίζεται στην οικονομική βιωσιμότητα και την κοινωνική αποτελεσματικότητα.

ΤΣΑΚΛΟΓΛΟΥ

Το σύστημα δεν είναι βιώσιμο, η βιωσιμότητά του οφείλεται στην ενίσχυσή του από όλους τους υπόλοιπους.

ΡΟΜΠΟΛΗΣ

Έχουμε μελετήσει τις αναλογιστικές μελέτες όλων των ασφαλιστικών ταμείων. Αν δημιουργηθεί ένα τυπικό χρηματοδοτικό σχήμα (εργαζόμενος-εργοδότης-κράτος), το ύψος των εισφορών ανέρχεται σε 68% των εσόδων και ως εκ τούτου, οι επιχειρήσεις του Κλάδου δεν θα επιβιώσουν. Αυτή η προοπτική πρέπει να αποφευχθεί. Πρέπει λοιπόν να τη λάβουμε υπόψη μας, ώστε να εξασφαλιστεί η οικονομική βιωσιμότητα και η κοινωνική αποτελεσματικότητα.

ΤΣΑΚΛΟΓΛΟΥ

Η ουσία του προβλήματος έγκειται στους αριθμούς που δόθηκαν από τους αναλογιστές στην Επιτροπή από την πρώτη συνεδρίαση. Επικοινωνήσα με την ΕΑΑ και πληροφορήθηκα ότι, στη μελέτη έχουν λάβει υπόψη και τους παλαιούς και τους νέους ασφαλισμένους. Αν δεν επέλθει καμία αλλαγή, από το 2030 και μετά οι συντάξεις θα αποτελούν το 24% του ΑΕΠ, ενώ οι εισφορές θα ανέρχονται σε 9-10% του ΑΕΠ. Το υπόλοιπο αποτελεί έλλειμμα, το οποίο πρέπει να χρηματοδοτηθεί. Ακόμη και αν

υιοθετηθούν όλες οι προτάσεις που αναφέρθηκαν, όπως τα μέτρα για την πάταξη της εισφοροδιαφυγής, οι εισφορές στην καλύτερη περίπτωση θα ανέλθουν σε 12% του ΑΕΠ. Συνεπώς, το έλλειμμα θα παραμείνει. Επιβάλλεται να μετακινηθούμε σε ένα νέο σύστημα, το οποίο θα πρέπει να διαθέτει τα ακόλουθα στοιχεία: α. κρατική εισφορά και β. ένα μέρος του συστήματος αυτοχρηματοδοτούμενο. Το πρόβλημα που υπάρχει βέβαια αφορά στη μετάβαση από το ένα σύστημα στο άλλο. Υπάρχει μια γενιά, η οποία θα πρέπει να «πληρώσει» δυο φορές.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι, το κόστος της εν λόγω μετάβασης μπορεί να καλυφθεί με την επιβολή άμεσης φορολογίας και την ισόποση μείωση άλλων φόρων. Αυτό μπορεί να πραγματοποιηθεί σε οικονομίες με πλεόνασμα και ως εκ τούτου, δεν ανταποκρίνεται στην ελληνική οικονομία. Επίσης, ο κος Ρωμανιάς αναφέρθηκε σε τράπεζες, χρηματιστήριο, κ.λ.π.. Όλες οι προτάσεις αρχικά φαίνονται ικανοποιητικές, όμως πρέπει να λάβουμε υπόψη και τις συνέπειές τους. Για παράδειγμα οι τράπεζες, στις οποίες πραγματοποιούνται συναλλαγές, θα μετακυλήσουν το κόστος στους πελάτες τους. Έτσι, όμως, θα επιβληθεί έμμεση φορολογία, η οποία είναι κοινωνικά άδικη.

Η καλύτερη λύση θα ήταν, όπως πρότεινε και ο Πρόεδρος, να επιβληθεί άμεση φορολογία φυσικών προσώπων, όμως για να συγκεντρωθούν τα έσοδα που απαιτούνται, αυτή θα έπρεπε να είναι πάρα πολύ υψηλή. Όταν επιβάλλεται φορολογία στους παραγωγικούς συντελεστές, προκαλούνται μεγάλες στρεβλώσεις, θα υπάρχουν μεγάλες αντιδράσεις από την πλευρά των εργαζομένων. Η λύση που απομένει είναι η επιβολή έμμεσης φορολογίας.

Η έμμεση φορολογία χαρακτηρίζεται κοινωνικά άδικη. Είναι όμως πραγματικά έτσι;

Η αποταμίευση γίνεται κυρίως σε διάφορες περιόδους της ζωής μας για να χρηματοδοτήσει την κατανάλωση σε κάποιο άλλο σημείο. Αν εξετάσουμε διαχρονικά τα εισοδήματα ενός ατόμου, την αποταμίευσή του, καθώς και την κατανάλωσή του, θα φανεί ότι, η αποταμίευση είναι πολύ μικρή σε σχέση με τα υπόλοιπα. Δηλαδή, η έμμεση φορολογία είναι κοινωνικά άδικα, όχι όμως σε τόσο μεγάλο βαθμό, εφόσον μακροχρονίως είναι σχεδόν αναλογική προς το εισόδημα. Το σύστημα χρειάζεται άμεσα πόρους και για ένα αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα. Η έμμεση φορολογία προκαλεί στο σύστημα τις λιγότερες δυνατές στρεβλώσεις.

Χρειάζεται να μελετήσουμε τις ανάγκες του συστήματος, προκειμένου να αποφασίσουμε ποιες λύσεις πρέπει να επιλέξουμε. Συμφωνώ με τον κος Ρωμανιά ότι, απαιτείται η δημιουργία ενός κλειστού λογαριασμού, ο οποίος δεν θα πρέπει να ανοίγει όταν η οικονομία βρίσκεται σε κρίση. Ο λογαριασμός θα πρέπει να ανοιχτεί μετά από αρκετά χρόνια, όταν το πρόβλημα του συστήματος θα είναι πραγματικά μεγάλο.

Θα μπορούσε βέβαια να επιβληθεί και άμεση φορολογία, όμως τα έσοδα θα είναι πολύ μικρά σε σχέση με τις ανάγκες του συστήματος. Κατά την άποψή μου, απαιτείται σταδιακή μετάβαση σε ένα σύστημα στο οποίο θα υπάρχει η εθνική σύνταξη και ένα μέρος του συστήματος θα είναι αυτό που οι οικονομολόγοι αποκαλούν «οιονεί κεφαλαιοποιητικό».

ΡΩΜΑΝΙΑΣ

Θέλω να κάνω μια ερώτηση. Στην εισήγηση του Προέδρου, οι αριθμοί για τους κοινωνικούς πόρους που αναφέρονται προέρχονται από τους κοινωνικούς προϋπολογισμούς των ετών 1992-1994. Οι αριθμοί αυτοί έχουν αλλάξει πάρα πολύ. Επίσης, θέλω να ρωτήσω αν υπάρχει κοινωνικός προϋπολογισμός έτους 2009.

ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

Γίνεται τώρα ο κοινωνικός προϋπολογισμός, ο οποίος έχει καθυστερήσει πολύ. Τον Οκτώβριο δεν υπήρχε καμία προεργασία.

ΡΩΜΑΝΙΑΣ

Θέλω να κάνω και μια επισήμανση στην εισήγηση του Προέδρου. Όλες οι προτάσεις που αναφέρονται σε αυτή θέτουν ως προϋπόθεση την προηγούμενη πάταξη της εισφοροδιαφυγής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Θα προχωρήσουμε στις επόμενες εισηγήσεις-προτάσεις για το θέμα της εισφοροδιαφυγής. Υπάρχουν δυο προτάσεις, μία από τον κ.ο Μαργιό και μια από την κα Παπαρρηγοπούλου. Θα ξεκινήσουμε με την εισήγηση-πρόταση του κ.ο Μαργιού.

Ακολουθεί η εισήγηση-πρόταση του κ.ο Μαργιού με τίτλο «**ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΤΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΤΟΥ Σ.Κ.Α.**»

I. Εισαγωγή:

Οι παρεμβάσεις / δράσεις που υλοποιήθηκαν από την περίοδο του 2ου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (1994 -1999) με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ», για τον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης αλλά και εν συνεχεία την περίοδο του 3ου ΚΠΣ (2000 – 2006) με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ», δεν κατάφεραν να επιφέρουν το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα έχοντας ως συνέπεια την διατήρηση του εκσυγχρονισμού της Δημόσιας Διοίκησης και της αξιοποίησης των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι ραγδαία αναπτυσσόμενες νέες τεχνολογίες, σε χαμηλά επίπεδα.

Εν τούτοις, ο βαθμός ωρίμανσης των εμπλεκόμενων εταίρων (κράτος, ιδιωτικός τομέας και πολίτες) είναι πλέον επαρκής, ώστε να επιτρέπει άμεσες και αποτελεσματικές παρεμβάσεις. Ενδεικτικοί παράγοντες που αποδεικνύουν την εξέλιξη της ωρίμανσης είναι:

- i. Η ευρεία χρήση του συστήματος Τραπεζικών Συναλλαγών μέσω του Διαδικτύου (e-banking).
- ii. Η λειτουργία των συστημάτων Μισθοδοσίας μέσω του διατραπεζικού συστήματος ΔΙΑΣ.
- iii. Η παροχή υπηρεσιών διαχείρισης της Μισθοδοσίας από τις Τράπεζες, αλλά και η δυνατότητα που προσφέρουν όλα τα δημοφιλή πακέτα μισθοδοσίας για την On Line σύνδεση και την αυτόματη ηλεκτρονική υποβολή της Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης (ΑΠΔ).
- iv. Η Ηλεκτρονική Διαχείριση της πληρωμής των Εισφορών π.χ. προς το ΙΚΑ-TEAM (όλο και περισσότεροι εργοδότες - επιχειρήσεις και φυσικά πρόσωπα - προσχωρούν στην ηλεκτρονική αγορά των ενσήμων).
- v. Η εναλλακτική δυνατότητα είσπραξης των εισφορών μέσω παγίων εντολών σε συνδυασμό με το e-banking (π.χ. ΟΑΕΕ).
- vi. Η δυνατότητα δημιουργίας ισχυρού ενιαίου συστήματος διαχείρισης μεγάλου όγκου πληροφοριών με την συνδρομή επί μέρους πηγών - συνιστωσών που χρησιμοποιούν τις νέες τεχνολογίες. Για την επιλογή των επί μέρους πηγών είναι δυνατό, να προβλέπονται εναλλακτικά σενάρια που θα θωρακίζουν την λειτουργία του ενιαίου συστήματος διαχείρισης και θα την καθιστούν ανεπηρέαστη από αστάθμητους παράγοντες.

II. Προτάσεις για την δημιουργία Ενιαίου Συστήματος Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Εισφορών:

Με βάση αναφοράς τους παραπάνω παράγοντες καθώς και την ισχυρή βούληση της Κυβέρνησης για δομική χρήση των Νέων Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠ & Ε), προτείνονται συνοπτικά τα παρακάτω:

1. Το έργο της Ηλεκτρονικής Διαχείρισης των περιοδικών ασφαλιστικών εισφορών, θα κατανέμεται στους παρακάτω εμπλεκόμενους:
  - i. Στον Ασφαλισμένο (π.χ. εργαζόμενο ή ελεύθερο επαγγελματία).
  - ii. Στον Εργοδότη (στην περίπτωση των μισθωτών).
  - iii. Στο Οικονομικό Ίδρυμα / Τράπεζα.
  - iv. Στον Ασφαλιστικό Φορέα π.χ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ΟΑΕΕ, ΟΓΑ κλπ.
  - v. Στον Οργανισμό Διαχείρισης της Ενιαίας Βάσης Δεδομένων ανά ΑΜΚΑ, ανεξαρτήτως Ασφαλιστικού Φορέα. Η Ενιαία αυτή Βάση, θα περιέχει διαχρονικά, όλες

τις αναλυτικές καταβολές των εισφορών που θα συνθέτουν την ασφαλιστική καρτέλα του ασφαλισμένου με την συντάξιμη υπηρεσία του ανά Φορέα Ασφάλισης²⁸.

2. Η κατανομή ρόλων και ευθυνών σε κάθε εμπλεκόμενο Εταίρο, θα εστιάζεται στα ακόλουθα:

α. Στην δημιουργία πλαισίου ελεγκτικού μηχανισμού, μέσω του οποίου κάθε εμπλεκόμενος Εταίρος, θα είναι υποχρεωμένος να ελέγχει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που αναλογούν στους λοιπούς εμπλεκόμενους Εταίρους. Στόχος, η εξασφάλιση συνθηκών απόλυτης Διαφάνειας.

β. Στην εξασφάλιση συνεχούς και απρόσκοπτης διαχείρισης της είσπραξης των εισφορών χωρίς εξάρτηση από κέντρα επιρροών.

Σε συνέχεια των ανωτέρω, παρατίθενται δύο ενδεικτικά παραδείγματα που αφορούν στην καταβολή των εισφορών στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ως και στον ΟΑΕΕ.

Α. Εισφορές προς ΙΚΑ-ΕΤΑΜ:

α. Ο εργοδότης θα υποβάλλει ηλεκτρονικά (με τον ίδιο τρόπο που γίνεται σήμερα προς το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ) στην συνεργαζόμενη Τράπεζα την Αναλυτική Περιοδική Δήλωση (ΑΠΔ) που περιέχει ανά εργαζόμενο όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με το μισθολόγιο του καθώς και ιδιαίτερες πληροφορίες σχετικά με την πρόσληψη ή την αποχώρηση εργαζομένων. Η ΑΠΔ, θα επέχει θέση πάγιας εντολής πληρωμής, σύμφωνα με την οποία θα εντέλλεται η Τράπεζα να προχωρήσει στην έκδοση των αντίστοιχων ηλεκτρονικών εμβασμάτων, (π.χ. ανά μήνα), για:

- i. την καταβολή του μισθού (καθαρές αποδοχές) προς τον μισθωτό ασφαλισμένο και
- ii. την εξόφληση των εισφορών (εργοδότη και εργαζομένου) προς το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Τροφοδότης των παραπάνω εμβασμάτων θα είναι κάποιος επιχειρηματικός λογαριασμός όψεως που θα τηρεί υποχρεωτικά ο Εργοδότης στην Τράπεζα και τροφοδοτούμενοι, ο λογαριασμός ταμιευτηρίου που θα τηρεί ο Εργαζόμενος στην ίδια ή σε άλλη Τράπεζα, καθώς και οι λογαριασμοί του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και κάθε άλλου δικαιούχου για τον οποίο καταβάλλονται εισφορές (π.χ. ΟΑΕΔ, ΕΤΕΑΜ, κλπ). Για την υλοποίηση της διατραπεζικής διακίνησης των εμβασμάτων θα χρησιμοποιηθεί το σύστημα ΔΙΑΣ.

---

²⁸ Η Ενιαία Βάση, θα μπορούσε να επεκταθεί ώστε να περιλαμβάνει και άλλες χρήσιμες πληροφορίες όπως π.χ. πληροφορίες που αφορούν στην καρτέλα δαπανών Υγείας, στο Ιατρικό Ιστορικό κ.λ.π.

2 Η διαδικασία αυτή δημιουργεί τις δομικές προϋποθέσεις για αρτιότερους ελέγχους από τους αρμόδιους Ελεγκτικούς Μηχανισμούς και κατ' επέκταση, έλεγχο και περιορισμό της Αδήλωτης («Μαύρης») εργασίας και Εισφοροδιαφυγής.

β. Οι υπηρεσίες του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, θα μπορούν να διαχειρίζονται τα εμβάσματα του Τραπεζικού Λογαριασμού Εισφορών, μέσω κατάλληλου λογισμικού, που διαθέτουν σήμερα οι υπηρεσίες e-banking των Τραπεζών, το οποίο παρέχει την δυνατότητα λήψης ηλεκτρονικού αρχείου με μία εγγραφή ανά έμβασμα. Στην εγγραφή αυτή, σε ιδιαίτερα πεδία, θα περιλαμβάνονται ο ΑΜΚΑ και ότι άλλο στοιχείο κρίνεται απαραίτητο για την ηλεκτρονική ταυτοποίηση της εισφοράς (των στοιχείων του ασφαλισμένου και του εργοδότη).

γ. Κάθε φορά που θα ολοκληρώνεται επιτυχώς η έκδοση και διακίνηση των παραπάνω εμβασμάτων, το πληροφοριακό σύστημα της Τράπεζας θα αποστέλλει αυτόματα ηλεκτρονικό μήνυμα (e-mail ή sms) στον ασφαλισμένο, καθώς και e-mail με αποδέκτες τον Εργοδότη και τον Οργανισμό Διαχείρισης της Καρτέλας Ασφάλισης, στο οποίο θα επισυνάπτεται ηλεκτρονικό αρχείο με όλες τις σχετικές με τις εισφορές πληροφορίες. Σε περίπτωση που ο Εργοδότης δεν έχει πρόσβαση σε υπηρεσίες e-mail ή sms η ενημέρωση θα του παρέχεται σε πραγματικό χρόνο, μέσω του Δελτίου Κίνησης του Τραπεζικού Λογαριασμού Όψεως («Τροφοδότης» λογαριασμός).

δ. Τα στοιχεία της ΑΠΔ, που θα υποβάλλονται ηλεκτρονικά προς την Τράπεζα, θα αποστέλλονται αυτόματα (μέσω e-mail) προς το ΙΚΑ-ΤΕΑΜ και τον Οργανισμό Διαχείρισης της Καρτέλας Ασφάλισης.

Εφόσον η μισθοδοσία παραμένει χωρίς μεταβολές, θα ισχύουν τα αναφερόμενα στην τελευταία Αναλυτική Περιοδική Δήλωση (ΑΠΔ) που έχει υποβληθεί και σύμφωνα με τα στοιχεία της οποίας θα εκδίδονται τα εμβάσματα από την Τράπεζα σε μηνιαία Βάση.

ε. Σε περίπτωση που, ο «Τροφοδότης» λογαριασμός όψεως του Εργοδότη δεν έχει επαρκές υπόλοιπο για την κάλυψη των ανωτέρω εμβασμάτων, τότε αυτά θα μπορούσαν να καλυφθούν πρόσκαιρα με μέτρα που θα θεσπισθούν, ως π.χ. η χορήγηση ειδικής πίστωσης από την Τράπεζα στον συγκεκριμένο («τροφοδότη») λογαριασμό όψεως του εργοδότη.

στ. Ο Οργανισμός Διαχείρισης της Καρτέλας Ασφάλισης, θα πραγματοποιεί ανά μήνα, σειρά ηλεκτρονικών διασταυρώσεων ως π.χ.:

i. ΑΜΚΑ ασφαλισμένων που περιλαμβάνονται μεν σε καταστάσεις ΑΠΔ, για τους οποίους όμως δεν καταβλήθηκαν εισφορές.

ii. ΑΜΚΑ ασφαλισμένων για τους οποίους καταβλήθηκαν λιγότερες εισφορές από αυτές του προηγούμενου μήνα παρά το γεγονός ότι αφορούν σε ίδιες ημέρες εργασίας.

iii. ...

Για τις όποιες αποκλίσεις που θα εντοπίζονται μέσω των ηλεκτρονικών διασταυρώσεων, θα εφαρμόζεται σειρά μέτρων ως π.χ.:

- ειδικές ρυθμίσεις πληρωμής με δόσεις για τους οφειλέτες που έχουν την δυνατότητα να καταβάλλουν τα οφειλόμενα.
- είσπραξη της οφειλής, μέσω των μηχανισμών συλλογής φόρων.
- αναγκαστική κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων.
- ...

ζ. Ο Οργανισμός Διαχείρισης της Καρτέλας Ασφάλισης, θα αποστέλλει σε τακτά χρονικά διαστήματα όπως το τέλος κάθε έτους, ενημερωτικό δελτίο λογαριασμού ασφάλισης προς κάθε ασφαλισμένο, ανεξαρτήτως της καταβολής ή μη των εισφορών. Το δελτίο αυτό, θα περιέχει αναλυτικά τις κινήσεις-καταβολές του συνόλου της αντίστοιχης περιόδου ασφάλισης, (όπως π.χ. όλου του έτους) και συνοπτικά ανακεφαλαιωτικά στοιχεία για το σύνολο της ασφαλιστικής υπηρεσίας. Ο Ασφαλισμένος, αν δεν συμφωνεί με τα στοιχεία του δελτίου, θα έχει δικαίωμα να υποβάλει, εντός εύλογου διαστήματος, ένσταση (ηλεκτρονική υποβολή από τον ίδιο ή μέσω ΚΕΠ), προς τον Οργανισμό Διαχείρισης 3.

Τα στοιχεία που θα τηρούνται στον Οργανισμό Διαχείρισης της Καρτέλας Ασφάλισης, θα μπορούν να παράσχουν επαρκείς αναλύσεις, για την άσκηση πολιτικής Point System (bonus-malus) που θα επιβραβεύει τους συνεπείς υπόχρεους στην καταβολή των εισφορών και θα επιβάλλει κλιμακωτά πρόστιμα σε όσους καθυστερούν ή δεν καταβάλλουν εισφορές.

η. Εναλλακτικά, θα παρέχεται η δυνατότητα σε όποιους ασφαλισμένους το επιθυμούν, να έχουν ηλεκτρονική πρόσβαση (μέσω ΑΜΚΑ και κωδικού-password) στην Ενιαία Βάση διαχείρισης της Καρτέλας Ασφάλισης, ώστε να μπορούν να ενημερώνονται διαρκώς για τις κινήσεις αναφορικά με την καταβολή των εισφορών τους.

B. Εισφορές προς ΟΑΕΕ:

α. Ο ελεύθερος επαγγελματίας (ασφαλισμένος), θα καταθέτει **ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ** στην συνεργαζόμενη Τράπεζα πάγια εντολή πληρωμής, σύμφωνα με την οποία θα εντέλλεται η Τράπεζα να καταβάλλει τις εισφορές του, κάθε φορά που ο ΟΑΕΕ στέλνει απαίτηση με την μορφή ηλεκτρονικού αρχείου. (Η δυνατότητα αυτή προσφέρεται σήμερα με ελεύθερη επιλογή του Ασφαλισμένου). Αξίζει να επισημανθεί, ότι κατά την κατάθεση της πάγιας εντολής, παρέχεται στον εντολέα το δικαίωμα να ορίσει και ανώτατο όριο ανάληψης .

3 Το παραπάνω δελτίο ασφάλισης θα μπορεί υπό προϋποθέσεις, να επέχει και θέση θεώρησης του βιβλιαρίου υγείας, μέχρι την αντικατάσταση του από κάποιο ηλεκτρονικό μέσο (πχ έξυπνη κάρτα).

Τροφοδότης του εμβάσματος θα είναι ο επιχειρηματικός λογαριασμός όψεως Λογαριασμός που θα τηρεί ο Ασφαλισμένος στην Τράπεζα και τροφοδοτούμενος ο υφιστάμενος λογαριασμός του ΟΑΕΕ.

Για την υλοποίηση της διατραπεζικής διακίνησης των εμβασμάτων θα χρησιμοποιηθεί σύστημα ΔΙΑΣ.

β. Οι υπηρεσίες του ΟΑΕΕ, θα μπορούν να διαχειρίζονται τα εμβάσματα του Τραπεζικού Λογαριασμού Εισφορών, μέσω κατάλληλου λογισμικού, που διαθέτουν σήμερα οι υπηρεσίες e-banking των Τραπεζών, το οποίο παρέχει την δυνατότητα λήψης ηλεκτρονικού αρχείου με μία εγγραφή ανά έμβασμα. Στην εγγραφή αυτή, σε ιδιαίτερα πεδία, θα περιλαμβάνονται ο ΑΜΚΑ και ότι άλλο στοιχείο κρίνεται απαραίτητο για την ηλεκτρονική ταυτοποίηση της εισφοράς (των στοιχείων του ασφαλισμένου).

γ. Κάθε φορά που θα ολοκληρώνονται επιτυχώς η έκδοση και διακίνηση των παραπάνω εμβασμάτων, το πληροφοριακό σύστημα της Τράπεζας θα αποστέλλει αυτόματα ηλεκτρονικό μήνυμα (e-mail ή sms) στον ασφαλισμένο, καθώς και e-mail με αποδέκτη τον Οργανισμό Διαχείρισης της Καρτέλας Ασφάλισης, στο οποίο θα επισυνάπτεται ηλεκτρονικό αρχείο με όλες τις σχετικές με τις εισφορές πληροφορίες.

δ. Σε περίπτωση που, ο τροφοδότης λογαριασμός όψεως του Ασφαλισμένου δεν έχει επαρκές υπόλοιπο για την κάλυψη των ανωτέρω εμβασμάτων, τότε θα μπορούσαν να καλυφθούν πρόσκαιρα με μέτρα που θα θεσπισθούν, ως πχ η χορήγηση ειδικής πίστωσης από την Τράπεζα στον συγκεκριμένο λογαριασμό όψεως του Ασφαλισμένου.

ε. Ο Οργανισμός Διαχείρισης της Καρτέλας Ασφάλισης, θα πραγματοποιεί ανά μήνα σειρά ηλεκτρονικών διασταυρώσεων ως π.χ.:

i. ΑΜΚΑ ασφαλισμένων που περιλαμβάνονται μεν σε καταστάσεις ΑΠΔ, για τους οποίους όμως δεν καταβλήθηκαν εισφορές.

ii. ΑΜΚΑ ασφαλισμένων για τους οποίους καταβλήθηκαν λιγότερες εισφορές από αυτές του προηγούμενου μήνα παρά το γεγονός ότι αφορούν σε ίδιες ημέρες εργασίας.

iii. ...

Για τις όποιες αποκλίσεις που θα εντοπίζονται μέσω των ηλεκτρονικών διασταυρώσεων, θα εφαρμόζεται σειρά μέτρων ως π.χ.:

- ειδικές ρυθμίσεις πληρωμής με δόσεις για τους οφειλότες που έχουν την δυνατότητα να καταβάλλουν τα οφειλόμενα.
- είσπραξη της οφειλής, μέσω των μηχανισμών συλλογής φόρων.
- αναγκαστική κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων.
- ...

στ. Ο Οργανισμός Διαχείρισης της Καρτέλας Ασφάλισης, θα αποστέλλει σε τακτά χρονικά διαστήματα όπως το τέλος κάθε έτους, ενημερωτικό δελτίο λογαριασμού ασφάλισης προς κάθε ασφαλισμένο, ανεξαρτήτως της καταβολής ή μη των εισφορών. Το δελτίο, θα περιέχει αναλυτικά τις κινήσεις-καταβολές του συνόλου της αντίστοιχης περιόδου ασφάλισης, (όπως π.χ.όλου του έτους) και συνοπτικά ανακεφαλαιωτικά στοιχεία για το σύνολο της ασφαλιστικής υπηρεσίας. Ο Ασφαλισμένος, αν δεν συμφωνεί με τα στοιχεία του δελτίου, θα έχει δικαίωμα να υποβάλει, εντός εύλογου διαστήματος, ένσταση (ηλεκτρονική υποβολή από τον ίδιο ή μέσω ΚΕΠ), προς τον Οργανισμό Διαχείρισης 4.

Τα στοιχεία που θα τηρούνται στον Οργανισμό Διαχείρισης της Καρτέλας Ασφάλισης, θα μπορεί να δώσουν επαρκείς αναλύσεις, για την άσκηση πολιτικής Point System (bonus-malus) που θα επιβραβεύει τους συνεπείς υπόχρεους στην καταβολή των εισφορών και θα επιβάλλει κλιμακωτά πρόστιμα σε όσους καθυστερούν ή δεν καταβάλλουν εισφορές.

ζ. Εναλλακτικά, θα παρέχεται η δυνατότητα σε όποιους ασφαλισμένους το επιθυμούν να έχουν ηλεκτρονική πρόσβαση (μέσω ΑΜΚΑ και κωδικού-password) στην Ενιαία Βάση διαχείρισης της Καρτέλας Ασφάλισης, ώστε να μπορούν να ενημερώνονται διαρκώς για τις κινήσεις αναφορικά με την καταβολή των εισφορών τους.

Σε κάθε ένα από τα παραπάνω ενδεικτικά παραδείγματα, περιγράφεται διαφορετικό πλαίσιο ενεργειών σε συνάρτηση:

- ✓ με τους ρόλους κάθε εμπλεκόμενου και
- ✓ με τις πληροφορίες που απαιτούνται ανά Φορέα Ασφάλισης για την ταυτοποίηση των εισφορών.

Είναι προφανές ότι στα παραδείγματα αυτά, υπάρχουν αρκετές ομοιότητες και περιορισμένες διαφοροποιήσεις.

III. Σύσταση Εξειδικευμένης Ομάδας Εργασίας - Χρονικός Ορίζοντας.

A. Συνοπτικά

Για τον σαφή προσδιορισμό της μεθοδολογίας δημιουργίας του Ενιαίου Συστήματος Διαχείρισης Εισφορών που δύναται να τεθεί σε λειτουργία από 01/01/2011, κρίνεται σκόπιμη η σύσταση εξειδικευμένης ομάδας εργασίας που θα αναλάβει την λεπτομερή ανάλυση του προτεινόμενου μοντέλου.

Στο πλαίσιο διαχείρισης του όλου έργου, η ομάδα αυτή θα προβεί και στις ακόλουθες ενέργειες:

4. Το παραπάνω δελτίο ασφάλισης θα μπορεί υπό προϋποθέσεις, να επέχει και θέση θεώρησης του βιβλιαρίου υγείας, μέχρι την αντικατάστασή του από κάποιο ηλεκτρονικό μέσο (πχ έξυπνη κάρτα).

1. Στην κωδικοποίηση του κανονισμού εισφορών ανά Φορέα Ασφάλισης.

2. Στον προσδιορισμό εναλλακτικών σεναρίων διαχείρισης της ηλεκτρονικής είσπραξης εισφορών σε συνάρτηση με τον κάθε Φορέα Ασφάλισης (π.χ. ΙΚΑ-TEAM, ΟΑΕΕ, ΕΤΑΠ-ΜΜΕ, ΕΤΑΑ, ΕΤΕΑΜ ΤΑΥΤΕΚΩ, ΤΕΑΣΤ ΟΓΑ, κλπ) και την παραπάνω κωδικοποίηση. Οι λειτουργίες και οι κανόνες ανά σενάριο, θα περιγραφούν με σαφήνεια και βάσει αυτών θα καταγραφούν οι ανάγκες σε υποστήριξη από πληροφοριακά συστήματα.

3. Στην διερεύνηση των δυνατοτήτων για την ηλεκτρονική υποστήριξη των αναγκών από τους εμπλεκόμενους Φορείς (Τράπεζες, Φορείς Ασφαλιστικοί, ΔΙΑΣ, Οργανισμός Διαχείρισης Ασφαλιστικής καρτέλας κλπ).

4. Στην καταγραφή των απαιτούμενων προσαρμογών ανά Φορέα Ασφάλισης, ώστε να ενταχθεί στο Ενιαίο Σύστημα Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Εισφορών.

Η ομάδα πρέπει να ξεκινήσει άμεσα το έργο της, ώστε να είναι εφικτή η κάλυψη χρονοδιαγράμματος ολοκλήρωσης σύμφωνα με τους εξής χρονικούς περιορισμούς:

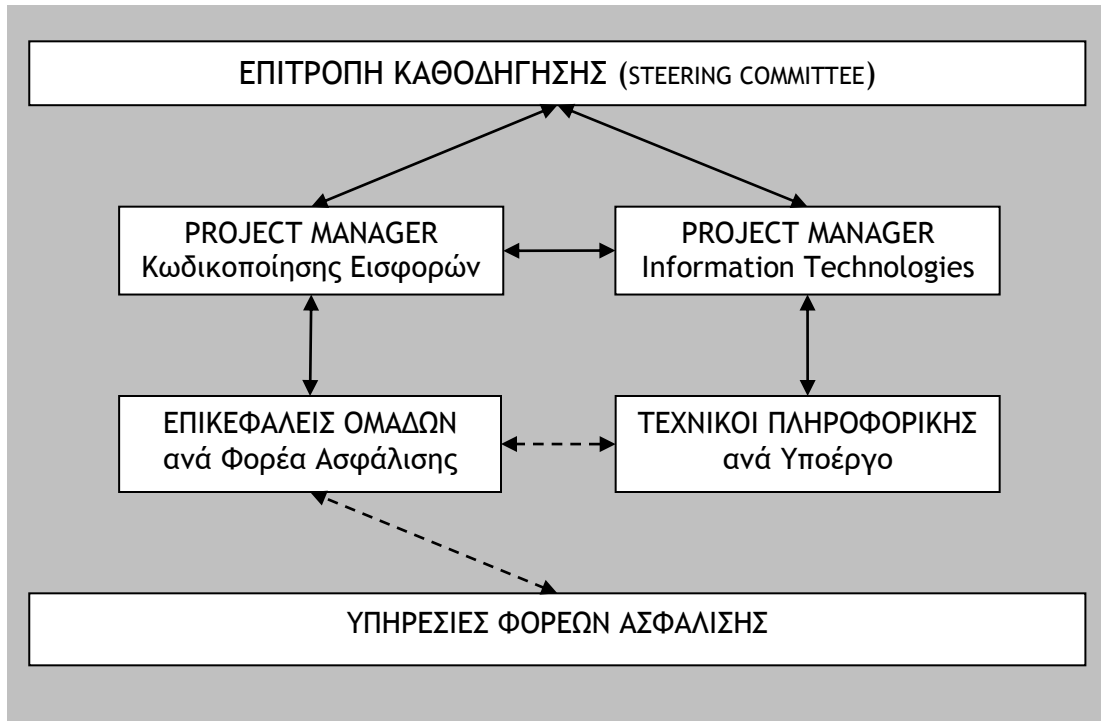
1. Ολοκλήρωση Ανάλυσης και υπόδειξη μεθοδολογίας σε διάστημα 3 μηνών.

2. Έγκαιρη Προετοιμασία των Φορέων που θα επιλεγθούν με στόχο την έναρξη λειτουργίας του συστήματος από 01/01/2011.

B. Οργάνωση Ομάδας Εργασίας:

B.1. Συνοπτικό Διάγραμμα οργάνωσης της Ομάδας Εργασίας

Για την διασφάλιση της επιτυχούς ολοκλήρωσης του έργου εντός του αυστηρά περιορισμένου σε διάρκεια χρονοδιαγράμματος, πρέπει να δομηθεί η Ομάδα εργασίας, σύμφωνα με το ακόλουθο συνοπτικό σχήμα:

B.2. Περιγραφή Ρόλων

Κατ' επέκταση των ανωτέρω παρατίθεται συνοπτική περιγραφή των κυριότερων ρόλων.

1. Επιτροπή Καθοδήγησης (steering committee)

Οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Καθοδήγησης πρέπει να είναι:

- Δυνατότητα παρέμβασης σε όλα τα υποέργα και τις διαδικασίες.
- Λήψη αποφάσεων. Όταν υπάρχει ανάγκη να αλλαχθούν σημαντικές διαδικασίες, ή χρειάζεται να αποφασιστούν παράμετροι που επηρεάζουν σημαντικά την ροή ολοκλήρωσης του έργου ή ακόμη και την δομή του αρχικού σχεδιασμού.
- Επίλυση διαφορών μεταξύ των project managers.
- Επίλυση διαφορών μεταξύ των Επικεφαλές Ομάδων.
- Έλεγχος της προόδου του έργου.
- Έγκριση αλλαγών στον προϋπολογισμό, χρονοδιάγραμμα και παραδοτέα του έργου.
- Αποδοχή φάσεων του έργου.

2. Project Managers

Οι αρμοδιότητες των Project Managers πρέπει να είναι:

- Σύνταξη και παρακολούθηση λεπτομερών καταστάσεων προϋπολογισμού, χρονοδιαγράμματος και παραδοτέων.

- Παρακολούθηση και συντονισμός ομάδων έργου ανά Φορέα Ασφάλισης, ή υποέργο Πληροφορικής.
- Έλεγχος του «Εύρους του έργου», ώστε να παραμείνει σαφώς καθορισμένο κατά τη διάρκεια υλοποίησής του και να αποφεύγονται η διόγκωση και η επιβράδυνση του.
- Λήψη αποφάσεων (business decisions) και Διαχείριση Αλλαγών (Change Management) που διευκολύνουν το έργο ώστε να τηρούνται τα χρονοδιαγράμματα και ο προϋπολογισμός.
- Διορθωτικές κινήσεις στη σύνθεση και τις αρμοδιότητες των ομάδων εργασίας.
- Επίλυση διαφορών μεταξύ των τμημάτων του Φορέα Ασφάλισης.
- Πρόταση για αλλαγές στον προϋπολογισμό, χρονοδιάγραμμα και παραδοτέα του έργου.
- Αποδοχή επιμέρους παραδοτέων του έργου.
- Τακτική αναφορά στον Project Manager και εφόσον κρίνεται απαραίτητο στην Επιτροπή Καθοδήγησης.

IV. ΣΤΟΧΟΙ

1. Διασπορά ρόλων και ευθυνών στους Εμπλεκόμενους Εταίρους με αποτέλεσμα την συστράτευση όλων στην πάταξη της εισφοροδιαφυγής.
2. Μηδενισμός του κόστους καταχώρησης δεδομένων λόγω της μετακύλησης του στους υπόχρεους Εργοδότες ή Ασφαλισμένους.
3. Θέσπιση ρεαλιστικών, απλών, κατανοητών και διαφανών διαδικασιών διαχείρισης της είσπραξης των Εισφορών.
4. Κωδικοποίηση και ομοειδής Διαχείριση των Εισφορών όλων των Ασφαλιστικών Φορέων, που θα συμβάλλει ουσιαστικά στο Έργο της όποιας Ενοποίησης των. Επιπρόσθετα, μέσω της κωδικοποίησης θα δοθεί η δυνατότητα χρήσης Ενιαίου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης των Λειτουργιών των Φορέων Ασφάλισης με αποτέλεσμα την συμμετοχή όλων στην χρηματοδότηση του και τον περιορισμό του λειτουργικού κόστους λόγω οικονομιών κλίμακας.
5. Αξιοποίηση της ισχυρά Οργανωμένης και Ασφαλούς Διαχείρισης των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών μέσω του περιβάλλοντος των Τραπεζών που υπερτερεί σαφώς του αντίστοιχου στη Δημόσια Διοίκηση.
6. Μείωση του λειτουργικού Κόστους με ταυτόχρονη αύξηση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τον Ασφαλισμένο.
7. Περιορισμένη εξάρτηση από μεμονωμένους Προμηθευτές λόγω της δυνατότητας χρήσης εναλλακτικών λύσεων.
8. Θέσπιση του Οργανισμού Διαχείρισης Ασφαλιστικής Καρτέλας ανά ΑΜΚΑ, που θα συμβάλλει ουσιαστικά στην καταγραφή της προϋπηρεσίας με αποτέλεσμα τον σημαντικό

περιορισμό του απαιτούμενου χρόνου για την χορήγηση σύνταξης ακόμη και στις περιπτώσεις Διαδοχικής Ασφάλισης.

9. Έγκυρη και έγκαιρη χορήγηση στατιστικών στοιχείων προς τα αρμόδια όργανα.

10. Παροχή αρωγής προς τους Ελεγκτικούς Μηχανισμούς προκειμένου να περισταλεί η μάστιγα της αδήλωτης (Μαύρης) εργασίας.

ΜΠΟΥΡΛΟΣ

Μια διευκρίνιση θα ήθελα να κάνω πριν περάσουμε στην επόμενη τοποθέτηση. Ανά πάσα στιγμή ο μισθωτός έχει τη δυνατότητα να ζητήσει από οποιοδήποτε υποκατάστημα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ενημέρωση σχετικά με την ασφαλιστική του κατάσταση. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι έχουν καταβληθεί και οι αντίστοιχες εισφορές. Δηλαδή, είναι δυνατόν να υποβάλλεται από τον εργοδότη η ΑΠΔ, χωρίς να καταβάλλονται και οι ανάλογες εισφορές, αλλά δεν δημιουργείται πρόβλημα στον εργαζόμενο, ο οποίος λαμβάνει κανονικά τις παροχές που δικαιούται, καθώς αυτό προβλέπεται από σχετική διάταξη της νομοθεσίας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Στην περίπτωση αυτή δηλαδή δεν ασκείται έλεγχος για την καταβολή ή μη των ασφαλιστικών εισφορών από τον εργοδότη.

ΡΩΜΑΝΙΑΣ

Η ρύθμιση αυτή είναι κοινωνικά δίκαιη, διότι στο παρελθόν ο ασφαλισμένος έφερε την ευθύνη για την καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών από τον εργοδότη, οι οποίες είχαν ήδη παρακρατηθεί. Δεν πρέπει να επαναληφθεί αυτό. Το θέμα που τίθεται είναι αν το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ενεργεί σωστά, προκειμένου να εισπράττει τις εισφορές, και δεν αρκείται μόνο στην υποβολή των ΑΠΔ. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να μεταφερθεί η ευθύνη για την καταβολή των εισφορών στον ασφαλισμένο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο λόγος στην κα Παπαρρηγοπούλου.

Ακολουθεί η πρόταση της κας Παπαρρηγοπούλου με τίτλο **ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ «ΕΙΣΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ».**

I. Εισαγωγικά

Οι παρακάτω σκέψεις αφορούν στη βελτίωση του υφιστάμενου καθεστώτος. Ωστόσο, όπως έχω ήδη αναπτύξει στην εισηγησή μου ενώπιον της Επιτροπής κατά τη συνεδρίαση της 12-01-2010 σχετικά με τη χρηματοδότηση των ασφαλιστικών οργανισμών, θα πρέπει να ανατεθεί σε μια ενιαία υπηρεσία η είσπραξη των εισφορών, ενδεχομένως στις ΔΟΥ, και να ολοκληρωθεί το ταχύτερο δυνατό η μηχανογράφηση των ασφαλιστικών οργανισμών. Τούτο μεταξύ άλλων θα επιτρέψει στον ασφαλισμένο μισθωτό να έχει πρόσβαση στον ατομικό του λογαριασμό ανά πάσα στιγμή μέσω του διαδικτύου και σε περίπτωση που δεν μπορεί να κάνει χρήση του διαδικτύου μέσω των ΚΕΠ και να

«ελέγχει» τον εργοδότη του ως προς τη δήλωση και την πληρωμή των ασφαλιστικών εισφορών.

Η «εισφοροδιαφυγή» αναφέρεται σε δύο διακριτές περιπτώσεις. Η πρώτη είναι η μη πληρωμή των εισφορών που έχουν βεβαιωθεί ως έσοδο του ασφαλιστικών οργανισμών και η δεύτερη την αδήλωτη εργασία που μειώνει τα έσοδα των ασφαλιστικών οργανισμών.

I. Βεβαιωμένες εισφορές που δεν έχουν πληρωθεί:

1) Τα αίτια της μη πληρωμής ενδιαφέρουν, διότι αν δεν αντιμετωπισθούν δεν επιλύεται το πρόβλημα της «εισφοροδιαφυγής». Συνοπτικά είναι τα εξής:

- Προσωρινή οικονομική αδυναμία του εργοδότη / αυτοαπασχολούμενου
- Οριστική οικονομική οικονομική αδυναμία του εργοδότη / αυτοαπασχολούμενου.
- Κενά της νομοθεσίας, για παράδειγμα στο πρώην ταμείου εφημεριδοπωλών (ΤΣΠΕΑΘ) τα πρακτορεία τύπου δεν υποχρεούνται κατά νόμο να χορηγούν στοιχεία για τις πωλήσεις πέραν των ορίων των Αθηνών και της Θεσσαλονίκης με αποτέλεσμα το ταμείο να μην γνωρίζει με ακρίβεια τις πωλήσεις και συνακόλουθα τις οφειλόμενες εισφορές και να δυσκολεύεται να εκδώσει Πράξεις Επιβολής Εισφορών.
- Ασάφειες και παρωχημένο της νομοθεσίας, για παράδειγμα στο πρώτην ΤΑΤΤΑ δεν είναι σαφές πότε το ύψος των εργοδοτικών εισφορών για τις επιχειρήσεις που απασχολούν τεχνικούς τύπου καθορίζεται στο 5% και πότε στο 16%.

2) Ως προς τις συνέπειες της μη πληρωμής:

Για τον αυτοαπασχολούμενο η μη πληρωμή σημαίνει ότι δεν θα θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα και σε κάθε περίπτωση το χρονικό διάστημα για το οποίο δεν έχει καταβάλλει εισφορές δεν θα συνυπολογισθεί συνταξιοδοτικά.

Για τον μισθωτό η εκ μέρους του εργοδότη μη πληρωμή των εισφορών σημαίνει ότι κατ' αρχήν ο χρόνος ασφάλισης θα συνυπολογισθεί συνταξιοδοτικά. Τούτο ισχύει πάντως υπό τους εξής περιορισμούς:

- Κατά το άρθρο 26 παρ. 8α του ΑΝ 1846/1951 α) οι μισθωτοί που ασφαλιζονται στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ οφείλουν εντός 12 μηνών από την αποχώρηση ή απόλυσή τους από την εργασία να δηλώσουν στο ΙΚΑ- ΕΤΑΜ τις ημέρες εργασίας τις οποίες πραγματοποίησαν, αλλά δεν ασφαλίστηκαν, άλλως δεν αναγνωρίζονται ασφαλιστικά. β) Δεν αναγνωρίζονται οι ημέρες εργασίας που πραγματοποιήθηκαν από ασφαλισμένο σε περίοδο για την οποία κατά την υποβολή της σχετικής αιτήσεως για αναγνώριση είχε παραγραφεί το δικαίωμα του ΙΚΑ -ΕΤΑΜ να καταλογίσει ασφαλιστικές εισφορές. Η ισχύς της διατάξεως αυτής έχει επεκταθεί και στην επικουρική ασφάλιση και σε όλους τους ασφαλιστικούς οργανισμούς για λογαριασμό των οποίων εισπράττει το ΙΚΑ -ΕΤΑΜ τις ασφαλιστικές εισφορές. Δεν ισχύει πάντως η διάταξη αυτή για τους άλλους ειδικούς οργανισμούς ασφαλίσεως μισθωτών για λογαριασμό των οποίων δεν εισπράττει τα έσοδα το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

3) Ως προς τη διαδικασία είσπραξης:

Ιδιαίτερα ανησυχητική είναι η αύξηση του αριθμού των εταιρειών που πτωχεύουν ή τελούν σε ειδική εκκαθάριση του Ν. 1892/90. Στις περιπτώσεις αυτές, παρά το προβλεπόμενο από τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας γενικό προνόμιο υπέρ των απαιτήσεων των ασφαλιστικών οργανισμών, οι ασφαλιστικοί οργανισμοί εισπράττουν ασημαντα ποσά σε σχέση με το ύψος των απαιτήσεών τους.

Στο ερώτημα γιατί οι ασφαλιστικοί οργανισμοί εισπράττουν μηδαμινά ποσά από την πτωχευτική περιουσία, η απάντηση είναι ότι η πτωχευτική περιουσία συνήθως είναι ασημαντή, ενδεικτικά, οι εγκαταστάσεις είναι μισθωμένες, ή το ακίνητο του εργοδότη βαρύνεται με προσημειώσεις υποθήκης υπέρ των τραπεζών, τα μηχανήματα έχουν αγορασθεί με leasing, κ.λπ. Δυστυχώς στην παρούσα οικονομική συγκυρία και ενόψει της μικρής ανταγωνιστικότητας των ελληνικών προϊόντων δεν αναμένεται να μειωθεί ο αριθμός των πτωχεύσεων. Επομένως, θα πρέπει να εστιάσει κανείς στο πώς οι ασφαλιστικές εισφορές θα εισπράττονται εγκαίρως.

Παράλληλα, και μέχρι ο σύνδικος πτωχεύσεως να λύσει τις συμβάσεις εργασίας των μισθωτών (κάτι που παίρνει αρκετούς μήνες από την παύση των εργασιών) οι μισθωτοί, ως έχοντες αξίωση επί του μισθού, ασφαλιζονται στους οικείους ασφαλιστικούς οργανισμούς και ο χρόνος μετρά συνταξιοδοτικά, ενώ δεν αναμένεται να καταβληθούν ασφαλιστικές εισφορές.

4) Ως προς τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν:

α) Μεταξύ του χρόνου βεβαιώσεως με την ευρεία έννοια και της ταμειακής βεβαιώσεως θα πρέπει να μεσολαβεί ο απολύτως αναγκαίος χρόνος. Αν δεν υπάρχει προθεσμία εντός της οποίας οφείλουν οι αρμοδιοί υπάλληλοι / όργανα να βεβαιώνουν τις εισφορές θα πρέπει να προβλεφθεί. Επίσης, θα πρέπει να προβλεφθεί ευθύνη των αρμόδιων υπαλλήλων / οργάνων για τη μη έγκαιρη (εντός της προθεσμίας) βεβαίωση των οφειλόμενων εισφορών.

β) Καλύτερος συντονισμός με τις ΔΟΥ που βεβαιώνουν ταμειακά τις οφειλές για τα ταμεία που δεν έχουν δημόσιο ταμείο τα ίδια.

γ) Κάθε ασφαλιστικός οργανισμός θα πρέπει να συντάξει κατάσταση οφειλόμενων εισφορών και να αναφέρεται δίπλα η βεβαίωσή τους ή / και η τυχόν ρύθμισή τους. Η κατάσταση αυτή θα πρέπει να τηρείται ηλεκτρονικά και να ενημερώνεται συνεχώς και τουλάχιστον κάθε μήνα.

δ) Τυχόν διοικητικές προσφυγές των εργοδοτών που αφορούν στις εισφορές θα πρέπει να εξετάζονται κατά προτεραιότητα και από τα αρμόδια όργανα, π.χ. Τοπικές Διοικητικές Επιτροπές, Διοικητικά Συμβούλια των ασφαλιστικών οργανισμών κ.λπ. Ευθύνη για καθυστέρηση στην εξέτασή τους.

ε) Στα διοικητικά δικαστήρια οι υποθέσεις που αφορούν στις εισφορές θα πρέπει να προτάσσονται (ενδεχομένως με αντικείμενο πάνω από ένα ορισμένο ποσό). Είναι καταστροφικό υπόθεση με αντικείμενο βεβαιωθείσες εισφορές ύψους 350.000 Ευρώ να συζητείται μετά τρία χρόνια από την κατάθεση του δικογράφου εκ μέρους του εργοδότη. Το πιο πιθανό είναι όταν η απόφαση θα τελεσιδικήσει να μην υφίσταται ο εργοδότης και

ο ασφαλιστικός οργανισμός να μην εισπράξει τελικώς τις εισφορές (στο μέτρο που θα τις δικαιωθεί).

στ) Οι πτωχεύσεις – ειδικές εκκαθαρίσεις θα πρέπει όλες να τις χειρίζεται μια εξειδικευμένη ενιαία για όλους τους ασφαλιστικούς οργανισμούς υπηρεσία, ώστε με συντονισμένες ενέργειες να εισπραχθεί το μεγαλύτερο δυνατό ποσό από την πτωχευτική περιουσία.

ζ) Οι ρυθμίσεις πάνω από ένα ποσό (π.χ. αν το οφειλόμενο ποσό υπερβαίνει τις εισφορές ενός εξαμήνου και το ποσό XXXXX Ευρώ) καθώς και κάθε νεότερη ρύθμιση λόγω απώλειας της προηγούμενης θα πρέπει να γίνονται από την αυτή ως άνω υπηρεσία (αρμόδια για τις πτωχεύσεις – ειδικές εκκαθαρίσεις).

Η υπηρεσία θα πρέπει να εξατομικεύει το γενικώς ισχύον πλαίσιο με κύριο κριτήριο τη δυνατότητα ανάκαμψης του εργοδότη / αυτοαπασχολούμενου. Τούτο προϋποθέτει έλεγχο μαζί με τη φορολογική αρχή της οικονομικής κατάστασεως του εργοδότη / αυτοαπασχολούμενου (περιουσίας, τζίρου, δαπανών κ.λπ.) μέσα από τους ισολογισμούς και τα υπόλοιπα οικονομικά στοιχεία. Αν υπάρχει προοπτική ανάκαμψης (π.χ. οι τράπεζες εξακολουθούν να τον δανειοδοτούν) να δίδονται ενδεχομένως και περισσότερες δυνατότητες από όσες παρέχει σήμερα το καθεστώς για τις ρυθμίσεις. Αν δεν υπάρχει, τότε θα πρέπει να εξετάζεται και το ενδεχόμενο της μη ρύθμισης ή της ρύθμισης με όρους που δεν θα επιβαρύνουν περαιτέρω τον ασφαλιστικό οργανισμό, π.χ. με την κατάθεση τραπεζικής εγγυητικής επιστολής για την καλή εκτέλεση της ρύθμισης.

η) Ειδικά για τα οικοδομικά έργα θα μπορούσε να προβλεφθεί ότι η προκαταβολή της άδειας θα είναι μεγαλύτερη, ώστε να αντιστοιχεί στο 1/3 του κατά το αντικειμενικό σύστημα υπολογισμού των εισφορών κόστους κατασκευής για τα έργα επιφανείας μεγαλύτερης των 2000 τ.μ και στο ¼ για τα έργα μικρότερης επιφανείας.

θ) Προβλέπεται – αν και στην πράξη εφαρμόζεται με μεγάλη καθυστέρηση - η αποστολή κάθε ημερολογιακού εξαμήνου από το ΙΚΑ -ΕΤΑΜ στην κατοικία των ασφαλισμένων απόσπασματος του ατομικού λογαριασμού ασφάλισης²⁹. Επομένως, οι τυχόν αντιρρήσεις του ασφαλισμένου ως προς τα παραπάνω στοιχεία που έχουν καταχωρισθεί στον ατομικό λογαριασμό ασφάλισης θα έπρεπε να υποβάλλονται σε εύλογο χρόνο μετά τη λήψη του παραπάνω ατομικού δελτίου, άλλως ο χρόνος ασφάλισης να μην αναγνωρίζεται.

ι) Σύσταση επιτροπής στη ΓΓΚΑ για να επεξεργάζεται βελτιώσεις – απλοποιήσεις της νομοθεσίας – εξορθολογισμό – των ρυθμίσεων των ΟΚΑ που αφορούν στις εισφορές. Κάθε ΔΣ, υπάλληλος ή ενδεχομένως και πολίτης (υπό προϋποθέσεις) να μπορεί να απευθυνθεί στην Επιτροπή θέτοντας προβλήματα που αφορούν στην είσπραξη των

---

²⁹ Ειδικότερα, περιλαμβάνει τα στοιχεία του εργοδότη, τις ημέρες ασφάλισης, τις αποδοχές και τα λοιπά στοιχεία που προκύπτουν από την μηχανογραφημένη επεξεργασία των αναλυτικών περιοδικών δηλώσεων (ΑΠΔ) που υποβλήθηκαν από τους εργοδότες για τις μισθολογικές περιόδους του ημερολογιακού εξαμήνου. Επίσης, περιλαμβάνει και τις ακυρώσεις ή μετατροπές ασφάλισης που αφορούν προγενέστερες μισθολογικές περιόδους με τις οποίες ενημερώθηκε το μηχανογραφικό σύστημα σε χρόνο μεταγενέστερο από την έκδοση του προηγούμενου απόσπασματος.

εισφορών. Να κληθούν οι ΟΚΑ να ενημερώσουν εγγράφως την επιτροπή ποια είναι τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν σε σχέση με τις εισφορές.

***

II. Αδήλωτη εργασία:

1) Τα κύρια αίτια της εν όλω ή εν μέρει αδήλωτης εργασίας:

- Περιορισμένα ανταποδοτικός χαρακτήρας των συντάξεων (βλ. την εισήγηση του κ. Δ. Μπούρλου στην Επιτροπή κατά τη συνεδρίαση της 12.01.2010).
- Προσπάθεια μείωσης του κόστους εργασίας επί μισθωτής εργασίας.
- Χαμηλό εισόδημα των αυτοτελώς απασχολούμενων και πρόταξη της επιβίωσης.

2) Τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν:

- Πέραν της ανταποδοτικότητας μεταξύ των συντάξεων και των εισφορών καθώς και της εντάσεως των ελέγχων που ήδη έχουν προταθεί αναλυτικά στην ως άνω αναφερόμενη εισήγηση του κ. Δ. Μπούρλου, θα πρέπει οι μισθωτοί να έχουν μεγαλύτερη προσωπική ευθύνη για την ασφάλισή τους.

Η ρύθμιση που ισχύει για το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, σύμφωνα με την οποία οι μισθωτοί χάνουν το δικαίωμα αναγνώρισης χρόνου, αν δεν καταγγείλουν τον εργοδότη εντός 12 μηνών από την απόλυση ή την αποχώρησή τους από την εργασία θα πρέπει να επεκταθεί και στους ειδικούς οργανισμούς ασφάλισης μισθωτών. Επίσης, η ρύθμιση που ισχύει για το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ να μην αναγνωρίζονται στον μισθωτό ημέρες εργασίας για τις οποίες έχει παραγραφεί το δικαίωμα του ασφαλιστικού οργανισμού να αναζητήσει τις εισφορές θα πρέπει να επεκταθεί σε όλους τους ασφαλιστικούς οργανισμούς μισθωτών.

- Θα μπορούσαν να δοθούν κίνητρα για την ασφάλιση της μικρής εργασίας, π.χ. έκπτωση των ασφαλιστικών εισφορών από το εισόδημα του ιδιώτη - εργοδότη.
- Απλοποίηση της διαδικασίας για την ασφάλιση της μικρής εργασίας, π.χ. απλούστερος τύπος δηλώσεως (όχι ΑΠΔ). Υποβολή της μέσω του διαδικτύου ή στην περίπτωση που δεν υπάρχει τέτοια δυνατότητα και μέσω του ΚΕΠ. κ.λπ.
- Μείωση – επιδότηση - των εργοδοτικών εισφορών για τους αυτοαπασχολούμενους που ξεκινούν την επαγγελματική τους δραστηριότητα (υπό προϋποθέσεις).
- Μείωση των εισφορών για τους εργοδότες που απασχολούν εργαζόμενους σε συγκεκριμένους τομείς της οικονομίας που κρίνεται σκόπιμο να αναπτυχθούν στη χώρα.
- Στις γκρίζες περιπτώσεις μεταξύ αυτοτελούς απασχόλησης και μισθωτής εργασίας να ξεχωρίσει η υπαγωγή στην ασφάλιση από το εργασιακό καθεστώς με το σκεπτικό ότι την κοινωνική ασφάλιση ενδιαφέρει ο εργαζόμενος / απασχολούμενος να έχει ασφαλιστική κάλυψη και όχι η αυτή καθ' εαυτή φύση της εργασιακής σχέσεως. Να επιλέγει ο ασφαλισμένος και στην περίπτωση που επιλέγει τον ΟΑΕΕ να καταβάλλει ο οιονεί «εργοδότης» ποσοστό των εισφορών του ασφαλισμένου στον ΟΑΕΕ. Παρόμοιο καθεστώς έχουν οι έμμισθοι δικηγόροι, οι οποίοι δεν είναι μισθωτοί, ωστόσο ο εντολέας τους καταβάλλει ποσοστό των ασφαλιστικών τους εισφορών στο ΕΤΑΑ.

ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κε Υπουργέ θα ήθελα για το θέμα της εισφοροδιαφυγής να επισημάνω το εξής: Τώρα που βρίσκομαι στον Ο.Α.Ε.Ε. και έχω πλήρη εικόνα για το τι εφαρμόζεται στην πράξη, διαπιστώνω ότι κάποια πράγματα που ακούγονται, δεν είναι δυνατόν να εφαρμοστούν στην πράξη. Για παράδειγμα όσον αφορά στην εισφοροδιαφυγή, υπάρχουν πολλές δυσκολίες κατά την επιβολή προστίμων και τελών, καθώς δεν υπάρχει η κατάλληλη υποδομή. Στον Ο.Α.Ε.Ε. η εν λόγω διαδικασία διενεργείται από ένα τμήμα με μικρό αριθμό προσωπικού, το οποίο ταυτόχρονα ασχολείται και με άλλα θέματα, όπως συντάξεις, εισφορές, κ.λ.π.. Παράλληλα το προσωπικό αυτό διατρέχει τον κίνδυνο, σε περίπτωση λάθους, να δεχθεί και μηνύσεις. Θα πρέπει λοιπόν να δημιουργηθεί ένα τμήμα που να έχει γνώσεις και να ασχολείται μόνο με αυτό το αντικείμενο. Επίσης, αναφορικά με τις διαδικασίες που υπάρχουν για την αναγκαστική είσπραξη, μέχρι τώρα δεν ήταν δυνατή η εφαρμογή τους. Γίνεται ένας σχεδιασμός, με την καταγραφή των αδυναμιών του συστήματος, προκειμένου να καταλήξουμε σε ένα σχέδιο για την εφαρμογή της αναγκαστικής είσπραξης των εισφορών. Τα βήματα που απαιτούνται είναι: α. νέο οργανόγραμμα με ανακατανομή των αρμοδιοτήτων των τμημάτων, β. εκπαίδευση-εξειδίκευση των υπαλλήλων και βαθιά γνώση του αντικειμένου και γ. μηχανογράφηση του συστήματος.

Υπάρχουν δυο προτάσεις, μία για πάγια ρύθμιση των οφειλόμενων εισφορών και μια για πιο περιορισμένη. Αρχικά διαφωνούσα με την περιορισμένη ρύθμιση, τώρα όμως έχω – λόγω της άμεσης εμπειρίας μου στον ΟΑΕΕ- αλλάξει άποψη. Θα μπορούσε αρχικά να προηγηθεί μια περιορισμένου χρονικού διαστήματος ευνοϊκή ρύθμιση για ένα ορισμένο χρονικό διάστημα ακόμα και χωρίς υποχρέωση καταβολής προκαταβολής, π.χ. έξι μηνών (το πολύ). Και αυτό συμφέρει το σύστημα, γιατί –όπως ανέλυσαν ο κ. Μπούρλος και η κ. Παπαρρηγοπούλου – η διαδικασία των αναγκαστικών μέτρων είναι εξαιρετικά χρονοβόρα και αναποτελεσματική ως προς την εισροή εσόδων στο σύστημα. Όσοι εργοδότες δεν είναι συνεπείς με την ευνοϊκή αυτή ρύθμιση να μπου στη διαδικασία της αναγκαστικής είσπραξης των οφειλόμενων εισφορών .

Στη συνέχεια, όμως, να γίνει μια πάγια ρύθμιση των οφειλόμενων εισφορών (σχετική πρόταση έχω ήδη καταθέσει) , ώστε να μπου τα πράγματα σε τάξη.

Σε ό,τι αφορά την ΑΠΔ του οικόσιτου προσωπικού δεν θεωρώ ότι είναι δύσκολο να γίνει, πρόκειται για απλή συμπλήρωση ενός εντύπου που δίνει το ΙΚΑ στον εργοδότη.

ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Άρα, εσείς λέτε ότι ως προαπαιτούμενο της πάγιας ρύθμισης μια προηγούμενη ευνοϊκή . Γιατί; Αν αυτό γίνει φέτος, γιατί να μη γίνει και του χρόνου;

ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ο ν. 2676/99 αναφέρεται σε μια πάγια ρύθμιση οφειλών, η οποία ισχύει και σήμερα. Δεν είναι εύκολο να εισπράξουμε οφειλόμενες εισφορές από αυτή τη ρύθμιση.

ΡΩΜΑΝΙΑΣ

Ο ν. 2676/99, ο νόμος Παπαϊωάννου δηλαδή, προβλέπει μια πάγια ρύθμιση. Πάγια όμως πρακτική των Κυβερνήσεων είναι η συνεχής ανατροπή αυτής της πάγιας ρύθμισης με άλλες ευνοϊκότερες επιμέρους ρυθμίσεις που θέτουν στο περιθώριο την πάγια ρύθμιση του ν. 2676/99.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Αυτή η πρακτική των επιμέρους ευνοϊκών ρυθμίσεων, πώς εμποδίζεται;

ΡΩΜΑΝΙΑΣ

Δεν εμποδίζεται. Είναι θέμα πολιτικής βούλησης. Δεν μπορούμε να βάλουμε ασφαλιστικές δικλείδες στο Σύνταγμα.

ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Η πάγια ρύθμιση του ν. 2676/99 είναι μια πολύ καλή διάταξη, έχει όμως ένα πρόβλημα : εάν κάποιος οφειλέτης χάσει τη ρύθμιση , επειδή δεν τηρεί τους όρους της, αλλά πάει σε άλλη πιο επιβαρυντική διαδικασία, δηλαδή δεν μπορεί να ξαναμπει στην αρχική ρύθμιση. Η πρόταση που έχω κάνει συνίσταται ακριβώς στη θεραπεία αυτού του προβλήματος.

ΜΠΟΥΡΛΟΣ

Οι επιμέρους ευνοϊκές ρυθμίσεις δεν έγιναν με διατάξεις που τροποποιούσαν το ν. 2676/99, αλλά ίσχυαν εκ παραλλήλου και για ορισμένο χρονικό διάστημα. Ο κ. Κυριάκης το λέει αυτό επειδή στον ΟΑΕΕ έχει καιρό να γίνει ευνοϊκή ρύθμιση οφειλόμενων εισφορών, σε αντίθεση με το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Δεν είμαι υπέρ των ευνοϊκών ρυθμίσεων, αλλά την αδυναμία της πάγιας ρύθμισης του ν. 2676/99, θεωρώ ότι πρέπει να τη θεραπεύσουμε.

ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Εσείς, κ. Κυριάκη, στον ΟΑΕΕ, έχετε ένα μεγάλο ποσοστό εισφοροδιαφυγής, περίπου «νομιμοποιημένης».

Ας μπούμε, λοιπόν, στη λογική σας: Εάν κάνατε μια έκτακτη ευνοϊκή ρύθμιση στον ΟΑΕΕ, πόσα χρήματα πιστεύετε ότι θα εισπράττατε και πόσο θα μειώνατε την εισφοροδιαφυγή;

ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Από τα στοιχεία μας –σε συνεργασία με την ΗΔΙΚΑ- προκύπτει ότι σε όσους πάει ειδοποιητήριο ταχυπληρωμής των ασφαλιστρών τους πληρώνει το 50%. Δηλαδή η

εισφοροδιαφυγή στον ΟΑΕΕ πρέπει να ανέρχεται σε περίπου 25-27% και όχι πάνω από 30%.

Επιπλέον, από τον ΟΑΕΕ δεν παίρνει κανείς σύνταξη εάν προηγουμένως δεν έχει καταβάλει τις αναλογούσες εισφορές, σε αντίθεση με το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ στο οποίο είτε καταβάλει ο εργοδότης εισφορές είτε όχι ο ασφαλισμένος θα πάρει τις παροχές που δικαιούται.

ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

Σε σχέση με τον ΟΑΕΕ: από ό,τι φαίνεται στον Προϋπολογισμό 2010, ίσως –ως Υπουργείο – να έχουμε σοβαρό πρόβλημα να χρηματοδοτήσουμε το προβλεπόμενο με τον Προϋπολογισμό του ΟΑΕΕ έλλειμμά του. Από τα τελευταία στοιχεία που έχουμε ο ΟΑΕΕ θα χρειαστεί επιπλέον 550 εκ. ευρώ πέραν των προβλέψεων που έχουν εγγραφεί στον Προϋπολογισμό του. Άρα, πρέπει να βρούμε τρόπους να χρηματοδοτήσουμε αυτό το έλλειμμα των 550 εκ.

Ο πρώτος τρόπος είναι να αυξηθεί η αυτοχρηματοδότηση του ίδιου του ΟΑΕΕ: σήμερα με τα στοιχεία του Υπουργείου για το 2009 η εισφοροδιαφυγή στον ΟΑΕΕ θα ανέλθει σε 1 δις ευρώ. Άρα, ο στόχος μας για το 2010 είναι να εισπράξουμε ένα μέρος των οφειλών του 2009 και να περιορίσουμε όσο το δυνατό περισσότερο την εισφοροδιαφυγή του 2010, ώστε να εξοικονομήσουμε ένα ποσό της τάξης –κατά τη γνώμη μου – των 300 εκ. Αυτά, όμως προσαυξάνονται κατά 100 εκ. ευρώ από τη συμμετοχή του Δημοσίου για την ασφάλιση των νέων- μετά την 1-1-1993 υπαχθέντων στην ασφάλιση (σύμφωνα με το ν. 2084/92). Αν επιτευχθεί λοιπόν ο στόχος της αύξησης των εσόδων του ΟΑΕΕ κατά 300 εκ. ευρώ, η χρηματοδότηση του θεωρώ ότι θα είναι ομαλή. Άρα, ο στόχος για το 2010 είναι να εισπράξει ο ΟΑΕΕ 300 εκ. περισσότερα από τις προβλέψεις του Προϋπολογισμού.

ΛΟΠΑΤΑΤΖΙΔΗΣ

Θα ήθελα να μιλήσω –όχι ως τεχνικός γνώστης του συγκεκριμένου ζητήματος – αλλά ως πολίτης που βιώνει το πρόβλημα της εισφοροδιαφυγής. Κατά τη γνώμη μου τα άμεσα και εύκολα υλοποιήσιμα μέτρα θα έπρεπε να κινούνται σε 4 άξονες:

1ος άξονας: έχει να κάνει με τα διαθέσιμα εργαλεία. Για παράδειγμα: τις ηλεκτρονικές δυνατότητες που έχει σήμερα το ΙΚΑ και το γεγονός ότι δεν είναι συνδεδεμένο με το TAXIS. Να βρούμε δηλαδή έναν τρόπο σύνδεσης του ΟΠΣ-ΙΚΑ με το TAXIS, ώστε να ελεγχθεί η εισφοροδιαφυγή. Φυσικά υπάρχουν και άλλοι αντίστοιχοι τρόποι και σε άλλα Ταμεία

2ος άξονας: ένα δεύτερο θέμα κεφαλαιώδους σημασίας είναι να αναμορφωθεί πλήρως ο ελεγκτικός μηχανισμός. Πρέπει να δημιουργηθεί ένα νέο μοντέρνο και αδιάβλητο σύστημα ελέγχου, ώστε να μη δίνει σε κανένα τη δυνατότητα να παρεμβαίνει στην αποτελεσματικότητά του. Στην Ευρώπη υπάρχουν τέτοια μοντέλα, προσωπικά έχω υπόψη μου το μοντέλο του Βελγίου που είναι αποτελεσματικό.

3ος άξονας: η δημιουργία κινήτρων για την αποπληρωμή των εισφορών.

4ος άξονας: πώς οι ίδιοι οι πολίτες βιώνουν το συγκεκριμένο θέμα της εισφοροδιαφυγής . Έχω την αίσθηση ότι η πλειοψηφία των πολιτών δεν βλέπουν μια σχέση κόστους – οφέλους θετική γι’ αυτούς αν καταβάλλονται από όλους οι εισφορές. Θεωρώ ότι η Πολιτεία πρέπει με διάφορες μεθόδους να το αντιμετωπίσει αυτό. Προς αυτή την κατεύθυνση, πολύ ορθά η κ. Παπαρηγοπούλου εντόπισε ότι οι πολίτες ανά πάσα στιγμή μέσω Η/Υ να μπορούν να ενημερώνονται για τις εισφορές που έχουν για λογαριασμό τους καταβάλει οι εργοδότες αλλά και οι ίδιοι .

ΜΑΡΓΙΟΣ

Λέμε συνέχεια ότι από πλευράς μακροοικονομικής το μέγεθος του προβλήματος είναι τεράστιο. Επιπλέον, χρειάζεται να κάνουμε μια προσπάθεια για να ελέγξουμε την εισφοροδιαφυγή και τη μαύρη εργασία. Δείτε τη σχετική έκθεση που έχω κάνει και θα διαπιστώσετε πολύ καλά .

Επιπλέον, θεωρώ ότι θα έπρεπε να αφιερώσουμε μία ή δύο συνεδριάσεις στον τομέα της υγείας , διότι εκεί έχουμε μεγάλο πρόβλημα.

Ακούγεται ότι οι δαπάνες υγείας (ιδιωτική και δημόσια) είναι περίπου 10-12% του ΑΕΠ. Χρειάζεται λοιπόν να περιορίσουμε τη σπατάλη και σε αυτό τον τομέα.

ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Να διευκρινίσω δύο - τρία πράγματα: μεταξύ των δομικών αλλαγών έχουμε τονίσει την αναγκαιότητα μιας πάγιας ρύθμισης, ώστε να μην υπάρχει περιθώριο πελατειακών ρυθμίσεων. Πελατειακές παρεμβάσεις συναντάμε καθημερινά στο σύστημα και αυτό είναι ολοφάνερο αν κοιτάξει κανείς τη λειτουργία του ασφαλιστικού συστήματος κατά τις τρεις μεταπολιτευτικές δεκαετίες. Άρα, έχουμε μια συλλογική υποχρέωση που δεν αναφέρεται μόνο στο ζήτημα των παγίων ρυθμίσεων αλλά την υποχρέωση της συνολικής διασφάλισης του ασφαλιστικού μας συστήματος από πελατειακές παρεμβάσεις.

Παράδειγμα: υπάρχει ένας Λογαριασμός Αλληλεγγύης. Η Κυβέρνηση σήμερα πίστωσε σ’ αυτόν 550 εκ. ευρώ. Ποιος αποκλείει στο μέλλον πολιτικές παρεμβάσεις στο Λογαριασμό; Διασφαλίζουμε ότι οποιαδήποτε παρέμβαση στο Λογαριασμό αυτόν απαγορεύεται.

Επίσης, έχουμε τον πρωτοφανή θεσμό των εθελουσίων εξόδων. Απαράδεκτος και πελατειακός που φορτώνει δυσβάστακτα τα ασφαλιστικά ταμεία.

Αναφορικά με τη πρόταση του κ. Τσακλόγλου, δηλαδή μετάβαση από ένα σύστημα σε άλλο (το παρόν και το μέλλον) σημειώνω ότι, δεν μπορούμε να πάμε εκεί, θα πάμε πιο ευθύγραμμο, δεν θα έχουμε δύο συστήματα. Πάντως, αν πήγαινε κανείς σε ένα πυλώνα κεφαλαιοποιητικό, ποιος θα διασφάλιζε τον τρόπο διαχείρισης, όχι τον έντιμο ή μη των χρημάτων, αλλά τον πελατειακό ή μη .

Αυτά και πολλά άλλα μας υποχρεώνουν, όταν θα τελειώσουμε την 15η Μαρτίου τη δουλειά μας συνολικά εδώ στην Επιτροπή να έχουμε βρει εκείνο το θεσμικό τρόπο που

θα προστατεύει όλο το σύστημα από θεσμικές παρεμβάσεις. Εμείς συσχεπτόμενοι με τον κ. Παπακωνσταντίνου γι' αυτόν τον πόρο, για τον οποίο θα σας μιλήσουμε, τείνουμε να καταλήξουμε.

Υπάρχει τρόπος που διώχνει την πολιτική από το ασφαλιστικό σύστημα. Χρειάζεται να μείνει η πολιτική μακριά από το σύστημα. Το σύστημα να δουλέψει με βάση τα κριτήρια που θα του δώσουμε και για το παρόν και για το μέλλον. Όταν, λοιπόν, είπαμε πάγια ρύθμιση για τις οφειλές είχαμε στο μυαλό μας μια ρύθμιση που θα την ψηφίσουμε και μαζί με όλα τα άλλα θα υπόκειται σε ένα διαχειριστικό έλεγχο που δεν θα μπορεί ο νομοθέτης να παρεμβαίνει, παρά μόνο εάν η ανάγκη παρέμβασης είναι πάρα πολύ μεγάλη και αν για την παρέμβαση αυτή συμφωνούν μια σειρά από εγγυητές του συστήματος. Αυτή είναι η γραμμή μας και σίγουρα μπορούμε να κάνουμε κάτι πολύ σοβαρό για τις εγγυήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Θα ήθελα να συζητήσουμε την πρόταση του κ. Μαργιού να δημιουργηθούν τρεις φορείς: ένας φορέας για την είσπραξη των εισφορών, ένας φορέας για την απονομή των συντάξεων και ένας φορέας για την αξιοποίηση της περιουσίας. Να συζητήσουμε δηλαδή αυτό το θέμα και αν συμφωνούμε να φτιάξουμε μια ομάδα από εκπροσώπους των κοινωνικών εταίρων για να εξειδικεύσουμε την πρόταση.

ΡΩΜΑΝΙΑΣ

Το οποίο ακούγεται πολύ γραφειοκρατικό. Μου θυμίζει το ν. 3655/2008 που τα 133 ταμεία έγιναν 13 αλλά διατήρησε το καθένα το Καταστατικό του. Ομολογώ ότι δεν καταλαβαίνω το όφελος από αυτή την πρόταση.

ΜΑΡΓΙΟΣ

Να αναφερθώ στο θέμα της είσπραξης των εισφορών, αυτή τη στιγμή υπάρχουν στην ουσία 130 μηχανογραφήσεις.

ΡΟΜΠΟΛΗΣ

Για την αξιοποίηση της περιουσίας υπάρχει η ΑΕΔΑΚ του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, εκεί αξιοποιούμε την περιουσία του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ αλλά τα άλλα ταμεία δεν έχουν αποθεματικά και δεν έρχονται στην ΑΕΔΑΚ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Αυτή η ιδέα παραμένει μετέωρη.

ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

Η πρόταση του κ. Μαργιού θα είχε αξία να διερευνηθεί σε σχέση με τις δυνατότητες σύμπραξης των ταμείων για την είσπραξη των εισφορών, για την αξιοποίηση της

περιουσίας που όμως υπάρχει νομοθετικό πλαίσιο μέσω της ΑΕΔΑΚ του ΙΚΑ αλλά δεν υπάρχει πλαίσιο για την αξιοποίηση των ακινήτων. Θα μπορούσε εκεί να δημιουργηθεί σχετικό νομοθετικό πλαίσιο, όπως επίσης και για την από κοινού διαπραγμάτευση για την αγορά υπηρεσιών υγείας ή τη συνυπογραφή συμβάσεων για την αγορά υπηρεσιών υγείας αλλά και για τις πρωτοβάθμιες υπηρεσίες υγείας .

Σε αυτά τα πεδία, όχι βέβαια στις παροχές, θα μπορούσε να γίνει μια επεξεργασία για να δούμε πόσα ταμεία θα μπορούσαν να συνεργαστούν στα πλαίσια και της δικής μας προγραμματικής δέσμευσης για τη σύμπραξη των 4 τεσσάρων ταμείων, ήτοι του ΙΚΑ, ΟΑΕΕ, ΟΓΑ και ενδεχομένως και του ΟΠΑΔ στο τομέα της υγείας. Θα ήθελα να επισημάνω βέβαια, κε Μαργιέ, - διάβασα με πολύ προσοχή την ενδιαφέρουσα εισήγησή σας για το πώς καταβάλλονται οι εισφορές- δεν ξέρω αν είναι δική σας άποψη ή την έχετε συζητήσει με τη ΓΣΕΒΕ και τις οργανώσεις. Η πρότασή σας, δεν ξέρω αν μπορεί να εφαρμοστεί, αλλά δεν μας αφήνει αδιάφορους.

Να διευκρινίσω τώρα μερικά σημεία για την αποφυγή παρεξηγήσεων: σε ό,τι αφορά την αλλαγή στην κατάθεση της ΑΠΔ δεν εννοούμε σε καμία περίπτωση αλλαγή της υποχρέωσης της επιχείρησης να καταβάλλει τις εισφορές. Δηλαδή οι εργαζόμενοι θα έχουν τις παροχές τους, αλλά η επιχείρηση θα πληρώσει το πολύ υψηλότερο πρόστιμο για μη κατάθεση ΑΠΔ και όχι το πρόστιμο που υπάρχει για καθυστέρηση.

Σε ό,τι αφορά το νέο τρόπο ασφάλισης του οικόσιτου, του κατ' οίκον του εργοδότη προσωπικού και των αγρεργατών, θα υπάρξει πληρέστερη παρουσίασή του στη συνέντευξη τύπου που θα δώσει η Πολιτική ηγεσία του Υπουργείου. Σαφώς θα πληρώνονται ασφαλιστικές εισφορές -δεν θέλουμε να διαιωνίσουμε το καθεστώς ανασφάλιστης εργασίας-, άλλωστε η εκτίμηση είναι ότι κάθε μέρα χάνονται από την ανασφάλιστη εργασία αυτού του προσωπικού 250.000 ημέρες ασφάλισης. Θα πληρώνονται λοιπόν ασφαλιστικές εισφορές γι' αυτό το προσωπικό, το ύψος των οποίων είναι περίπου 145 ευρώ το μήνα για το οικόσιτο προσωπικό. Για τους αγρεργάτες – δεδομένου του ύψους του ημερομισθίου τους, δηλαδή 35-40 ευρώ – η εισφορά που αντιστοιχεί στον ΟΓΑ και σήμερα δεν καταβάλλεται είναι 2,5-3 ευρώ για κάθε ημερομίσθιο. Έχουμε λοιπόν την απαίτηση από τον εργαζόμενο, προκειμένου να δικαιωθεί τις παροχές, να ασφαλιστεί καταβάλλοντας τις εισφορές του.

Σε ό,τι αφορά την περιστασιακή απασχόληση, όλοι ξέρουμε τι συμβαίνει στην πράξη: καθένας που πάει να εργαστεί σε ένα σπίτι ζητάει και την ασφάλισή του. Το νοικοκυριό πληρώνει σε χρήμα την ασφάλιση (π.χ. 40-50 ευρώ) αλλά στη συνέχεια ο ασφαλισμένος δεν πάει στο Ταμείο να ασφαλιστεί.

Θεωρούμε, λοιπόν, ότι θα επιβαρυνθεί ο ασφαλισμένος και ο εργοδότης αλλά δεν μπορούμε να έχουμε μια τόσο μεγάλη ομάδα εργαζομένων σε καθεστώς ανομίας, δηλαδή μαύρη εργασία και ανασφάλιστη. Δεν θέλουμε κανένα ανασφάλιστο εργαζόμενο, γιατί ανασφάλιστος σημαίνει εργαζόμενος χωρίς δικαιώματα.

ΣΚΙΑΔΑΣ

Ευχαριστώ που με καλέσατε. Θα ήθελα ως άτομο για ορισμένα θέματα του ΙΚΑ να πω ορισμένα πράγματα. Στην άποψη που ακούστηκε ότι φταίει το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για αρκετά κακώς κείμενα, θα ήθελα να τονίσω ότι το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ διοικείται από Δ.Σ. διορισμένο από την Πολιτεία, όπως και ο Διοικητής του. Οι αποφάσεις, λοιπόν, του Δ.Σ. σε μεγάλο βαθμό υλοποιούν την εκάστοτε κυβερνητική πολιτική. Δεν είναι το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ανεξάρτητος οργανισμός, ώστε να είναι και υπόλογος για κακώς κείμενα που εντοπίζονται.

Σε ό,τι αφορά τις ρυθμίσεις που αναφέρθηκαν προηγουμένως: τα αποτελέσματα των διαδοχικών ρυθμίσεων όχι μόνο δεν συνεισέφεραν στο ασφαλιστικό σύστημα, τουναντίον προκάλεσαν μεγάλη ζημιά: α. δεν προσέφεραν οικονομικούς πόρους και αυτό φάνηκε και στην τελευταία ρύθμιση (άνοιξη 2008), όπου παρατηρήθηκε στο αμέσως προηγούμενο διάστημα αυτής μεγάλης πτώση των εσόδων και τούτο διότι οι εργοδότες προσδοκώντας την ευνοϊκή ρύθμιση δεν πήγαιναν να πληρώσουν τις τρέχουσες εισφορές β. προκαλείται μεγάλο γραφειοκρατικό πρόβλημα στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ με τις συνεχείς ρυθμίσεις: πριν τελειώσει η προθεσμία υπαγωγής στη μια ρύθμιση αρχίζει μια καινούργια. Χρειάζεται λοιπόν μια πάγια ρύθμιση οφειλών, ώστε να ξέρει ο εργοδότης τι να προσδοκά.

Μια μικρή παρέμβαση στο θέμα της ασφαλιστικής κάλυψης του εποχικού προσωπικού. Την πρόταση του Υπουργού τη βλέπω θετικά και προσθέτω τη σκέψη της διερεύνησης υπαγωγής σε αυτό τον τρόπο ασφάλισης και άλλων ομάδων που εργάζονται ευκαιριακά, π.χ. από το χώρο της οικοδομής, τις μικροεπισκευές και ενδεχομένως και άλλες εργασίες μικρής κλίμακας.

Ως προς τη χρηματοδότηση, συμφωνώ με τους κ.κ. Μαργιό και Ρομπόλη ότι το πρόβλημα είναι αρκετά έντονο. Πρέπει λοιπόν να δούμε πώς θα καλύψουμε τη διαφορά εισροών και εκροών. Μόνο με τη μείωση της εισφοροδιαφυγής δεν θα μπορέσουμε να καλύψουμε τη διαφορά. Πρέπει να εντοπίσουμε κι άλλους τρόπους .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο λόγος στην ΕΑΑ. Παρακαλώ να μας ενημερώσετε σε ποιο σημείο βρίσκεται η δουλειά των αναλογιστικών μελετών που έχετε αναλάβει να διεκπεραιώσετε.

ΚΟΥΣΚΟΥΝΑ

Έχουμε προχωρήσει αρκετά, έχουμε έρθει σε επικοινωνία με ορισμένους φορείς, έχουμε πάρει στοιχεία από μερικούς από αυτούς και τα έχουμε επεξεργαστεί, κοντεύουμε να βγάλουμε και αποτέλεσμα, χωρίς όμως να έχουμε τις μακροπρόθεσμες προϋποθέσεις που έχουμε συμφωνήσει εδώ στην Επιτροπή.

Σε ό,τι αφορά την ΕΑΑ είμαστε πολύ λίγοι (4-5 άτομα) και αυτό είναι σημαντικό θέμα. Έχουμε κάνει μια συνάντηση με τον κ. Μαργιό και έχουμε μιλήσει και με τον κ.

Κυριάκη, τους έχουμε ενημερώσει σε ποιο σημείο είμαστε και έχουμε προγραμματίσει και μια συνάντηση αυτή την εβδομάδα.

ΜΑΡΓΙΟΣ

Εγώ θεωρώ ότι πρέπει να γίνουν μελέτες για όλα τα Ταμεία, για όλες τις παροχές, δηλαδή περίπου 100 μελέτες. Θα προλάβει η ΕΑΑ μέχρι τέλος Απριλίου να είναι έτοιμη;

ΚΟΥΣΚΟΥΝΑ

Κατ' αρχήν, οι φορείς δεν είναι 100. Δεύτερον, έχουμε προγραμματίσει τη δουλειά μας όπως συμφωνήσαμε, δηλαδή για την κύρια και επικουρική ασφάλιση. Η προθεσμία για την διεκπεραίωση της δουλειάς που έχουμε αναλάβει είναι τέλος Μαΐου για την κύρια ασφάλιση και τέλος Ιουνίου για την επικουρική. Ήσασταν παρόντες κ. Μαργιέ, όπως και ο κ. Κυριάκης σε αυτή τη συμφωνία για τις προθεσμίες αυτές. Αυτές οι προθεσμίες τέθηκαν με την προϋπόθεση ότι θα μας δοθεί βοήθεια από άλλες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας, γιατί είμαστε 4 άνθρωποι μόνο που τρέχουμε όλα αυτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Θα λυθεί αυτό το πρόβλημά σας, θα σας δοθεί η βοήθεια που ζητάτε. Ο κ. Μαργιός φοβάται ότι υπάρχει ένα ποσοστό ασφαλιστικών φορέων, για το οποίο δεν μπορείτε να έχετε στοιχεία και επομένως, η έλλειψη στοιχείων για αυτούς τους φορείς να κρύψει ένα μεγάλο ποσοστό ελλείμματος.

ΚΟΥΣΚΟΥΝΑ

Αυτή την εβδομάδα θα συναντηθούμε με τους κ.κ. Μαργιό και Κυριάκη για να θέσουμε τις μακροοικονομικές προϋποθέσεις της μελέτης. Δηλαδή η επιστημονική δουλειά και αυτή του προγραμματισμού προχωράει. Θα συζητήσουμε δηλαδή ποιες είναι οι προϋποθέσεις που απαιτεί το μοντέλο, ώστε να το φέρετε στους κοινωνικούς εταίρους και να υπάρξει ή όχι συμφωνία: δεν είναι θέμα ημών των τριών αλλά η απόφαση για τις παραδοχές ανήκει στους κοινωνικούς εταίρους.

ΡΩΜΑΝΙΑΣ

Επειδή μπερδεύτηκα, μιλούμε για μια μελέτη όλου του ασφαλιστικού συστήματος ή μεμονωμένες μελέτες για κάθε ασφαλιστικό φορέα;

ΚΟΥΣΚΟΥΝΑ

Μιλούμε και για τα δύο.

ΡΩΜΑΝΙΑΣ

Και θα προλάβουμε όλες αυτές τις μελέτες έως το Μάιο; Θεωρώ ότι αποκλείεται, αφού δεν υπάρχει το αναγκαίο προσωπικό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Στις 2 Φεβρουαρίου ορίζεται η επόμενη συνεδρίαση για τα οικονομικά του συστήματος (δηλαδή για τις εισφορές, για τις δαπάνες υγείας, πόρος). Μετά θα ακολουθήσουν άλλες 5 συνεδριάσεις μέχρι 9 Μαρτίου, όπου θα καταλήξουμε σε δομικές και άλλες αλλαγές. Εννοείται ότι όποιο επιπλέον θέμα επιθυμούν τα μέλη της Επιτροπής να συζητηθεί, μετά από συνεννόηση μαζί μου, μπορούμε να προγραμματίσουμε τη συζήτησή του.

Μη υπάρχοντος άλλου θέματος προς συζήτηση ο Πρόεδρος έληξε τη συνεδρίαση.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Στεργίου Άγγελος

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

Στελλάτου Ιουλία

Βασίλης Κουλούρης

Βρέκου Ελένη

ΤΑ ΜΕΛΗ

Ρωμανιάς Γιώργος

Ρομπόλης Σάββας

Μπούρλος Δημήτρης

Κυριάκης Δημήτρης

Κυριαζής Χαρίτων

Μαργιός Ξαφέλης Βασίλης

Πατρίνα Παπαρρηγοπούλου

Τσακλόγλου Παναγιώτης

Λοπατατζίδης Αθανάσιος

Σακελλαρόπουλος Θεόδωρος